

คู่มือแนวทางการใช้

เกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ

สำหรับองค์กรชุมชน

ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)

คำนำ

จากการศึกษาข้อมูลแนวโน้มของสถานการณ์ คุณธรรม จริยธรรม ที่ต้องเร่งดำเนินการแก้ไขของสังคมไทย ผลการศึกษา พบว่า ประเด็นปัญหาคุณธรรมของสังคมไทย คือการขาดความซื่อสัตย์สุจริต ปัญหาทุจริตคอร์รัปชัน ภาคธุรกิจยังขาดความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค ความประพฤติไม่เหมาะสมของผู้นำศาสนา ด้านคุณธรรม จริยธรรม สถาบันการศึกษามุ่งเน้นผลประโยชน์ในเชิงธุรกิจ ความเท่าเทียมกันทางสังคมตามหลักสิทธิมนุษยชน สังคมไทยมีค่านิยมทางวัตถุสูง และความแตกแยกทางความคิดในชั้นที่รุนแรง

ทั้งนี้ เพื่อการดำเนินการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในองค์กร ให้เป็นองค์กรคุณธรรม จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) จึงได้มีการจัดทำเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติขึ้น เพื่อเป็นกรอบแนวทางให้องค์กรและหน่วยงานต่าง ๆ ได้นำไปใช้ปลูกฝัง และพัฒนาในองค์กรตนเองให้เกิดเป็นวัฒนธรรมขององค์กร ซึ่งเป็นต้นทางของคุณธรรมที่จะก่อให้เกิดจริยธรรม ต่อบุคลากรขององค์กรในที่สุด จึงเป็นเหตุผลสำคัญที่ประเทศไทยต้องกำหนดเกณฑ์มาตรฐานด้านคุณธรรม จริยธรรม เพื่อการพัฒนาองค์กรต่างๆ ของประเทศให้เข้มแข็งบนฐานคุณธรรม จริยธรรม เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศ และการดำเนินงานตามเจตนารมณ์ของการจัดตั้งองค์กรนั้น ๆ

ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) จึงได้จัดทำ ”คู่มือแนวทางการการใช้เกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ สำหรับองค์กรชุมชน” ขึ้นเพื่อเป็นประโยชน์ให้กับองค์กรชุมชนทุกประเภท ทุกขนาด ใช้เป็นแนวทางการดำเนินการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และนำแนวทางของเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติไปใช้ในการปรับปรุงความสามารถ ในการเสริมสร้างการมีคุณธรรม จริยธรรมในองค์กร เพื่อให้มีมาตรฐานในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและเป็นแบบอย่างในการเป็นองค์กรคุณธรรมให้กับองค์กรอื่นๆ นำไปประยุกต์ต่อไป

ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)

สารบัญ

	หน้า
บทนำ.....	1
ภาพรวมและโครงสร้างเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ.....	2
องค์ประกอบเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ.....	10
โครงสร้างองค์กรที่มีคุณธรรม.....	11
ลักษณะองค์กรชุมชน.....	11
สถานการณ์ทางคุณธรรม จริยธรรมขององค์กรชุมชน.....	13
แนวทางการดำเนินการการใช้เกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ.....	15
หมวด 1 การนำองค์กรอย่างมีคุณธรรมอย่างรับผิดชอบ.....	16
หมวด 2 การวางแผนงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม.....	26
หมวด 3 การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่สมาชิก และสังคม.....	34
หมวด 4 การควบคุม กำกับ ตรวจสอบ การมีคุณธรรม จริยธรรมของบุคลากรขององค์กร.....	40
หมวด 5 กระบวนการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม.....	47
หมวด 6 การวัดผลทางคุณธรรม จริยธรรม การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้เพื่อการ สนับสนุนคุณธรรม จริยธรรม.....	53
หมวด 7 ผลลัพธ์ทางคุณธรรม จริยธรรม.....	61
การให้คะแนนตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ	64
ระบบการให้คะแนน.....	64
การจำแนกหัวข้อ และมิติการให้คะแนน.....	65
การให้คะแนนในการตรวจประเมิน.....	66
ขั้นตอนสู่ความสมบูรณ์แบบของ “แนวทาง”	67
การให้คะแนน.....	68
ตัวอย่างการใช้เกณฑ์.....	71
ตัวอย่างการประเมิน.....	72
ภาคผนวก.....	75
ภาคผนวก ก ค่านิยมและแนวคิดหลักขององค์กรที่มีคุณธรรม จริยธรรม.....	76
ภาคผนวก ข อภิธานศัพท์.....	87

บทนำ

การจัดทำเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ให้เป็นเกณฑ์มาตรฐานกลางของชาติ เพื่อการดำเนินงานในด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เป็นเกณฑ์มาตรฐานที่สามารถเทียบเคียงได้กับเกณฑ์มาตรฐานในระดับสากล โดยนำเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (Thailand Quality Award: TQA) มาปรับให้เข้ากับบริบทของการจัดทำเกณฑ์มาตรฐานการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของประเทศไทย เพื่อเป็นกลไกสำคัญในการผลักดัน การพัฒนาการดำเนินงานด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมขององค์กร

และประเด็นที่สำคัญของเกณฑ์ดังกล่าวยังให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม โดยเฉพาะในด้านการกำกับดูแลองค์กร และความรับผิดชอบต่อสังคมในวงกว้าง (Governance and Societal Responsibilities) ที่เน้นให้องค์กรต้องมีการดำเนินการ ในการกำกับดูแลองค์กร และทำให้บรรลุผลด้านความรับผิดชอบต่อสังคมในวงกว้าง โดยกำหนดให้องค์กรที่จะขอรับการประเมินจะต้องอธิบายแนวทาง (Approach) ที่ตอบสนองต่อการกำกับดูแล (Governance) องค์กรและการปรับปรุงระบบการนำองค์กร ให้อธิบายวิธีการที่องค์กรสร้างความมั่นใจว่ามีการดำเนินการอย่างถูกต้องตามกฎหมาย และการประพฤติปฏิบัติอย่างมีจริยธรรม (Ethical Behavior) และทำให้บรรลุผลด้านความรับผิดชอบต่อสังคมในวงกว้าง และสนับสนุนชุมชนที่สำคัญ ทั้งนี้ให้องค์กรที่จะขอรับการตรวจประเมินต้องตอบคำถามที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรม จริยธรรม

สำหรับในประเทศไทยยังไม่ได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรม สำหรับองค์กรไว้โดยเฉพาะ ดังนั้นการใช้เกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ค่านิยม และแนวคิดหลักเกณฑ์ เพื่อการเป็นองค์กรที่มีคุณธรรม จริยธรรม ผลการดำเนินงานที่มีมาตรฐาน และแนวทางการให้คะแนน เพื่อปรับปรุง และให้ได้มาซึ่งผลลัพธ์เชิงคุณธรรม จริยธรรมที่ยั่งยืน องค์กรที่ได้รับการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ได้รับการยอมรับว่าเป็นองค์กรต้นแบบคุณธรรม จริยธรรมระดับประเทศ องค์กรเหล่านี้จะได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้วิถีปฏิบัติที่เป็นเลิศให้แก่องค์กรต่างๆ และเป็นแรงบันดาลใจให้องค์กร หรือองค์กรอื่นๆ ปรับปรุงการปฏิบัติการ เพื่อการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และผลลัพธ์ของตนเอง ซึ่งส่งผลดีต่อการเสริมสร้างสังคม และองค์กรที่มีคุณธรรมของประเทศไทย

เพื่อการยกระดับให้เป็นองค์กรที่มีคุณธรรม จริยธรรมจึงประยุกต์แนวทางเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (TQA) มาเป็นแนวทางการพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งองค์กรสามารถดำเนินการได้ใน 2 ระดับ คือ นำประเด็นตามข้อคำถามของเกณฑ์มาแปลงเป็นกลไกในการพัฒนาสู่องค์กรที่มีคุณธรรม จริยธรรม และหากองค์กรใดประสงค์จะเสนอเพื่อขอรับการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ องค์กรสามารถเสนอต่อศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) เพื่อขอรับการประเมินตามเกณฑ์ต่อไป

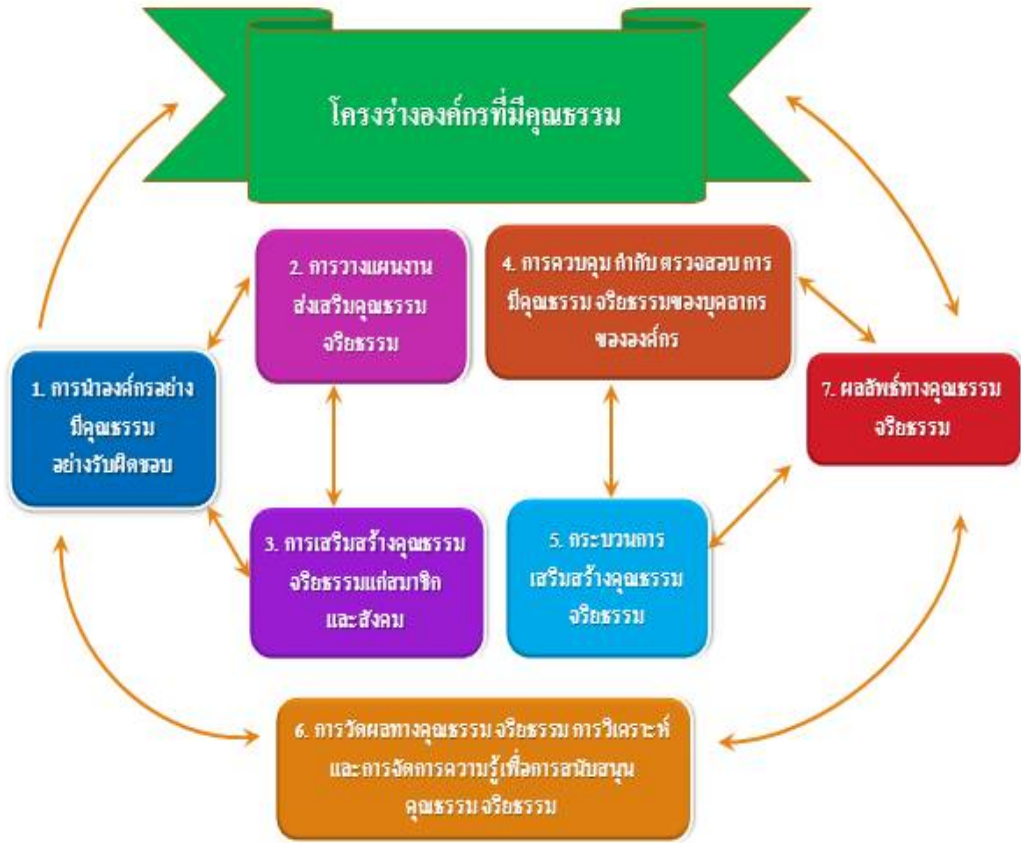
ภาพรวมและโครงสร้างเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ

ระบบการดำเนินการของเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ประกอบด้วยเกณฑ์ 7 หมวด ซึ่งระบุกระบวนการในการพัฒนาองค์กรสู่องค์กรที่มีคุณธรรม จริยธรรม จำนวน 6 หมวด และผลลัพธ์การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม จำนวน 1 หมวด ที่องค์กรต้องดำเนินการให้บรรลุผลจากการดำเนินการในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และการพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรที่มีคุณธรรม ทั้งนี้องค์กรต้องอาศัยการนำองค์กรที่มีคุณธรรมที่เข้มแข็ง และแสดงให้เห็นผ่านผลลัพธ์ที่โดดเด่นจากการมีคุณธรรม จริยธรรมงาม

เกณฑ์มีทั้งหมด 74 หัวข้อ และอีก 2 หัวข้อ ในโครงสร้างองค์กร แต่ละหัวข้อมีจุดมุ่งเน้นที่เฉพาะเจาะจง หัวข้อเหล่านี้แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ตามประเภทของสารสนเทศที่ต้องการ ดังนี้

- 1) โครงสร้างองค์กรเป็นส่วนที่องค์กรใช้ในการประเมินตนเอง เพื่อการเตรียมการเข้าสู่การประเมินเพื่อการขอรับการรับรอง โดยเน้นเพื่อให้องค์กรระบุสภาพแวดล้อมขององค์กร
- 2) หัวข้อที่เป็นกระบวนการ (หมวด 1-6) เป็นเกณฑ์การประเมินเพื่อประเมินองค์กรว่ากระบวนการต่างๆ ได้มีความสมบูรณ์ในการเสริมสร้างองค์กร และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมขององค์กร
- 3) หัวข้อที่เป็นผลลัพธ์ (หมวด 7) เป็นเกณฑ์การประเมิน เพื่อให้องค์กรรายงานผลลัพธ์ของกระบวนการต่างๆ ขององค์กรบนฐานของความสำเร็จตามเจตนารมณ์ เป้าหมายคุณธรรม จริยธรรมขององค์กรนั้นๆ ในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม

องค์ประกอบทั้ง 7 มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน ดังแผนภาพ

ตารางกำหนดค่าน้ำหนัก
คะแนนองค์ประกอบ และหัวข้อต่างๆ

เกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ	ปีดำเนินการ พ.ศ.	
	2560-2564	2565-2569
โครงสร้างองค์กรชุมชนที่มีคุณธรรม		
1. ลักษณะองค์กรชุมชน		
2. สถานการณ์ทางคุณธรรม จริยธรรมขององค์กรชุมชน		
หมวดและหัวข้อต่าง ๆ ของเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ	คะแนน	คะแนน
หมวด 1 การนำองค์กรชุมชนอย่างมีคุณธรรมอย่างรับผิดชอบ	110	110
1.1 การนำองค์กรชุมชนโดยผู้นำที่มีคุณธรรม	60	60
ก. วิสัยทัศน์ ค่านิยม และพันธกิจ	35	35
1) การกำหนดวิสัยทัศน์และค่านิยมด้านคุณธรรม จริยธรรม	10	10
2) การส่งเสริมการประพฤติปฏิบัติ ตามกฎหมายและการประพฤติปฏิบัติ อย่างมีจริยธรรม	10	10
3) การดำเนินการสร้างองค์กรชุมชนให้ประสบความสำเร็จด้านคุณธรรม จริยธรรมในปัจจุบันและอนาคต	15	15
ข. การสื่อสารคุณธรรม จริยธรรม และผลการดำเนินการขององค์กรชุมชน	25	25
1) การสื่อสารคุณธรรม จริยธรรมในองค์กรชุมชน	10	10
2) การทำให้เกิดการปฏิบัติอย่างจริงจังในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ในองค์กรชุมชน และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคม	15	15
1.2 การกำกับดูแลองค์กรชุมชน และความรับผิดชอบต่อชุมชน สังคมอย่างมี คุณธรรม	50	50
ก. การกำกับดูแลองค์กรชุมชน	20	20
1) ระบบการกำกับดูแลองค์กรชุมชน อย่างมีคุณธรรม จริยธรรม	15	15
2) การประเมินผลการดำเนินการ ในการมีคุณธรรม จริยธรรมขององค์กรชุมชน	5	5
ข. การประพฤติปฏิบัติตามกฎหมายและมีจริยธรรม	20	20
1) การปฏิบัติตามกฎหมายและกฎระเบียบขององค์กรชุมชน	15	15
2) การประพฤติปฏิบัติอย่างมีจริยธรรม ในการส่งเสริม และสร้างความมั่นใจ ว่ากิจกรรม บริการในทุกด้านขององค์กรชุมชนเป็นไปอย่างมีจริยธรรม	5	5
ค. ความรับผิดชอบต่อสังคม	10	10
1) การมีส่วนร่วมขององค์กรชุมชนในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เพื่อความ ผาสุกของสังคม	5	5
2) องค์กรชุมชนให้การสนับสนุน การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในชุมชน	5	5

หมวด 2 การวางแผนงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม	95	95
2.1 การจัดทำแผนงานการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม	45	45
ก. กระบวนการจัดทำแผนงานการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ในองค์กรชุมชน เพื่อการเสริมสร้างคุณธรรมในองค์กรชุมชน และ การส่งเสริมคุณธรรมแก่ชุมชน สังคม	40	40
1) กระบวนการวางแผนกลยุทธ์ การเสริมสร้างคุณธรรมขององค์กรชุมชน	15	15
2) การสร้างนวัตกรรม การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมจากการวางแผนกลยุทธ์	10	10
3) การวิเคราะห์และกำหนดแผนกลยุทธ์ ในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม	15	15
ข. วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์	5	5
1) การกำหนดวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมที่สำคัญ	5	5
2.2 การนำแผนงานการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมไปปฏิบัติ	50	50
ก. การจัดทำแผนงานและการถ่ายทอดสู่การปฏิบัติ	40	40
1) องค์กรชุมชนมีการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านคุณธรรม จริยธรรม	10	10
2) การนำแผนปฏิบัติการคุณธรรม จริยธรรมไปปฏิบัติ	10	10
3) การจัดสรรทรัพยากร เพื่อการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านคุณธรรม จริยธรรม	5	5
4) จัดทำแผนด้านบุคลากรในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมตามแผนกลยุทธ์ขององค์กรชุมชน	5	5
5) ตัววัดผลการดำเนินการด้านการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม	5	5
6) การคาดการณ์ผลการดำเนินการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมในองค์กร และส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคม	5	5
ข. การปรับเปลี่ยนแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม	10	10
1) การปรับเปลี่ยนแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลง	10	10
หมวด 3 การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่สมาชิก และสังคม	95	95
3.1 การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่สมาชิกองค์กรชุมชน	45	45
ก. การรับฟังผู้รับบริการ	25	25
1) การรับฟังผู้รับบริการในปัจจุบันขององค์กรชุมชน	20	20
2) ผู้รับบริการในอนาคตขององค์กรชุมชน	5	5

ข. การประเมินความพึงพอใจและความผูกพันของผู้รับบริการ	20	20
1) การประเมินความพึงพอใจ ความไม่พึงพอใจ และความผูกพันของสมาชิกผู้รับบริการต่อองค์กรชุมชน	10	10
2) การนำความพึงพอใจในการมีคุณธรรม จริยธรรมขององค์กรชุมชนเปรียบเทียบกับคู่แข่ง หรือผู้ที่ปฏิบัติได้ดี	10	10
3.2 การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ที่แวดล้อมขององค์กรชุมชน และสังคม	50	50
ก. ผลិតภัณฑ์ และการสนับสนุนผู้รับบริการ	25	25
1) การจัดการบริการแก่ลูกค้าอย่างมีคุณธรรม จริยธรรมขององค์กรชุมชน	10	10
2) การสนับสนุนคุณธรรม จริยธรรมแก่ผู้รับบริการขององค์กรชุมชน	10	10
3) การจำแนกผู้รับบริการเพื่อการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม	5	5
ข. การสร้างความสัมพันธ์กับผู้รับบริการ	25	25
1) การจัดการความสัมพันธ์กับผู้รับบริการด้วยคุณธรรม จริยธรรม	15	15
2) การจัดการกับข้อร้องเรียนด้านคุณธรรม จริยธรรมจากผู้รับบริการ	10	10
หมวด 4 การควบคุม กำกับ ตรวจสอบ การมีคุณธรรม จริยธรรมของบุคลากรขององค์กรชุมชน	100	100
4.1 การเสริมสร้างสภาพแวดล้อมเพื่อการมีคุณธรรม จริยธรรมแก่คณะกรรมการองค์กรชุมชน	45	45
ก. ชีตความสามารถและอัตรากำลังบุคลากร	<u>35</u>	<u>35</u>
1) การเสริมสร้างชิตความสามารถและอัตรากำลังของบุคลากรขององค์กรชุมชน ที่ปฏิบัติงานด้านคุณธรรม จริยธรรม	10	10
2) การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่บุคลากรใหม่	5	5
3) การบริหารบุคลากรเพื่อความสำเร็จในงานการเสริมสร้างองค์กรคุณธรรม จริยธรรม	10	10
4) การจัดการการเปลี่ยนแปลงด้านคุณธรรม จริยธรรมของบุคลากร	10	10
ข. บรรยากาศการทำงานของบุคลากร	<u>10</u>	<u>10</u>
1) การสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการทำงานอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม แก่บุคลากร	5	5
2) การกำหนดนโยบาย และสิทธิประโยชน์แก่บุคลากรในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม	5	5
4.2 การเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรชุมชนด้านคุณธรรม จริยธรรมที่ยั่งยืน	55	55
ก. ความผูกพันและผลการปฏิบัติงานของบุคลากร	<u>25</u>	<u>25</u>
1) การเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรชุมชนที่เข้มแข็งในด้านคุณธรรม จริยธรรม	10	10
2) การจัดการปัจจัยขับเคลื่อนความผูกพัน และความมุ่งมั่นในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่บุคลากร	5	5

3) การประเมินความผูกพัน และความมุ่งมั่นแก่บุคลากรในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม	5	5
4) การจัดการผลการปฏิบัติงานของบุคลากรเพื่อสนับสนุนการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมในองค์กรชุมชน	5	5
ข. การพัฒนาบุคลากรและผู้นำ	30	30
1) การสร้างระบบการเรียนรู้คุณธรรม จริยธรรม เพื่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมในองค์กรชุมชน	10	10
2) การประเมินประสิทธิผลของการเรียนรู้และการพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรมของบุคลากร	10	10
3) การเสริมสร้างความก้าวหน้าคุณธรรมแก่บุคลากร	10	10
หมวด 5 กระบวนการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม	100	100
5.1 กระบวนการดำเนินงานตามภารกิจการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และกระบวนการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคม	55	55
ก. การออกแบบภารกิจ บริการและกระบวนการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมในองค์กรชุมชน และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่องค์กรชุมชน	15	15
1) การระบุข้อกำหนดสำคัญทางด้านคุณธรรม จริยธรรม ในภารกิจองค์กรชุมชน และกระบวนการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคม	10	10
2) การออกแบบพัฒนาภารกิจ บริการ กระบวนการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมในองค์กรชุมชน	5	5
ข. การจัดการกระบวนการ	30	30
1) การนำกระบวนการหรือบริการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมไปปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล	10	10
2) การกำหนดกระบวนการสนับสนุน เพื่อการสนับสนุนการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม	10	10
3) การปรับปรุงภารกิจ บริการ และกระบวนการในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมอย่างต่อเนื่อง	10	10
ค. การจัดการนวัตกรรม	10	10
1) การจัดการนวัตกรรมในกระบวนการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ในองค์กรชุมชน	10	10
5.2 ประสิทธิภาพของการทำงานตามภารกิจการเสริมสร้างองค์กรชุมชนที่มีคุณธรรม และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคม	45	45
ก. ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคม	15	15

1) การควบคุมหลักเกณฑ์ ระเบียบปฏิบัติทางการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ให้เป็นไปตามกระบวนการที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ	15	15
ข. การจัดการห่วงโซ่อุปทาน	<u>15</u>	<u>15</u>
1) การจัดการคุณธรรม จริยธรรมตลอดห่วงโซ่อุปทานการบริการตามภารกิจของ องค์กรชุมชน	15	15
ค. การเตรียมพร้อมด้านความปลอดภัยและภาวะฉุกเฉิน	<u>15</u>	<u>15</u>
1) การจัดการความเสี่ยงทางคุณธรรม จริยธรรมจากภายนอกไม่ให้ กระทบต่อคุณธรรม จริยธรรมขององค์กรชุมชน	10	10
2) การเตรียมพร้อมต่อภาวะฉุกเฉินทางด้านคุณธรรม จริยธรรมที่อาจเกิดขึ้น	5	5
หมวด 6 การวัดผลทางคุณธรรม จริยธรรม การวิเคราะห์ และการจัดการ ความรู้ เพื่อการสนับสนุนคุณธรรม จริยธรรม	100	100
6.1 การวัดผล การวิเคราะห์ และการปรับปรุงผลการดำเนินการตามภารกิจ การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมขององค์กรชุมชน และส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคมอย่างต่อเนื่อง	55	55
ก. การวัดผลการดำเนินการในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่องค์กร ชุมชน และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคม	<u>30</u>	<u>30</u>
1) การกำหนดตัววัดผลการดำเนินการในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ขององค์กรชุมชน	10	10
2) การใช้ข้อมูลเชิงเปรียบเทียบทางด้านคุณธรรม จริยธรรมกับองค์กรชุมชน อื่นที่ปฏิบัติได้ดี	5	5
3) การใช้ข้อมูลผู้รับบริการเพื่อการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม	10	10
4) การวัดผลการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม เพื่อการตอบสนองต่อความ เปลี่ยนแปลงในองค์กรชุมชน และปัจจัยภายนอก	5	5
ข. การวิเคราะห์ และทบทวนผลการดำเนินการ	<u>10</u>	<u>10</u>
1) การใช้ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดมาทบทวนผลการดำเนินการ และ เพิ่มขีดความสามารถขององค์กรชุมชน ในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม	10	10
ค. การปรับปรุงผลการดำเนินการ	<u>15</u>	<u>15</u>
1) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมกับองค์กรชุมชนหรือองค์กรอื่นๆ ที่มีแนวปฏิบัติที่ดีด้านคุณธรรม จริยธรรม	5	5
2) มีการคาดการณ์ผลการดำเนินการในอนาคตในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่องค์กรชุมชน และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคม	5	5
3) มีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง และมีนวัตกรรม การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่องค์กรชุมชน และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคม	5	5

6.2 การจัดการความรู้ และสารสนเทศ เพื่อการเสริมสร้างคุณธรรมในองค์กรชุมชน และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคม	45	45
ก. การจัดการความรู้ขององค์กรชุมชนเพื่อการเสริมสร้างคุณธรรม	25	25
1) การจัดการความรู้เพื่อการขับเคลื่อนการเสริมสร้างคุณธรรม ในองค์กรชุมชน และการจัดการความรู้เพื่อการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคม	20	20
2) การเรียนรู้คุณธรรม จริยธรรม เพื่อสร้างวิถีองค์กรชุมชน ที่มีคุณธรรมที่เข้มแข็ง	5	5
ข. การจัดการข้อมูล สารสนเทศ และเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเสริมสร้างคุณธรรมในองค์กรชุมชน และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคม	20	20
1) การจัดการคุณภาพของข้อมูลและสารสนเทศด้านคุณธรรม จริยธรรม	5	5
2) การจัดการความปลอดภัยของข้อมูลและสารสนเทศด้านคุณธรรม จริยธรรม	5	5
3) การเสริมสร้างความพร้อมใช้งานของข้อมูลและสารสนเทศด้านคุณธรรม จริยธรรม	5	5
4) การกำหนดคุณลักษณะของฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ รองรับงานคุณธรรม จริยธรรม	2	2
5) การเตรียมความพร้อมใช้งานของข้อมูลสารสนเทศ และเทคโนโลยีสารสนเทศในภาวะฉุกเฉิน เพื่อรองรับงานด้านคุณธรรม จริยธรรม	3	3
หมวด 7 ผลลัพธ์ทางคุณธรรม จริยธรรม	400	400
7.1 ผลลัพธ์ด้านภารกิจหลักขององค์กรชุมชนบนฐานคุณธรรม จริยธรรม	120	120
7.2 ผลลัพธ์ด้านการเสริมสร้างคุณธรรมแก่ประชาชน และสังคม	75	70
7.3 ผลลัพธ์ด้านการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่คณะกรรมการ สมาชิกและบุคลากรขององค์กรชุมชน	75	70
7.4 ผลลัพธ์ด้านการนำองค์กรชุมชนที่มีคุณธรรม และการกำกับดูแลองค์กรชุมชนของผู้บริหารองค์กรชุมชน	65	65
7.5 ผลลัพธ์ด้านการสร้างสรรค์การพัฒนา และนวัตกรรมทางด้านคุณธรรม จริยธรรม	65	75
คะแนนรวม	1,000	1,000

องค์ประกอบเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ

จากการทำทนายตนเองขององค์กรชุมชนด้วยการประเมินของเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ เพื่อผลการดำเนินงานที่มีคุณธรรม จริยธรรมงาม เป็นฐานองค์กรชุมชนให้องค์กรชุมชนได้สำรวจตนเอง ว่าได้สำเร็จในสิ่งที่สำคัญต่อองค์กรชุมชนแล้วหรือไม่ การประเมินของเกณฑ์มาตรฐานครอบคลุม 7 ด้านที่สำคัญ ในการจัดการและการดำเนินการทางด้านคุณธรรม จริยธรรมขององค์กรชุมชน (แบ่งย่อยออกเป็นกระบวนการ 6 หมวด และผลลัพธ์ 1 หมวด) ดังนี้

1. การนำองค์กรชุมชนที่มีคุณธรรมอย่างรับผิดชอบ
2. การวางแผนงานการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม
3. การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่สมาชิก และสังคม
4. การควบคุม กำกับ ตรวจสอบ การมีคุณธรรม จริยธรรมของบุคลากรขององค์กรชุมชน
5. กระบวนการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม
6. การวัดผลทางคุณธรรม จริยธรรม การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้เพื่อการสนับสนุนคุณธรรม จริยธรรม
7. ผลลัพธ์ทางคุณธรรม จริยธรรม

โครงสร้างองค์กรที่มีคุณธรรม

เกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ เริ่มต้นด้วยโครงสร้างองค์กรชุมชนที่มีคุณธรรม ซึ่งโครงสร้างองค์กรชุมชนที่มีคุณธรรม เป็นการเริ่มต้นที่เหมาะสมที่สุดในการประเมินตนเองขององค์กรชุมชน และในการเขียนรายงานเพื่อสมัครขอรับประเมิน โครงสร้างองค์กรชุมชนที่มีคุณธรรม มีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจาก

- โครงสร้างองค์กรชุมชนที่มีคุณธรรม ช่วยให้องค์กรชุมชนสามารถระบุสารสนเทศ หรือการกระทำสำคัญในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมที่ขาดหายไป และช่วยให้องค์กรชุมชน เน้นเรื่องข้อกำหนดและผลลัพธ์ การดำเนินการที่สำคัญในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมขององค์กรชุมชน และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ
- องค์กรชุมชนสามารถใช้โครงสร้างองค์กรชุมชนที่มีคุณธรรม เพื่อการประเมินตนเองเบื้องต้น หากพบว่าประเด็นใด มีความขัดแย้งกันหรือมีข้อมูลน้อย หรือไม่มีเลย ให้ใช้ประเด็นเหล่านี้ในการวางแผน เพื่อให้เกิดการปฏิบัติที่ดีในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ในองค์กรชุมชน และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคม
- โครงสร้างองค์กรชุมชนที่มีคุณธรรม เป็นสิ่งที่กำหนดบริบท และช่วยให้องค์กรชุมชนสามารถระบุลักษณะที่เฉพาะเจาะจงขององค์กรชุมชน เพื่อประโยชน์ในการประเมินตามข้อกำหนดของเกณฑ์ในหมวด 1-7

ดังรายละเอียดต่อไปนี้

โครงสร้างองค์กรชุมชนที่มีคุณธรรม คือ ภาพโดยย่อของ

- 1) ลักษณะองค์กรชุมชน
- 2) สถานการณ์ทางคุณธรรม จริยธรรมขององค์กรชุมชน

โดยองค์กรชุมชน ต้องเตรียมจัดทำรายงานขององค์กรชุมชน เพื่อขอรับการตรวจประเมิน ตามองค์ประกอบของมาตรฐาน ดังนี้

1. ลักษณะองค์กรชุมชน

เป็นการเตรียมองค์กรในด้านคุณลักษณะสำคัญขององค์กร โดยต้องจัดทำแผนองค์กร เพื่อขอรับการตรวจประเมินตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

ก. สภาพแวดล้อมขององค์กรที่มีคุณธรรม

- 1) ภารกิจหลัก บริการหลักขององค์กร กับมิติทางด้านการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ต้อง

อธิบายรายละเอียด ดังนี้

- ภารกิจหลัก หรือบริการหลักขององค์กรตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งองค์กรคืออะไร
- ปัจจัยที่ความสำคัญที่มีผลต่อความสำเร็จของแต่ละภารกิจ หรือบริการขององค์กร คืออะไร
- กลไก วิธีการ ช่องทางที่องค์กรใช้ในการส่งมอบภารกิจ หรือบริการไปยังสมาชิก หรือผู้ที่เกี่ยวข้องคืออะไร
- อะไรคือคุณธรรม จริยธรรม ที่สำคัญที่องค์กรต้องปฏิบัติต่อสมาชิก ในแต่ละภารกิจ หรือบริการ

2) วิสัยทัศน์ ค่านิยม และพันธกิจทางด้านคุณธรรม จริยธรรม ต้องอธิบายรายละเอียด ดังนี้

- วิสัยทัศน์ และค่านิยม ที่องค์กรประกาศไว้กับสมาชิก คืออะไร
- องค์กรที่กำกับดูแล คือหน่วยงานใด และหน่วยงานดังกล่าวคาดหวังอะไรจากองค์กร
- ความสามารถหลักขององค์กร และคณะกรรมการบริหารขององค์กร คืออะไร และมีความเกี่ยวข้องอย่างไรกับภารกิจขององค์กร และการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ขององค์กร และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่สังคม

3) ลักษณะโดยรวมของบุคลากรหรือคณะกรรมการ ในมิติการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ต้องอธิบายรายละเอียดดังนี้

- ประเภทของบุคลากร หรือคณะกรรมการ หรือสมาชิก ขององค์กร
- การศึกษา ประสบการณ์ ผลงาน ของแต่ละกลุ่ม และ/หรือแต่ละประเภทของบุคลากรหรือคณะกรรมการ หรือคณะดำเนินงานขององค์กร และสมาชิกขององค์กร
- ปัจจัยขับเคลื่อนสำคัญที่ทำให้บุคลากร สมาชิกมีความมุ่งมั่นในการทำงาน เพื่อบรรลุเป้าหมายการมีคุณธรรม จริยธรรมขององค์กร และการร่วมส่งเสริมคุณธรรมแก่สังคม

4) กฎระเบียบข้อบังคับที่สำคัญขององค์กร กับมิติทางด้านคุณธรรม จริยธรรม ต้องอธิบายรายละเอียด ดังนี้

- องค์กรดำเนินการภายใต้กฎระเบียบข้อบังคับที่สำคัญอะไรบ้างในด้านที่เกี่ยวข้องกับภารกิจหน้าที่ และความรับผิดชอบขององค์กร
- กฎระเบียบข้อบังคับดังกล่าวมีสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับด้านคุณธรรม จริยธรรมอะไรบ้างที่องค์กรต้องปฏิบัติ

ข. ความสัมพันธ์ระดับองค์กร

ประกอบด้วยรายละเอียดต่อไปนี้

1) โครงสร้างองค์กรที่มีคุณธรรม ต้องอธิบายรายละเอียด ดังนี้

- โครงสร้างการบริหารจัดการขององค์กร พร้อมหน้าที่ และความรับผิดชอบ

- ระบบการกำกับดูแลความมีธรรมาภิบาล ความมีคุณธรรม จริยธรรม ขององค์กรมีลักษณะอย่างไร
- ระบบการรายงานระหว่างคณะกรรมการ บริหารองค์กร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เชน นโยบาย หรือที่เกี่ยวข้องมีลักษณะเช่นใด

2) ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ต้องอธิบายรายละเอียด ดังนี้

- กลุ่มผู้รับบริการหรือสมาชิกขององค์กร และกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญ ขององค์กรมีใครบ้าง
- กลุ่มดังกล่าวมีความต้องการ และความคาดหวังเชิงคุณธรรม จริยธรรมที่สำคัญต่อภารกิจ ต่อการบริการ ต่อการให้การสนับสนุนแก่ผู้รับบริการหรือสมาชิกขององค์กร
- องค์กรได้มีการปฏิบัติอย่างไร และความต้องการ และความคาดหวังด้านคุณธรรม จริยธรรม ของกลุ่มผู้รับบริการ และกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ที่มีต่อองค์กรมีความแตกต่างกันอย่างไร

3) ผู้ส่งมอบและพันธมิตร ต้องอธิบายรายละเอียด ดังนี้

ผู้กำกับเชิงนโยบาย ผู้ส่งทรัพยากร ผู้เป็นพันธมิตร และผู้ให้ความร่วมมือ ที่สำคัญแก่องค์กร มีประเภทใดบ้าง และแต่ละกลุ่มมีบทบาทอะไรในประเด็นต่อไปนี้

(1) บทบาทต่อระบบงานขององค์กร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามภารกิจขององค์กรในการร่วมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และการส่งมอบ บริการ และบริการสนับสนุนผู้รับบริการในด้านคุณธรรม จริยธรรม ที่สำคัญขององค์กร

(2) บทบาทต่อการพัฒนาองค์กรให้มีคุณธรรม จริยธรรม และการสร้างสรรค์คุณธรรม จริยธรรม ให้แก่องค์กร

(3) อะไรคือข้อกำหนดที่สำคัญด้านคุณธรรม จริยธรรมระหว่างกันขององค์กร กับพันธมิตรหรือผู้ให้ความร่วมมือ

(4) องค์กรมีกลไกที่สำคัญอะไรในการสื่อสารคุณธรรม จริยธรรมแบบสองทิศทางกับผู้กำกับเชิงนโยบาย ผู้ส่งมอบทรัพยากร ผู้เป็นพันธมิตร และผู้ให้ความร่วมมือ เพื่อให้มั่นใจได้ว่าบทบาทข้างต้นจะดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลอย่างสมบูรณ์ทั้งเชิงภารกิจหลัก และ การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมในองค์กร และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่สังคม

2. สถานการณ์ทางคุณธรรม จริยธรรมขององค์กรชุมชน ตามรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ก. สภาพแวดล้อมด้านการเปลี่ยนแปลง ตามรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1) การเปลี่ยนแปลงของการดำเนินงานในแต่ละภารกิจที่กระทบต่อคุณธรรม จริยธรรม ต้องอธิบายรายละเอียด ดังนี้

- องค์กรระบุการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ (ถ้ามี) ซึ่งส่งผลต่อการดำเนินงานในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมตามภารกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งองค์กร

2) การเปลี่ยนแปลงของปัจจัยภายในองค์กรที่กระทบต่อคุณธรรม จริยธรรม ต้องอธิบายรายละเอียด ดังนี้

- องค์กรระบุนโยบายการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ (ถ้ามี) ซึ่งมีผลต่อการดำเนินงาน ขององค์กรในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมขององค์กร และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม แก่สังคม

3) การเปลี่ยนแปลงของปัจจัยภายนอกองค์กรที่กระทบต่อคุณธรรม จริยธรรม ต้องอธิบายรายละเอียด ดังนี้

- องค์กรระบุนโยบายการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ (ถ้ามี) ซึ่งมีผลต่อการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมขององค์กร และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่สังคม

4) แหล่งข้อมูลเชิงเปรียบเทียบด้านคุณธรรม จริยธรรม ต้องอธิบายรายละเอียด ดังนี้

- ระบุแหล่งที่มาสำคัญสำหรับข้อมูล เชิงเปรียบเทียบในการดำเนินงานด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมขององค์กรกับองค์กรอื่นๆ ที่มีผลการปฏิบัติงานที่ดี รวมทั้งข้อมูลเชิงเปรียบเทียบจากองค์กรอื่น ที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน
- องค์กรมีข้อจำกัดอะไรบ้าง (ถ้ามี) ในการได้มาซึ่งข้อมูล หรือข้อจำกัดในการใช้ประโยชน์จากข้อมูลเหล่านี้เพื่อการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม

ข. บริบทของสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร ตามรายละเอียด ดังต่อไปนี้

- ระบุความท้าทายจากปัจจัยภายนอก ว่าก่อให้เกิดโอกาส และอุปสรรคในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมในองค์กร และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่สังคม อย่างไร

ค. ระบบการปรับปรุงผลการดำเนินการตามรายละเอียด ดังต่อไปนี้

- ระบุประเด็นสำคัญหรือภารกิจสำคัญที่องค์กรใช้ในการปรับปรุงผลการดำเนินการ ในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมในองค์กร และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม แก่สังคม
- กระบวนการ หรือวิธีการ และตัวชี้วัดที่องค์กรใช้สำหรับการประเมินผล และปรับปรุงโครงการ กิจกรรม บริการ และภารกิจสำคัญขององค์กรในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมในองค์กร และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม แก่สังคม

เมื่อองค์กร ดำเนินการจัดทำรายงานตนเองตามองค์ประกอบของโครงสร้างองค์กร แล้วให้จัดส่งรายงานดังกล่าวมายังศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) เพื่อเข้าสู่กระบวนการของการตรวจประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติต่อไป

แนวทางการดำเนินการการใช้เกณฑ์มาตรฐาน คุณธรรมแห่งชาติ

เกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ได้นำเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (Thailand Quality Award : TQA) มาประยุกต์ใช้โดยกำหนดลักษณะการตั้งคำถามเพื่อชี้ให้เห็นแนวทางการบริหารจัดการขององค์กรในทางด้านคุณธรรม จริยธรรม ที่องค์กรชุมชนจะต้องดำเนินการและสะท้อนให้เห็นถึงความหลากหลายทางมุมมอง ในการเสริมสร้าง และส่งเสริมการมีคุณธรรม จริยธรรมขององค์กร สมาชิก และบุคลากร สำหรับแนวทางการดำเนินการที่นำเสนอต่อไปนี้เป็นเพียงแนวทางกว้างๆ หรือเป็นตัวอย่างเท่านั้น ทั้งนี้ องค์กรชุมชนสามารถกำหนดแนวทางการดำเนินการที่แตกต่างกันไปตามบริบทของแต่ละ องค์กรชุมชนนั้นๆ

หมวด 1 การนำองค์กรอย่างมีคุณธรรมอย่างรับผิดชอบ (110 คะแนน)

ในหมวดการนำองค์กรชุมชนอย่างมีคุณธรรมอย่างรับผิดชอบ เป็นการประเมินการปฏิบัติตนของผู้นำระดับสูง (ซึ่งในที่นี้คือคณะผู้บริหารขององค์กรชุมชน) การชี้นำ และการทำให้องค์กรชุมชนมีคุณธรรมจริยธรรมมีความยั่งยืน และยังได้กำหนดให้มีการประเมินถึงระบบการกำกับดูแลองค์กรชุมชน รวมทั้งวิธีการที่องค์กรชุมชนใช้ เพื่อบรรลุผลความรับผิดชอบต่อด้านกฎหมาย การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมต่อสังคม โดยองค์กรชุมชนจะต้องตอบคำถามหรืออธิบายสิ่งที่องค์กรชุมชนได้ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน ตามประเด็นการประเมินของเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังรายละเอียดตามประเด็นการประเมิน ดังต่อไปนี้

1.1 การนำองค์กรชุมชนโดยผู้นำที่มีคุณธรรม (60 คะแนน)

ก. วิสัยทัศน์ ค่านิยม และพันธกิจ (35 คะแนน)

มีเกณฑ์มาตรฐาน และค่าคะแนน ดังนี้ต่อไปนี้

1) การกำหนดวิสัยทัศน์และค่านิยมด้านคุณธรรม จริยธรรม (10 คะแนน)

มีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาองค์กรชุมชนให้เป็นองค์กรคุณธรรม และแนวทางการให้คะแนน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังนี้

(1) ผู้นำระดับสูงขององค์กรชุมชน ควรมีวิธีการหรือกระบวนการ ในการกำหนดวิสัยทัศน์และค่านิยม ขององค์กรชุมชนในด้านคุณธรรม จริยธรรมที่มีความชัดเจนอย่างเป็นรูปธรรม)

กระบวนการอาจจะเป็นการใช้กระบวนการในการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการประชุมขององค์กรชุมชน มาร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ ค่านิยมขององค์กรชุมชน หรือผู้นำกำหนดขึ้นมา และให้คณะกรรมการขององค์กรชุมชนได้ลงมติให้ความเห็น หรือการใช้วิธีการแสดงความคิดเห็นของคณะกรรมการองค์กรชุมชน เช่น กำหนดวิสัยทัศน์ว่า

“พัฒนาให้กองทุนสวัสดิการชุมชนเป็นต้นแบบองค์กรคุณธรรมในระดับประเทศ หรือกำหนดว่า สร้างสวัสดิการชุมชนที่มั่นคงด้วยหลักคุณธรรม จริยธรรม และยั่งยืนด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น” และกำหนดค่านิยมว่า “คุณธรรมนำการพัฒนา สมาชิกรวมใจพอเพียง” หรือ “คุณธรรมพร้อม บริหารดี บริการเด่น สมาชิกมีส่วนร่วม” เป็นต้น

(2) ผู้นำระดับสูงซึ่งในที่นี้หมายถึง ประธานองค์กรชุมชนและรองประธานองค์กรชุมชน ควรมีการถ่ายทอดวิสัยทัศน์ และค่านิยมด้านคุณธรรม จริยธรรม สู่การปฏิบัติ โดยผ่านระบบการนำเป็นแบบอย่างที่ดี การบริหารองค์กรชุมชน การบริการขององค์กรชุมชน ไปยังบุคลากร สมาชิก พันธมิตรที่สำคัญ รวมทั้งผู้มีส่วนได้

ส่วนเสียอื่นๆ เช่น

- ประธานองค์กรชุมชนใช้วิธีการในการประชุม เพื่อการสื่อสารให้คณะกรรมการสมาชิก ทุกคน ทราบถึงวิสัยทัศน์ ค่านิยมขององค์กรชุมชน หรือการติดประกาศให้รับรู้กันทั่วทั้งองค์กรชุมชน หรือในสำนักงานขององค์กรชุมชน หรือการกล่าววิสัยทัศน์ทุกครั้งก่อน และหลังการประชุม ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็น การดำเนินการโดยวิธีใด สิ่งสำคัญคือการทำให้ทุกคนมีความเข้าใจ และมีพันธะสัญญาในการกระทำร่วมกัน อย่างชัดเจน

(3) ผู้นำระดับสูง ควรได้แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นต่อค่านิยมในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมขององค์กรชุมชน เช่น

- ผู้ทำตัวเองให้เป็นต้นแบบของการเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมตามที่กำหนดไว้ในค่านิยม
- ผู้นำใช้ค่านิยมในการคัดเลือกคณะกรรมการ หรือสมาชิก
- การติดตาม ประเมินผลการครองตนของคณะกรรมการ หรือสมาชิกตามค่านิยมที่กำหนดไว้

2) การส่งเสริมการประพฤติปฏิบัติ ตามกฎหมายและการประพฤติปฏิบัติอย่างมีจริยธรรม (10 คะแนน)

มีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาองค์กรชุมชนให้เป็นองค์กรคุณธรรม และแนวทางการให้คะแนน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังนี้

(1) ผู้นำระดับสูงได้แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นต่อการประพฤติปฏิบัติตามกฎหมาย และ การประพฤติปฏิบัติอย่างมีจริยธรรม เช่น

- ผู้นำให้ความสำคัญในการเรียนรู้ ปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ ทั้งที่กำหนดจากส่วนราชการในระดับนโยบาย กฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยตรง หรือข้อบังคับต่างๆ ที่กำหนดขึ้นในองค์กรชุมชน
- ผู้นำกำหนดให้มีการตรวจติดตามภายในองค์กรชุมชนอย่างสม่ำเสมอ ในการปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ และอาจจะให้มีการรายงานในที่ประชุมของคณะกรรมการองค์กรชุมชน
- ผู้นำกำหนดนโยบายในการให้ความสำคัญกับการระงับการปฏิบัติตนอย่างไม่เป็นจริยธรรมของคณะกรรมการ และสมาชิก และมีบทลงโทษ หรือการดำเนินการในการแก้ไข ป้องกันอย่างเหมาะสม ในกรณีที่มีการประพฤติปฏิบัติไม่เหมาะสมเกิดขึ้นในองค์กรชุมชน

(2) ผู้นำระดับสูงได้สร้างสภาพแวดล้อมในองค์กรชุมชน เพื่อสนับสนุนการส่งเสริม การประพฤติปฏิบัติตามกฎหมาย และการประพฤติปฏิบัติอย่างมีจริยธรรม เช่น

- การจัดมุมเรียนรู้ การมีเอกสาร ที่รวบรวมข้อกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบต่างๆ ให้สมาชิกได้ศึกษา และเข้าถึงได้ง่าย
- การกำหนดนโยบายในการยกย่องสมาชิกผู้ที่มีจริยธรรม เพื่อการกระตุ้นให้เกิดบรรยากาศจริยธรรมในองค์กรชุมชน

3) การดำเนินการสร้างองค์กรชุมชนให้ประสบความสำเร็จด้านคุณธรรม จริยธรรมในปัจจุบัน และอนาคต (15 คะแนน)

มีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาองค์กรชุมชนให้เป็นองค์กรคุณธรรม และแนวทางการให้คะแนน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังนี้

(1) การดำเนินการให้เห็นว่าองค์กรชุมชนมีการสร้างสภาพแวดล้อม เพื่อให้เกิดการบรรลุเป้าหมายในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมในองค์กรชุมชน เช่น

- ผู้นำองค์กรชุมชนได้มีการกำหนดเป้าหมายในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมในองค์กรชุมชน แล้วมอบหมายให้คณะกรรมการ หรือสมาชิกร่วมกันดำเนินการ หรือส่งเสริมปฏิบัติให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม

- ผู้นำองค์กรชุมชนมีการติดตามความก้าวหน้าของการเสริมสร้างองค์กรคุณธรรมอย่างใกล้ชิด ผ่านการประชุมประจำเดือน ที่ต้องมีการรายงานสถานการณ์ของการพัฒนาทางด้านคุณธรรมในองค์กรชุมชน

- ผู้นำองค์กรชุมชนมีการกำหนดนโยบายในการคัดเลือกสมาชิกผู้มีจริยธรรมที่ดีงามประจำเดือน ไตรมาส ประจำปี โดยมีการกำหนดหลักเกณฑ์อย่างชัดเจน และมีการคัดเลือกอย่างมีคุณธรรม โปร่งใส

(2) การปรับปรุงผลการดำเนินการด้านคุณธรรม จริยธรรมขององค์กรชุมชน เช่น

- ผู้นำระดับสูงได้กำหนดให้มีการรายงานผลการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมขององค์กรชุมชน หรือการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่ชุมชน สังคม และให้มีการรายงานผลการดำเนินงานทุกไตรมาส เพื่อนำผลมาปรับปรุง และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

(3) การแสดงให้เห็นถึงศักยภาพการเป็นผู้นำในด้านผลการดำเนินการ การมีคุณธรรม จริยธรรม) เช่น

- ผู้นำองค์กรชุมชนใช้อำนาจในการเปลี่ยนคณะกรรมการ หรือตัดสิทธิ์หรือให้ออกซึ่งกรรมการหรือสมาชิกที่ประพฤติตนไม่เหมาะสมต่อการมีคุณธรรม จริยธรรม

- ผู้นำแสดงความรับผิดชอบด้วยการลาออกในกรณีที่มีการตรวจพบว่าการนำองค์กรของผู้นำขัดกับหลักคุณธรรม จริยธรรมที่ดี แล้วถูกผู้ตรวจสอบภายนอกพบเมื่อมาตรวจติดตาม

- ผู้นำกำหนดนโยบายทางด้านคุณธรรม จริยธรรมในการส่งเสริมคุณธรรมในชุมชน สังคม แล้วผลักดันให้ชุมชนของสมาชิกได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต

(4) การสร้างการเรียนรู้ของสมาชิกองค์กรชุมชน ในการดำเนินงานในด้านการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม เช่น

- ผู้นำองค์กรชุมชนให้การฝึกอบรม เพื่อให้สมาชิกได้มีความรู้ ความเข้าใจในหลักคุณธรรม จริยธรรม

- ผู้นำองค์กรชุมชน พาสมาชิกไปศึกษาดูงาน ในองค์กรชุมชนที่ประสบความสำเร็จ

ทางด้านคุณธรรม จริยธรรม

- ผู้นำแต่งตั้งที่ปรึกษาจากผู้ที่มีความโดดเด่นทางด้านคุณธรรม จริยธรรม

(5) การดำเนินการให้เห็นว่าองค์กรชุมชนมีการสร้างวัฒนธรรมการทำงานของคณะกรรมการ องค์กรชุมชน ที่ส่งมอบประสบการณ์ที่ดีในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้แก่ผู้รับบริการหรือสมาชิกอย่างคงเส้นคงวา และส่งเสริมความผูกพันของผู้รับบริการหรือสมาชิกด้วยความมีคุณธรรม จริยธรรม เช่น

- มีการประเมินการปฏิบัติงานของคณะกรรมการที่ให้บริการแก่สมาชิกว่า กรรมการดังกล่าวปฏิบัติอย่างมีคุณธรรม จริยธรรมหรือไม่ โดยให้สมาชิกเป็นผู้ประเมิน และมีการนำผลมาใช้ในการพิจารณาถึงการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ

- การคัดเลือกสมาชิกที่มีความโดดเด่นทางด้านคุณธรรม จริยธรรมมารับรางวัลประจำปี

- มีกิจกรรมที่จัดขึ้นอย่างสม่ำเสมอในการรณรงค์ ส่งเสริม บรรยากาศ กิจกรรมทางด้านคุณธรรม จริยธรรม ทั้งจากที่เป็นแนวทางในองค์กรชุมชน หรือจริยธรรม ที่ดีงามของชุมชนที่จะหนุนเสริมการมีคุณธรรม จริยธรรมของคณะกรรมการหรือสมาชิก

(6) การดำเนินการให้เห็นว่าองค์กรชุมชนมีการสร้างสภาพแวดล้อม ให้เกิดการสร้างนวัตกรรม ด้านการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม แก่องค์กรชุมชน และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคม เช่น

- การจัดประกวดกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ เพื่อการรณรงค์คุณธรรม จริยธรรมในชุมชน โดยให้สมาชิกส่งกิจกรรมเข้าร่วมประกวด แล้วคัดเลือกกิจกรรมที่ดีเหมาะสมมาใช้ในการจัดงาน

- การส่งเสริมให้เยาวชน ประชาชนในชุมชน มีส่วนร่วมในการนำเสนอ แนวทางใหม่ๆ เพื่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ในองค์กรชุมชน

(7) การจัดให้สมาชิกองค์กรชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน สืบทอดตำแหน่ง และการพัฒนาผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม ในอนาคตขององค์กรชุมชน เช่น

- การส่งเสริมให้มีการเตรียมการคัดเลือกผู้นำองค์กรชุมชน คณะกรรมการองค์กรชุมชนในอนาคต โดยการยึด แนวทางของการมีคุณธรรม จริยธรรม ของคณะกรรมการ หรือสมาชิกที่สมาชิกในองค์กรชุมชนให้การยอมรับ เพื่อการสร้างบรรยากาศ และการกระตุ้น เพื่อให้ได้มาซึ่งผู้นำที่มีคุณธรรมที่ดีในอนาคต

- การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่คณะกรรมการขององค์กรชุมชน อย่างเข้มข้น เพื่อเป็นการปูฐานไปสู่การคัดเลือกประธานคณะกรรมการคนต่อไปในอนาคต

ข. การสื่อสารคุณธรรม จริยธรรม และผลการดำเนินการขององค์กรชุมชน (25 คะแนน)

มีเกณฑ์มาตรฐาน และค่าคะแนน ดังนี้ต่อไปนี้

1) การสื่อสารคุณธรรม จริยธรรมในองค์กรชุมชน (10 คะแนน)

มีแนวทางในการดำเนินงาน เพื่อการพัฒนาองค์กรชุมชนให้เป็นองค์กรคุณธรรม และแนวทางการให้คะแนน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังนี้

(1) ผู้นำระดับสูงมีการดำเนินการ ในการสื่อสารคุณธรรม จริยธรรมในองค์กรชุมชน และสร้างความเชื่อมั่น และความผูกพันต่อการมีคุณธรรม จริยธรรมกับบุคลากรหรือคณะกรรมการองค์กรชุมชน เช่น

- การมีหัวข้อประเด็นคุณธรรม จริยธรรม เป็นหนึ่งในวาระการประชุมทุกครั้งขององค์กรชุมชน

- การสื่อสารผลงานเด่นของคณะกรรมการทางด้านคุณธรรม ให้เป็นที่รับรู้ในองค์กรชุมชน ชุมชน และสังคมในภาพกว้าง

(2) ผู้นำระดับสูงควรมีการดำเนินการ ในการสื่อสารคุณธรรม จริยธรรมในองค์กรชุมชน และสร้างความเชื่อมั่นและความผูกพันต่อการมีคุณธรรม จริยธรรมกับสมาชิก และผู้รับบริการที่สำคัญ เช่น

- การสื่อสารผลงานเด่นของสมาชิก เด่นทางด้านคุณธรรม ให้เป็นที่รับรู้ในองค์กรชุมชน ชุมชน และสังคมในภาพกว้าง

(3) ผู้นำระดับสูงควรมีการดำเนินการ ในการสื่อสารคุณธรรม จริยธรรมในองค์กรชุมชน และสร้างความเชื่อมั่น และความผูกพันต่อการมีคุณธรรม จริยธรรมกับสังคม เช่น

- การสื่อสารเรื่องราว องค์ความรู้ หรือการสร้างกระแสคุณธรรม จริยธรรม แก่สมาชิก อย่างต่อเนื่องผ่านกิจกรรมต่างๆ

- การร่วมส่งเสริม สื่อสารการมีคุณธรรม จริยธรรมที่ดีแก่เด็ก เยาวชน ลูกหลานของสมาชิก

(4) การดำเนินการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เพื่อการกระตุ้นให้เกิดการสื่อสารที่ตรงไปตรงมา และเป็นไปในลักษณะสองทิศทาง รวมทั้งการใช้สื่อสังคมออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพ ตามที่เห็นสมควรในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมในองค์กรชุมชน และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคม เช่น

- มีการใช้อินเตอร์เน็ตในการสื่อสารคุณธรรม จริยธรรมสู่สมาชิก ชุมชน และสังคม
- มีการสร้างช่องทางในการรับเรื่องราว ร้องเรียนถึงการไม่มีคุณธรรมของประธาน คณะกรรมการ สมาชิก

(5) การสื่อสารให้ทราบถึงการตัดสินใจที่สำคัญ และความจำเป็นต่อการเปลี่ยนแปลงในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรม จริยธรรมขององค์กรชุมชน เช่น

- การสื่อสารไปยังสมาชิกทุกคนขององค์กรชุมชนเพื่อให้ทราบถึงการกำหนดระเบียบปฏิบัติการทางด้านคุณธรรม จริยธรรมของสมาชิก การคัดเลือกบุคคลคุณธรรม การให้ออกของสมาชิกที่ขาด

คุณธรรม จริยธรรม

(6) การเสริมสร้างแรงจูงใจเพื่อให้ผลการดำเนินการตามภารกิจ วัตถุประสงค์การเสริมสร้าง

คุณธรรม จริยธรรมขององค์กรชุมชน บรรลุผล เช่น

- การกำหนดแนวทางในการมีส่วนร่วมในการให้รางวัล และยกย่องชมเชย เพื่อให้การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมในองค์กรชุมชน และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคม เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

- การส่งเสริมให้สมาชิกร่วมคัดเลือกหรือการมีส่วนร่วมในการให้รางวัล และยกย่องชมเชย สมาชิกดีเด่น คณะกรรมการดีเด่น เพื่อให้การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมในองค์กรชุมชน

2) การทำให้เกิดการปฏิบัติอย่างจริงจังในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมในองค์กรชุมชน และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคม (15 คะแนน)

มีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาองค์กรชุมชนให้เป็นองค์กรคุณธรรม และแนวทางการให้คะแนน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังนี้

(1) องค์กรชุมชนมีแนวทางในการทำให้เกิดการปฏิบัติงานตามภารกิจหลักที่ส่งผลต่อการดำเนินการขององค์กรชุมชนให้มีคุณธรรม จริยธรรมได้พัฒนาอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง เช่น

- การมีแนวทางในการตรวจประเมินการดำเนินงานของคณะกรรมการว่าได้ปฏิบัติตามแนวทางการดำเนินงานอย่างมีคุณธรรมในการให้บริการแก่สมาชิกตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายหรือไม่

- การส่งเสริมให้คณะกรรมการพัฒนาการดำเนินงานที่รับผิดชอบให้มีบรรทัดฐานทางคุณธรรม จริยธรรมที่ดี และนำมาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการยกย่อง ให้สิทธิประโยชน์แก่คณะกรรมการ

(2) องค์กรชุมชนควรมีแนวทางในทำให้เกิดการปฏิบัติอย่างจริงจัง ในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมในองค์กรชุมชน และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคม เช่น

- การมีกิจกรรมที่กระทำในทุกๆปี เพื่อการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมในวันสำคัญในชุมชน เช่น วันผู้สูงอายุ การส่งเสริมคุณธรรมในเด็กเนื่องในวันเด็ก การส่งเสริมการแสดงความกตัญญูต่อพ่อแม่ในวันพ่อ วันแม่ เป็นต้น

- การมีระเบียบที่ชัดเจนในการคัดเลือกเด็ก เยาวชน ที่มีคุณธรรมมารับทุนการศึกษาจากองค์กรชุมชน

(3) มีแนวทางในทำให้เกิดการสร้างสรรคนวัตกรรม และการจัดการความเสี่ยง ทั้งในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมในองค์กรชุมชน และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคม เช่น

- การมีรูปแบบ แนวทาง นโยบายขององค์กรชุมชนในการส่งเสริม สนับสนุน ให้คณะกรรมการ สมาชิก ได้ร่วมกันนำเสนอแนวทางในการป้องกันการเกิดสิ่งที่ไม่พึงประสงค์ต่อคุณธรรม จริยธรรม ในองค์กรชุมชน

- การส่งเสริมให้คณะกรรมการมีการนำเสนอกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ทางด้านคุณธรรม จริยธรรม

(4) การตั้งความคาดหวังหรือเป้าหมายต่อผลการดำเนินการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมใน องค์กรชุมชน และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม แก่ชุมชน สังคม โดยพิจารณาถึงการสร้างคุณค่า และทำให้เกิดความสมดุลของการบรรลุตามภารกิจการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมขององค์กรชุมชน และการส่งเสริมคุณธรรมระหว่างผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นๆ และกำกับให้คณะกรรมการองค์กรชุมชนได้ ดำเนินการอย่างจริงจังตามความหวัง หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ เช่น

- การกำหนดเป้าหมายว่าภายใน 5 ปีองค์กรชุมชนต้องไม่มีการกระทำที่ผิดหลักจริยธรรม ที่ตั้งตามทื่องค์กรชุมชนกำหนดไว้

- กำหนดเป้าหมายว่าสมาชิกต้องรักษาไว้ซึ่งหน้าที่ ที่มีต่อการส่งเสริมคุณธรรมในองค์กร ชุมชน โดยต้องไม่มีผู้ที่กระทำที่ผิดจากหลักการที่กำหนดไว้

1.2 การกำกับดูแลองค์กรชุมชน และความรับผิดชอบต่อชุมชน สังคม อย่างมีคุณธรรม (50 คะแนน)

ก. การกำกับดูแลองค์กรชุมชน (20 คะแนน)

มีเกณฑ์มาตรฐาน และค่าคะแนน ดังนี้ต่อไปนี

1) ระบบการกำกับดูแลองค์กรชุมชน อย่างมีคุณธรรม จริยธรรม (15 คะแนน)

มีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาองค์กรชุมชนให้เป็นองค์กรคุณธรรม และแนวทางการให้คะแนน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังนี้

(1) มีการกำหนด หน้าที่ และความรับผิดชอบต่อในการกระทำของผู้ในระดับสูงอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม เช่น

- กำหนดให้ประธานคณะกรรมการองค์กรชุมชน มีหน้าที่ในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่คณะกรรมการ สมาชิก และชุมชน

- กำหนดความรับผิดชอบต่อประธานคณะกรรมการต้องมีการแสดงออกซึ่งต้นแบบของการเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม

(2) มีการกำหนดแนวทางปฏิบัติ ความรับผิดชอบต่อแผนการดำเนินงานตามภารกิจการ เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม เช่น

- มีการกำหนดผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจนในการดำเนินงานตามแผนการส่งเสริมคุณธรรมใน องค์กรชุมชน

(3) มีการจัดการภาระความรับผิดชอบต่อในการสร้างความโปร่งใส ในการดำเนินการขององค์กร ชุมชนในทุกๆภารกิจขององค์กรชุมชน เช่น

- มีระบบการตรวจสอบภายใน เพื่อการติดตามการดำเนินงานทางการเงินด้วยความ โปร่งใส

- การกำหนดอย่างชัดเจนในการให้สมาชิกสามารถตรวจสอบการดำเนินงานว่ามีความโปร่งใสหรือไม่

(4) มีการกำหนดแนวทางอย่างชัดเจนในการจัดการภาวะความรับผิดชอบในการคัดเลือกกำกับ ประเมินการทำงานของกรรมการ และการกำกับดูแลองค์กรชุมชนอย่างมีคุณธรรม เช่น

- มีการกำหนดระเบียบในการประเมินการทำงานของประธานคณะกรรมการ กรรมการ โดยนำหลักการทางคุณธรรม จริยธรรมมาใช้เป็นแนวทางร่วมด้วยในการประเมิน

(5) มีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานแก่ผู้รับบริการ สมาชิก และผู้ที่เกี่ยวข้องในการการกำกับดูแลองค์กรชุมชนอย่างตรงไปตรงมา เช่น

- มีการรายงานผลการดำเนินงานขององค์กรชุมชนแก่สมาชิกอย่างชัดเจน ครบถ้วน และเปิดโอกาสให้สมาชิกได้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบ

- มีการเผยแพร่การดำเนินงานผ่านระบบอินเทอร์เน็ต เพื่อให้สมาชิก ชุมชน สังคมได้รับทราบอย่างกว้างขวาง

(6) มีการแสดงออกซึ่งความรับผิดชอบต่อในการปกป้องผลประโยชน์ของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียและสมาชิก เช่น

- มีการกำหนดความรับผิดชอบต่อคณะกรรมการหากมีการกระทำการใดที่ละเมิดสิทธิของสมาชิก

- มีระบบการสอบสวนการกระทำผิดต่อสมาชิกขององค์กรชุมชน

(7) มีการจัดการภาวะความรับผิดชอบต่อในการวางแผนสืบทอดตำแหน่งสำหรับผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม เช่น

- มีการวางตัวผู้ที่จะมาทำหน้าที่ประธาน คณะกรรมการรอบต่อไปไว้อย่างชัดเจน โปร่งใส

2) การประเมินผลการดำเนินการ ในการมีคุณธรรม จริยธรรม ขององค์กรชุมชน (5 คะแนน)

มีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาองค์กรชุมชนให้เป็นองค์กรคุณธรรม และแนวทางการให้คะแนน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังนี้

(1) องค์กรชุมชนควรมีการประเมินผลการดำเนินการของผู้นำระดับสูง และคณะกรรมการ องค์กรชุมชนในด้านการมีคุณธรรม จริยธรรม เช่น

- มีรูปแบบปฏิบัติในการประเมินผลการปฏิบัติงานของประธาน คณะกรรมการทุกๆ 6 เดือน

(2) องค์กรชุมชนควรมีการใช้ผลการประเมินผลการดำเนินการข้างต้น เพื่อการพัฒนาตนเอง และปรับปรุงประสิทธิผล ทั้งการนำองค์กรชุมชนของผู้นำแต่ละคนและของคณะกรรมการ และระบบการนำองค์กรชุมชนอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม เช่น

- มีการนำผลมาใช้ในการพัฒนาการดำเนินงานของประธาน คณะกรรมการ ในกรณีที่ไม่พบว่าเป็นไปตามเป้าหมาย

ข. การประพฤติปฏิบัติตามกฎหมายและมีจริยธรรม (20 คะแนน)

มีเกณฑ์มาตรฐาน และค่าคะแนน ดังนี้ต่อไปนี้

1) การปฏิบัติตามกฎหมายและกฎระเบียบขององค์กรชุมชน (15 คะแนน)

มีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาองค์กรชุมชนให้เป็นองค์กรคุณธรรม และแนวทางการให้คะแนน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังนี้

(1) องค์กรชุมชนควรมีการดำเนินการในกรณีที่ภารกิจ บริการ และการปฏิบัติการณ์มีผลกระทบในเชิงลบต่อสังคมหรือทำให้คุณธรรม จริยธรรมงามในสังคมเสื่อมถอยลง เช่น

- มีการนำเงินที่ได้จากองค์กรชุมชนไปใช้ในการกระทำการที่ไม่เหมาะสม ผิดกฎหมาย องค์กรชุมชน จึงต้องมีการตรวจสอบการนำเงินไปใช้ของสมาชิกว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการกู้เงินหรือไม่

(2) องค์กรชุมชนควรมีการคาดการณ์ล่วงหน้าถึงความกังวลของสังคม และสาธารณชน ที่มีต่อคุณธรรม จริยธรรมของภารกิจ ผลผลิตบริการ และการปฏิบัติการในปัจจุบัน และอนาคตขององค์กรชุมชน เช่น

- การวางมาตรการป้องกันในการไม่ให้เกิดผลกระทบจากการเอารัดเอาเปรียบสมาชิก การนำเงินของสมาชิกไปใช้ก่อนที่จะส่งมอบ การทุจริตคอร์รัปชันในองค์กรชุมชน

(3) องค์กรชุมชนควรมีแนวทางในการเตรียมการเชิงรุกต่อความกังวล และผลกระทบต่อคุณธรรม จริยธรรมเพื่อรับมือจากผลกระทบอย่างเหมาะสม เช่น

- มีแนวทางในการสื่อสารกับชุมชน สังคม ถึงวิธีการปฏิบัติขององค์กรชุมชน เมื่อได้รับการอุดหนุนงบประมาณจากภาครัฐ หรือเมื่อมีกิจกรรมใดๆ ที่จะดำเนินการในองค์กรชุมชน

2) การประพฤติปฏิบัติอย่างมีจริยธรรม ในการส่งเสริม และสร้างความมั่นใจว่ากิจกรรมบริการในทุกด้านขององค์กรชุมชนเป็นไปอย่างมีจริยธรรม (5 คะแนน)

มีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาองค์กรชุมชนให้เป็นองค์กรคุณธรรม และแนวทางการให้คะแนน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังนี้

(1) องค์กรชุมชนควรมีกระบวนการ และตัวชี้วัด ในการส่งเสริม และติดตามให้องค์กรชุมชน ผู้บริหาร สมาชิกมีการประพฤติปฏิบัติอย่างมีจริยธรรม เช่น

- มีการกำหนดตัวชี้วัดว่าร้อยละของสมาชิกที่ปฏิบัติตามค่านิยมขององค์กรชุมชน แล้วกำหนดหลักเกณฑ์ขึ้นว่าถ้าสมาชิกใดทำได้จะมีการสนับสนุน และสร้างแรงจูงใจอย่างไร

- มีการคัดเลือก ยกย่องสมาชิกที่มีจริยธรรมที่ดี

ค. ความรับผิดชอบต่อสังคม (10 คะแนน)

มีเกณฑ์มาตรฐาน และค่าคะแนน ดังนี้ต่อไปนี้

1) การมีส่วนร่วมขององค์กรชุมชนในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เพื่อความผาสุกของสังคม (5 คะแนน)

มีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาองค์กรชุมชนให้เป็นองค์กรคุณธรรม และการให้คะแนน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังนี้

(1) องค์กรชุมชนควรมีกระบวนการ วิธีการในการคำนึงถึงความผาสุก และผลประโยชน์ของสังคมว่าเป็นส่วนหนึ่งสำคัญในการดำเนินงานขององค์กรชุมชน และองค์กรชุมชนมีส่วนในการสร้างความมีคุณธรรม จริยธรรม และความผาสุกแก่ชุมชน สังคม ผ่านระบบสิ่งแวดล้อม สังคม และเศรษฐกิจ ขององค์กรชุมชนที่มีอยู่ เช่น

- การสนับสนุนกิจกรรมของชุมชนที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรม จริยธรรม ในชุมชน
- การส่งเสริม สนับสนุน ยกย่อง ประชาชนในชุมชน ที่มีคุณธรรม จริยธรรม
- การมีกิจกรรมในการเสริมสร้างสิ่งแวดล้อมในชุมชน
- การมีกิจกรรมในการร่วมสร้างงาน อาชีพแก่ประชาชนในชุมชน
- เป็นต้น

2) องค์กรชุมชนให้การสนับสนุน การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในชุมชน (5 คะแนน)

มีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาองค์กรชุมชนให้เป็นองค์กรคุณธรรม และแนวทางการให้คะแนน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังนี้

(1) องค์กรชุมชนควรมีการจัดกิจกรรม โครงการ หรือการดำเนินการ ในการสนับสนุน และสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรม ให้แก่ชุมชน สังคม เช่น

- การนำสมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางด้านคุณธรรม จริยธรรมที่ดีของชุมชน
- การสนับสนุนกิจกรรมของชุมชนในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมที่ดี

(2) องค์กรชุมชนควรมีการนำสมรรถนะหลักหรือความสามารถหลักขององค์กรชุมชน หรือผู้นำระดับสูงและบุคลากรในการร่วมมือกันพัฒนา และส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคม เช่น

- ประธานคณะกรรมการ หรือคณะกรรมการ มีความสามารถในการบรรยายให้ความรู้ทางด้านคุณธรรม จริยธรรม องค์กรชุมชน จึงมีการส่งเสริมให้มาบรรยายให้ความรู้แก่เด็ก เยาวชน ในโรงเรียน
- สมาชิกมีความสามารถในการทำการเกษตรอินทรีย์ องค์กรชุมชน จึงส่งเสริมให้สมาชิกดังกล่าวมีบทบาทในการร่วมในการพัฒนาการเกษตรอินทรีย์ในชุมชน

หมวด 2 การวางแผนงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม (95 คะแนน)

ในหมวดวางแผนงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เป็นการประเมินการจัดทำวัตถุประสงค์แผนงานและแผนปฏิบัติการขององค์กรชุมชนในการนำไปปฏิบัติ เพื่อการเสริมสร้างองค์กรชุมชนให้มีคุณธรรม และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคม รวมทั้งการปรับเปลี่ยนเมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลง ตลอดจนวิธีการวัดผลความก้าวหน้าในการดำเนินงานด้านคุณธรรม จริยธรรม โดยองค์กรชุมชนจะต้องตอบคำถาม/อธิบายสิ่งที่องค์กรชุมชนได้ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน ตามประเด็นการประเมินของเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังรายละเอียดตามประเด็นการประเมิน ดังต่อไปนี้

2.1 การจัดทำแผนงานการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม : (45 คะแนน)

ก. กระบวนการจัดทำแผนงานการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ในองค์กรชุมชน เพื่อการเสริมสร้างคุณธรรมในองค์กรชุมชน และการส่งเสริมคุณธรรมแก่ชุมชน สังคม (40 คะแนน)

มีเกณฑ์มาตรฐาน และค่าคะแนน ดังนี้ต่อไปนี้

1) กระบวนการวางแผนกลยุทธ์ การเสริมสร้างคุณธรรมขององค์กรชุมชน (15 คะแนน)

มีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาองค์กรชุมชนให้เป็นองค์กรคุณธรรม และแนวทางการให้คะแนน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังนี้

(1) องค์กรชุมชนควรมีการวางแผนงาน ที่ครอบคลุมองค์ประกอบที่สำคัญ มีการกำหนดขั้นตอนที่สำคัญของกระบวนการจัดทำแผนงาน เพื่อการเสริมสร้างคุณธรรม ในองค์กรชุมชน และควรให้ผู้เกี่ยวข้องที่สำคัญ เช่น

- ชุมชน สมาชิกขององค์กรชุมชน ร่วมในการวางแผนงาน และแผนงานมีกรอบเวลาของการวางแผนทั้งระยะสั้น และระยะยาวที่ชัดเจน

(2) องค์กรชุมชนควรมีการจัดทำแผนการพัฒนาองค์กรชุมชนให้มีคุณธรรม และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคม โดยองค์กรชุมชนได้คำนึงถึงความจำเป็นที่อาจเกิดขึ้นขององค์กรชุมชนในเรื่องต่อไปนี้ เช่น

- การเปลี่ยนแปลงแบบพลิกโฉมในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่องค์กรชุมชน เช่น จากการเกิดวิกฤตศรัทธาด้านการไม่มีคุณธรรมของกรรมการในองค์กรชุมชน ลู่องค์กรชุมชนที่สมาชิก และองค์กรชุมชนเชื่อมั่นในการมีคุณธรรม เป็นต้น

- การนำปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญท่ามกลางความเปลี่ยนแปลง มาใช้ในการพัฒนาองค์กรชุมชนให้มีคุณธรรม และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคม เช่น การมีผู้นำที่มีบารมีและการยอมรับจากชุมชนมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการสร้าง และส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม แก่เด็ก และเยาวชน เป็นต้น

- การบูรณาการความร่วมมือกับองค์กรชุมชนภาคี ท้องถิ่น หรือองค์กรชุมชนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับภารกิจหรือการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม แก่ชุมชน สังคม เช่น การร่วมมือกับวัดในการร่วมเสริมสร้างคุณธรรมแก่สมาชิกขององค์กรชุมชน เป็นต้น

2) การสร้างนวัตกรรม การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมจากการวางแผนกลยุทธ์

(10 คะแนน)

มีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาองค์กรชุมชนให้เป็นองค์กรคุณธรรม และแนวทางการให้คะแนน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังนี้

(1) องค์กรชุมชนควรมีกระบวนการจัดทำแผนงานการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมขององค์กรชุมชนที่ได้กระตุ้น และทำให้เกิดการสร้างสรรค่นวัตกรรมทางด้านคุณธรรม จริยธรรม ที่สอดคล้องกับภารกิจ บริบทขององค์กรชุมชน และสภาพแวดล้อมที่รายล้อมองค์กรชุมชน

(2) องค์กรชุมชนควรมีการนำโอกาสในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมขององค์กรชุมชนจากปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอก มาใช้ในการตัดสินใจว่าจะเลือกโอกาสใดที่เหมาะสมที่สุดมาใช้ในการเสริมสร้างนวัตกรรมทางด้านคุณธรรม จริยธรรม เช่น

- โอกาสจากปัจจัยภายในที่มีสมาชิกที่เป็นผู้สมบุรณ์ด้วย การมีคุณธรรม จริยธรรม หรือโอกาสจากปัจจัยภายนอก เช่น การให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีของหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่ในการร่วมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เป็นต้น

(3) องค์กรชุมชนควรมีการวิเคราะห์ความเสี่ยง หรือปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต แล้วจะส่งผลกระทบต่อคุณธรรม จริยธรรมต่อองค์กรชุมชน ที่ผ่านการประเมินผลได้ ผลเสียอย่างรอบด้าน เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการดำเนินการเสริมสร้างและส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรมคุณธรรม จริยธรรมขององค์กรชุมชน เช่น

- ความเสี่ยงที่เกิดจากการไม่ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับจากสมาชิก องค์กรชุมชน จึงวางมาตรการในการส่งเสริมให้สมาชิกมีคุณธรรม จริยธรรมและความรับผิดชอบ ในการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรชุมชน เป็นต้น

3) การวิเคราะห์และกำหนดแผนกลยุทธ์ในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม (15 คะแนน)

มีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาองค์กรชุมชนให้เป็นองค์กรคุณธรรม และแนวทางการให้คะแนน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังนี้

(1) องค์กรชุมชนควรมีการนำข้อมูลโอกาสจากปัจจัยภายนอก หรือความได้เปรียบจากปัจจัยภายนอก ที่จะประโยชน์ต่อการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมขององค์กรชุมชน มาวิเคราะห์และกำหนดแผนดำเนินงานในการพัฒนาคุณธรรมขององค์กรชุมชนให้มีคุณธรรม และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคม เช่น

- ข้อมูลของประชาชนที่เป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรมที่ดี ข้อมูลของแหล่งเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม เป็นต้น

(2) องค์กรชุมชนควรมีการนำข้อมูลความเสี่ยง หรืออุปสรรคจากภายนอก ที่คุกคามต่อความสำเร็จ นำมากำหนดแผนการจัดการความเสี่ยง เพื่อป้องกันกับผลกระทบที่ส่งต่อการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคมในอนาคตขององค์กรชุมชน เช่น

- ข้อมูลหนี้สินของประชาชน ข้อมูลรายได้ของสมาชิก ข้อมูลด้านคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชน ข้อมูลด้านปัญหาสังคมในชุมชน เป็นต้น

(3) องค์กรชุมชนควรมีการนำข้อมูลความเปลี่ยนแปลงทางด้านคุณธรรม จริยธรรมที่มีโอกาสจะเกิดขึ้น ด้านกฎระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับองค์กรชุมชน นำมาปรับเพื่อใช้เป็นประโยชน์ต่อการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมขององค์กรชุมชน เช่น

- ข้อมูลจากรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ข้อมูลจากระเบียบปฏิบัติจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับองค์กรชุมชน เป็นต้น

(4) องค์กรชุมชนควรมีแนวทางจัดการแก้ไขกับข้อมูลจุดบอด ข้อด้อย ปัญหาทางด้านคุณธรรม จริยธรรมที่อาจเกิดขึ้นในกระบวนการดำเนินงานขององค์กรชุมชนที่ผ่านมา และที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน นำมาหาแนวทางแก้ไขและกำหนดแผนการดำเนินงานต่อไป เช่น

- ข้อด้อยที่เกิดจากการไม่มีแนวทางที่ชัดเจนในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ข้อมูลของสมาชิกที่มีพฤติกรรมทางด้านคุณธรรม จริยธรรมที่ไม่เหมาะสม เป็นต้น

(5) องค์กรชุมชนควรมีการนำข้อมูลจุดแข็งหรือความสามารถขององค์กรชุมชนในการนำแผนกลยุทธ์ในการพัฒนาองค์กรชุมชนให้มีคุณธรรม และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชนและสังคม ไปปฏิบัติ เช่น

- จุดแข็งจากการมีผู้นำองค์กรชุมชนที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จุดแข็งของการมีกิจกรรมในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคม เป็นต้น

(6) องค์กรชุมชนควรมีแนวทางการจัดการข้อมูลระบบงาน หรือบริการหรือวิธีการในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมที่ผ่านมา เช่น

- รายงานการดำเนินงานของการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ที่ผ่านมา รายงานการปฏิบัติงานของคณะกรรมการขององค์กรชุมชนในด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เป็นต้น

(7) องค์กรชุมชนควรมีแนวทางการจัดการข้อมูลจากสมรรถนะหลักขององค์กรชุมชน หรือของคณะกรรมการองค์กรชุมชน ในด้านคุณธรรม จริยธรรม เช่น

- ความเชี่ยวชาญเฉพาะของคณะกรรมการองค์กรชุมชน ในด้านกิจกรรมการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม เป็นต้น

ข. วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ (5 คะแนน)

มีเกณฑ์มาตรฐาน และค่าคะแนน ดังนี้ต่อไปนี้

1) การกำหนดวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมที่สำคัญ

(5 คะแนน)

มีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาองค์กรชุมชนให้เป็นองค์กรคุณธรรม และแนวทางการให้คะแนน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังนี้

(1) องค์กรชุมชนควรมีการกำหนดวัตถุประสงค์ทางคุณธรรม จริยธรรมที่เน้นการตอบสนองความท้าทาย เชิงกลยุทธ์ที่เกิดจากความเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคม ทั้งจาก ปัญหาการเสื่อมถอยของสังคม คุณธรรม ปัญหาการเข้ามามีส่วนร่วมในการเสริมสร้างและสืบสานจริยธรรมที่ดีงามของท้องถิ่น เช่น

- กำหนดวัตถุประสงค์ว่าเพื่อเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่กรรมการและสมาชิกที่ดำเนินชีวิตด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

- การกำหนดวัตถุประสงค์โดยการใช้ประโยชน์จากสมรรถนะหลักขององค์กรชุมชน และคณะกรรมการองค์กรชุมชน เช่น กำหนดวัตถุประสงค์ว่าเพื่อส่งเสริมให้สมาชิกขององค์กรชุมชนที่ได้รับการยอมรับในด้านคุณธรรม จริยธรรมร่วมสร้างเสริมคุณธรรมแก่เด็กและเยาวชน เพื่อให้เป็นพลังในการสร้างชุมชนคุณธรรมในอนาคต

(2) องค์กรชุมชนควรมีการกำหนดวัตถุประสงค์ทางคุณธรรม จริยธรรมตามกรอบเวลาระยะสั้น ระยะยาว เช่น

- ระยะสั้น 1-2 ปี กำหนดวัตถุประสงค์ว่าการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมเพื่อให้มีสมาชิกต้นแบบ

- ระยะยาว 5 ปี กำหนดวัตถุประสงค์การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่สมาชิกทั่วทั้งองค์กรชุมชน เป็นต้น

(3) องค์กรชุมชนควรมีการกำหนดวัตถุประสงค์ทางคุณธรรม จริยธรรมที่สอดคล้องกับผู้รับบริการขององค์กรชุมชน และความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญทั้งหมด เช่น

- กำหนดวัตถุประสงค์ว่าเพื่อให้สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีวินัยทางการเงินหรือกำหนดวัตถุประสงค์ว่าเพื่อส่งเสริมเงินกู้ให้สมาชิกที่เป็นเกษตรกรในการพัฒนาผลผลิตทางการเกษตรที่มีคุณภาพ ปลอดภัยต่อผู้บริโภค เป็นต้น

2.2 การนำแผนงานการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมไปปฏิบัติ (50 คะแนน)

ก. การจัดทำแผนงานและการถ่ายทอดสู่การปฏิบัติ (40 คะแนน)

มีเกณฑ์มาตรฐาน และค่าคะแนน ดังต่อไปนี้

1) องค์กรชุมชนมีการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านคุณธรรม จริยธรรม (10 คะแนน)

มีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาองค์กรชุมชนให้เป็นองค์กรคุณธรรม และแนวทางการให้คะแนน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังนี้

(1) องค์กรชุมชนควรมีการจัดทำแผนปฏิบัติการที่สำคัญทั้งระยะสั้น 1-2 ปี และระยะยาว 5 ปี ขององค์กรชุมชน ในการทำให้้องค์กรชุมชนมีคุณธรรม และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคม

(2) องค์กรชุมชนควรมีการบูรณาการกับองค์กรชุมชนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสม ทั้งด้านแผนงาน งบประมาณ และการใช้ทรัพยากรร่วมกันเพื่อการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม เช่น

- การบูรณาการกับโรงเรียน วัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น

2) การนำแผนปฏิบัติการคุณธรรม จริยธรรมไปปฏิบัติ (10 คะแนน)

มีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาองค์กรชุมชนให้เป็นองค์กรคุณธรรม และแนวทางการให้คะแนน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังนี้

(1) องค์กรชุมชนควรมีวิธีการที่ชัดเจนในการถ่ายทอดแผนปฏิบัติการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมสู่การปฏิบัติ การถ่ายทอดแผนปฏิบัติการสู่การปฏิบัติ ไปยังบุคลากร ผู้ลุ่มมือ และพันธมิตรที่สำคัญ เพื่อให้มั่นใจว่าองค์กรชุมชนบรรลุวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ที่สำคัญ และองค์กรชุมชนมีวิธีการ เพื่อทำให้มั่นใจว่าผลการดำเนินการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมที่สำคัญตามแผนปฏิบัติการนี้จะมีความยั่งยืน เช่น

- มีการประชุมชี้แจงเพื่อการแจ้งแผนปฏิบัติการ
- มีการจัดทำเป็นเอกสาร
- มีการจัดทำเป็นบอร์ดประชาสัมพันธ์
- มีการสื่อสารในระบบอินเทอร์เน็ต และโซเชียลมีเดีย เป็นต้น

3) การจัดสรรทรัพยากร เพื่อการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านคุณธรรม จริยธรรม (5 คะแนน)

มีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาองค์กรชุมชนให้เป็นองค์กรคุณธรรม และแนวทางการให้คะแนน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังนี้

(1) องค์กรชุมชนควรมีการจัดสรรทรัพยากร ด้านการเงินและด้านอื่นๆ พร้อมใช้ในการสนับสนุน แผนปฏิบัติการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมจนประสบความสำเร็จ และบรรลุพันธะผูกพันในปัจจุบัน เช่น

- จัดสรรงบประมาณในกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่สมาชิก
- การส่งเสริมการศึกษาของสมาชิก
- การสนับสนุนสถานที่ในการทำกิจกรรมด้านคุณธรรมแก่สมาชิก เป็นต้น

(2) องค์กรชุมชนควรมีวิธีการจัดสรรทรัพยากรอย่างชัดเจน เพื่อสนับสนุน แผนปฏิบัติการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม เช่น มีวิธีการจัดสรรงบประมาณหรือการพิจารณาการกู้เงินของสมาชิกโดยดูจากการเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม และการดำเนินงานที่ผ่านมาของสมาชิก การสนับสนุนการกู้เงินของสมาชิกโดยพิจารณาจากสภาพปัจจุบันของการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของสมาชิก เป็นต้น และองค์กรชุมชนได้จัดการความเสี่ยงต่างๆ ที่เกี่ยวกับแผนเพื่อทำให้เกิดความมั่นใจถึงความมั่นคงทางการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมขององค์กรชุมชน เช่น การสร้างรูปแบบในการป้องกันปัญหาการขาดคุณธรรม จริยธรรมของสมาชิก หรือมีการติดตามผลแก่สมาชิกหลังจากได้รับการสนับสนุนแก่องค์กรชุมชนแล้ว เป็นต้น

4) การจัดทำแผนด้านบุคลากรในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ตามแผนกลยุทธ์ขององค์กรชุมชน (5 คะแนน)

มีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาองค์กรชุมชนให้เป็นองค์กรคุณธรรม และแนวทางการให้คะแนน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังนี้

(1) องค์กรชุมชนควรมีการกำหนดแผนการดำเนินงานด้านบุคลากรที่สำคัญที่สนับสนุน วัตถุประสงค์ เชิงกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการทั้งระยะสั้น และระยะยาว ในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมขององค์กรชุมชน เช่น

- การมีแผนงานในการสร้างแกนนำคุณธรรมในองค์กรชุมชน เพื่อขับเคลื่อนแผนกลยุทธ์การสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน เป็นต้น

5) ตัววัดผลการดำเนินการด้านการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม (5 คะแนน)

มีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาองค์กรชุมชนให้เป็นองค์กรคุณธรรม และแนวทางการให้คะแนน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังนี้

(1) องค์กรชุมชนควรมีตัววัดหรือตัวชี้วัดผลการดำเนินการที่สำคัญ ที่ใช้ติดตามความสำเร็จและประสิทธิผล ของแผนปฏิบัติการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม เช่น

- จำนวนสมาชิกที่ปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับอย่างครบถ้วน จำนวนสมาชิกที่เป็นบุคคลต้นแบบคุณธรรม จริยธรรม เป็นต้น

(2) องค์กรชุมชนควรมีวิธีการเพื่อให้ระบบการวัดผลโดยรวมของแผนปฏิบัติการเสริมเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมขององค์กรชุมชนให้องค์กรชุมชนดำเนินการสอดคล้องไปในแนวทางเดียวกัน เช่น

- การกำหนดผู้รับผิดชอบในการจัดเก็บข้อมูลความก้าวหน้าของการดำเนินงานตามตัวชี้วัด
- การรายงานผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดด้านคุณธรรม จริยธรรมในการประชุมคณะกรรมการทุกครั้ง เป็นต้น

6) การคาดการณ์ผลการดำเนินการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมในองค์กร และส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคม (5 คะแนน)

มีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาองค์กรชุมชนให้เป็นองค์กรคุณธรรม และแนวทางการให้คะแนน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังนี้

(1) องค์กรชุมชนควรมีการคาดการณ์ ผลการดำเนินการในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่องค์กรชุมชน และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคม ตามกรอบเวลาของการวางแผน ทั้งระยะสั้น และระยะยาวขององค์กรชุมชนตามตัววัด หรือตัวชี้วัดที่ระบุไว้ เช่น

- มีการคาดการณ์ว่าปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรมของสมาชิกในด้านการไม่ชำระเงินตามระเบียบจะเพิ่มขึ้น เนื่องจากการตกต่ำของราคาผลผลิตการเกษตร ซึ่งสมาชิกขององค์กรชุมชนส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร เป็นต้น

(2) องค์กรชุมชนควรมีการนำผลการดำเนินการที่คาดการณ์ไว้ของตัววัดหรือตัวชี้วัดด้านการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมของแผนปฏิบัติการเหล่านี้ ไปเปรียบเทียบกับผลขององค์กรชุมชนอื่นๆ หรือขององค์กรชุมชนในระดับที่เทียบเคียงกันได้ เช่น

- เปรียบเทียบการมีคุณธรรม จริยธรรมของคณะกรรมการขององค์กรชุมชนหรือการมีคุณธรรม จริยธรรมของสมาชิก และเมื่อเปรียบเทียบกับระดับเทียบเคียง ที่สำคัญแล้วองค์กรชุมชนยังมีแนวทางชัดเจน ที่จะพัฒนาหรือหากพบว่ามีแตกต่างเมื่อเปรียบเทียบกับคู่แข่ง หรือกับองค์กรชุมชนในระดับที่เทียบเคียงกันได้ องค์กรชุมชนได้มีการดำเนินการเพื่อการพัฒนาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมตามแผนงานให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่องเพื่อการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม เป็นต้น

ข. การปรับเปลี่ยนแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม (10 คะแนน)

มีเกณฑ์มาตรฐาน และค่าคะแนน ดังนี้ต่อไปนี้

1) การปรับเปลี่ยนแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลง (10 คะแนน)

มีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาองค์กรชุมชนให้เป็นองค์กรคุณธรรม และแนวทางการให้คะแนน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังนี้

(1) องค์กรชุมชนควรมีวิธีการปฏิบัติที่ชัดเจนในการปรับเปลี่ยน และนำแผนปฏิบัติการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมไปปฏิบัติ ในกรณีที่สถานการณ์บังคับให้ต้องปรับแผน และนำไปปฏิบัติอย่างรวดเร็ว เช่น

- มีการกำหนดแนวทางปรับแผนการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมเมื่อเกิดวิกฤตคุณธรรม จริยธรรมเกิดขึ้นในองค์กรชุมชน เป็นต้น

(2) องค์กรชุมชนควรมีการสื่อสารการปรับเปลี่ยนแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมข้างต้นบรรลุผลแก่คณะกรรมการขององค์กรชุมชน ผู้รับบริการขององค์กรชุมชน และผู้ที่เกี่ยวข้อง ทราบอย่างทั่วถึง เช่น

- การสื่อสารในที่ประชุม หรือวิธีการอื่นๆ ที่เหมาะสม เป็นต้น

หมวด 3 การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่สมาชิก และสังคม (95 คะแนน)

ในหมวดการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่สมาชิก และสังคม เป็นการประเมินเกี่ยวกับการรับฟังเสียงของผู้รับบริการทั้งสมาชิกขององค์กรชุมชน หรือชุมชน สังคม การสร้างความสัมพันธ์กับผู้รับบริการ และใช้สารสนเทศเกี่ยวกับผู้รับบริการ เพื่อปรับปรุง และค้นหาโอกาสในการสร้างนวัตกรรมทางด้านคุณธรรม จริยธรรม โดยองค์กรชุมชนจะต้องตอบคำถาม/อธิบายสิ่งที่องค์กรชุมชนได้ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน ตามประเด็นการประเมินของเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังรายละเอียดตามประเด็นการประเมิน ดังต่อไปนี้

3.1 การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่สมาชิกองค์กรชุมชน (45 คะแนน)

ก. การรับฟังผู้รับบริการ (25 คะแนน)

มีเกณฑ์มาตรฐาน และค่าคะแนน ดังนี้ต่อไปนี้

1) การรับฟังผู้รับบริการในปัจจุบันขององค์กรชุมชน (20 คะแนน)

มีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาองค์กรชุมชนให้เป็นองค์กรคุณธรรม และแนวทางการให้คะแนน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังนี้

(1) องค์กรชุมชนควรมีการรับฟังความต้องการ ความเดือดร้อนผู้รับบริการที่เกี่ยวข้องกับการมีคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้ได้สารสนเทศที่สามารถนำไปใช้ต่อยอดส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม วิธีการรับฟังดังกล่าวมีความแตกต่างกัน ระหว่างผู้รับบริการ กลุ่มผู้รับบริการ หรือภารกิจขององค์กรชุมชน เช่น

- การจัดให้มีการประชุม เพื่อการนำเสนอความต้องการของสมาชิก
- การจัดทำแบบสอบถาม เพื่อการรับความความต้องการ ความเดือดร้อนของสมาชิก

(2) องค์กรชุมชนควรมีการใช้สื่อสังคมออนไลน์ และเทคโนโลยีบนเว็บไซต์ และสื่ออื่นๆ เพื่อรับฟังผู้รับบริการถึงการมีคุณธรรม จริยธรรม และองค์กรชุมชนมีวิธีการ ในการค้นหาข้อมูล บ้อนกลับจากผู้รับบริการอย่างทันท่วงที และสามารถนำไปใช้ต่อได้ในเรื่องคุณภาพของภารกิจ การบริการ การสนับสนุนผู้รับบริการ และการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่องค์กรชุมชน และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคม เช่น

- การมีช่องทางผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการรับฟังความต้องการของสมาชิก
- การจัดทำระบบโซเชียลมีเดีย เช่น ไลน์ เฟสบุ๊ก อินสตาแกรม เป็นต้น เพื่อใช้ในการรับ

ฟังความคิดเห็นของสมาชิก

2) ผู้รับบริการในอนาคตขององค์กรชุมชน (5 คะแนน)

มีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาองค์กรชุมชนให้เป็นองค์กรคุณธรรม และแนวทางการให้คะแนน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังนี้

(1) องค์กรชุมชนควรมีการรับฟังเสียงจากผู้รับบริการในอนาคต เพื่อให้ได้สารสนเทศเชิงคุณธรรม จริยธรรม ที่สามารถนำไปใช้ในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่องค์กรชุมชน และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคม องค์กรชุมชน และมีวิธีการในการรับฟังเสียงสังคม เพื่อให้ได้สารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรม จริยธรรมที่สามารถนำไปใช้ได้ เช่น

- การสำรวจเพื่อการรับฟังความต้องการของประชาชนในชุมชนที่ยังไม่ได้เป็นสมาชิกขององค์กรชุมชน ว่ามีความต้องการ ความเดือดร้อนอะไร

- การสอบถามความคิดเห็นของเด็ก เยาวชน ที่ยังมีอายุไม่ครบเกณฑ์ขององค์กรชุมชน เพื่อการสร้างความเข้าใจระหว่างกัน และพัฒนาเป็นสมาชิกขององค์กรชุมชนในอนาคต

ข. การประเมินความพึงพอใจและความผูกพันของผู้รับบริการ (20 คะแนน)

มีเกณฑ์มาตรฐาน และค่าคะแนน ดังนี้ต่อไปนี้

1) การประเมินความพึงพอใจ ความไม่พึงพอใจ และความผูกพันของสมาชิกผู้รับบริการต่อองค์กรชุมชน (10 คะแนน)

มีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาองค์กรชุมชนให้เป็นองค์กรคุณธรรม และแนวทางการให้คะแนน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังนี้

(1) องค์กรชุมชนมีการประเมินความพึงพอใจ ความไม่พึงพอใจในด้านคุณธรรม จริยธรรมขององค์กรชุมชน และความผูกพันของผู้รับบริการในการร่วมเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่องค์กรชุมชน และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคม โดยวิธีการประเมินเหล่านี้มีความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มผู้รับบริการ เช่น

- การจัดทำแบบสอบถาม เพื่อประเมินในกิจกรรมการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมขององค์กรชุมชน

- การประเมินการบริการขององค์กรชุมชน ว่าสามารถจัดบริการได้อย่างมีคุณธรรม จริยธรรมหรือไม่

- การประเมินความพึงพอใจ และไม่พึงพอใจต่อการปฏิบัติหน้าที่ของประธานคณะกรรมการองค์กรชุมชน

2) การนำความพึงพอใจในการมีคุณธรรม จริยธรรมขององค์กรชุมชนเปรียบเทียบกับคู่แข่ง หรือผู้ที่ปฏิบัติได้ดี (10 คะแนน)

มีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาองค์กรชุมชนให้เป็นองค์กรคุณธรรม และแนวทางการให้คะแนน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังนี้

(1) องค์กรชุมชนควรมีการเสาะหาสารสนเทศด้านความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่องค์กรชุมชน และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคม ที่สามารถเปรียบเทียบกับองค์กรอื่น เช่น

- มีการเสาะแสวงหา ศึกษา ดูงาน จากองค์กรชุมชนอื่นๆ ที่มีความโดดเด่นทางด้านคุณธรรม จริยธรรม แล้วนำผลดังกล่าวมาเปรียบเทียบกับองค์กรชุมชน

3.2 การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ที่แวดล้อมขององค์กรชุมชน และสังคม (50 คะแนน)

ก. ผลิตภัณฑ์ และการสนับสนุนผู้รับบริการ (25 คะแนน)

มีเกณฑ์มาตรฐาน และค่าคะแนน ดังนี้ต่อไปนี้

1) การจัดการบริการแก่ลูกค้าอย่างมีคุณธรรม จริยธรรมขององค์กรชุมชน (10 คะแนน)

มีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาองค์กรชุมชนให้เป็นองค์กรคุณธรรม และแนวทางการให้คะแนน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังนี้

(1) องค์กรชุมชนควรมีการกำหนดความจำเป็น และความต้องการในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่องค์กรชุมชน และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคม อย่างชัดเจน

(2) องค์กรชุมชนควรมีการกำหนด และปรับปรุงแบบการบริการ เพื่อตอบสนองความต้องการทางด้านคุณธรรม จริยธรรม และทำให้เหนือกว่าความคาดหวังของสมาชิก ชุมชน และสังคม เช่น

- การปรับปรุงระบบการบริการผู้ใช้บริการ หรือสมาชิก ที่เน้นความโปร่งใส

- การกำหนดรูปแบบการบริการ เพื่อให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างคุณธรรม

จริยธรรม

(3) องค์กรชุมชนควรมีแนวทางการค้นหาวิธีการ มาตรการ และปรับบริการใหม่ด้านคุณธรรม จริยธรรม เพื่อดึงดูดสมาชิก ผู้รับบริการ และสร้างโอกาส ในการขยายความสัมพันธ์กับสมาชิก ผู้รับบริการ ปัจจุบัน ในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่องค์กรชุมชน และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคม เช่น

- การส่งเสริมให้สมาชิกที่มีคุณธรรม จริยธรรม ในระดับคนต้นแบบขององค์กรชุมชน ร่วมในกิจกรรมการสรรหาสมาชิกเพิ่ม

- การส่งเสริมให้สมาชิกที่มีคุณธรรม จริยธรรม มีกิจกรรมร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ

2) การสนับสนุนคุณธรรม จริยธรรมแก่ผู้รับบริการขององค์กรชุมชน (10 คะแนน)

มีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาองค์กรชุมชนให้เป็นองค์กรคุณธรรม และแนวทางการให้คะแนน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังนี้

- (1) องค์กรชุมชนควรมีการระบุข้อกำหนดที่สำคัญในการสนับสนุนการมีคุณธรรม จริยธรรมต่อผู้รับบริการ เช่น
- มีการระบุหน้าที่ และความรับผิดชอบของสมาชิกผู้รับบริการที่มีต่อการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในองค์กรชุมชน หรือการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคม
  - องค์กรชุมชนมีการกำหนดระเบียบปฏิบัติในการคัดเลือกสมาชิกที่มีคุณธรรมประจำปี
- (2) องค์กรชุมชนควรมีการถ่ายทอดข้อกำหนดทางคุณธรรม จริยธรรมดังกล่าวไปยังผู้รับบริการทุกคน และทุกกระบวนการที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุน ผู้รับบริการให้เกิดการปฏิบัติที่ดีด้านคุณธรรม จริยธรรม เช่น
- การชี้แจงแก่สมาชิกถึงแนวปฏิบัติทางด้านคุณธรรม จริยธรรม เมื่อมีการรับสมาชิกใหม่
  - การจัดทำคู่มือสมาชิกใหม่ ในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม

3) การจำแนกผู้รับบริการเพื่อการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม (5 คะแนน)

มีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาองค์กรชุมชนให้เป็นองค์กรคุณธรรม และแนวทางการให้คะแนน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังนี้

- (1) องค์กรชุมชนควรมีการใช้สารสนเทศเกี่ยวกับผู้รับบริการ สถานการณ์ของภารกิจขององค์กรชุมชน และบริการคุณธรรม จริยธรรม เพื่อจำแนกกลุ่มผู้รับบริการ ปัจจุบัน และอนาคต เช่น
- มีการจำแนกผู้รับบริการเป็นสมาชิกใหม่ สมาชิกเก่า
  - จำแนกสมาชิกตามลักษณะจำเพาะขององค์กรชุมชนนั้นๆ เช่น สมาชิกประจำ สมาชิกสมทบ
  - จำแนกสมาชิกตามช่วงอายุ อาชีพ
  - เป็นต้น
- (2) องค์กรชุมชนควรมีการนำองค์กรชุมชนอื่นๆ ที่มีแนวปฏิบัติที่ดีในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม แก่ผู้รับบริการมาประกอบการพิจารณาดังกล่าว เช่น
- องค์กรชุมชนอื่นมีการเสริมสร้างคุณธรรมแก่สมาชิก โดยการนำหลักธรรมทางศาสนา มาบูรณาการ องค์กรชุมชน จึงพิจารณาว่าสามารถปรับใช้กับองค์กรชุมชนได้หรือไม่ ถ้าได้จึงนำมาปรับใช้ในองค์กรชุมชน เป็นต้น
- (3) องค์กรชุมชนควรมีการกำหนดว่าผู้รับบริการใด กลุ่มผู้รับบริการใด และส่วนบริการใดที่องค์กรชุมชนจะให้ความสำคัญ และส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เพื่อการเติบโตขององค์กรชุมชน เช่น
- ในช่วงเวลานี้องค์กรชุมชนให้ความสำคัญกับการดูแลสมาชิกที่เป็นผู้สูงอายุ เพราะเป็น

การเตรียมพร้อมความเข้มแข็งแก่สมาชิกผู้สูงอายุ หรือการให้ความสำคัญกับสมาชิกที่เป็นเกษตรกรเพื่อ
การร่วมบรรเทาปัญหาความเดือดร้อนเนื่องจากผลผลิตตกต่ำ เป็นต้น

ข. การสร้างความสัมพันธ์กับผู้รับบริการ (25 คะแนน)

มีเกณฑ์มาตรฐาน และค่าคะแนน ดังนี้ต่อไปนี้

1) การจัดการความสัมพันธ์กับผู้รับบริการด้วยคุณธรรม จริยธรรม (15 คะแนน)

มีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาองค์กรชุมชนให้เป็นองค์กรคุณธรรม และแนวทางการให้คะแนน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังนี้

- (1) องค์กรชุมชนควรมีวิธีการสรรหาเพื่อให้ได้ผู้รับบริการใหม่ที่มีคุณธรรม จริยธรรม เช่น
  - การร่วมมือกับผู้ทรงคุณวุฒิ ประชาชนชาวบ้านที่มีคุณธรรม จริยธรรม ได้มีส่วนร่วมในการคัดเลือกสมาชิกใหม่
  - การกำหนดระเบียบการรับสมาชิกใหม่ โดยเน้นการมีคุณธรรม จริยธรรม
- (2) องค์กรชุมชนควรมีการจัดการ และยกระดับภาพลักษณ์ของบริการขององค์กรชุมชน ให้ได้รับการยอมรับด้านคุณธรรม จริยธรรมจากสังคม เช่น
  - มีการสื่อสารผลการดำเนินงานทางด้านคุณธรรม จริยธรรมที่โดดเด่น ให้กับชุมชน สังคม รู้จักกันอย่างกว้างขวาง ผ่านการประชาสัมพันธ์ หรือการพัฒนาการบริการที่มีความรวดเร็ว ทันสมัย เพื่อการบริการบริการให้เข้ากับยุคสมัย เพื่อการบริการสมาชิกที่เป็นผู้รับบริการ เป็นต้น
- (3) องค์กรชุมชนควรมีวิธีการการรักษาผู้รับบริการที่มีคุณธรรม จริยธรรม ให้คงอยู่กับองค์กรชุมชนอย่างยั่งยืน เช่น
  - มีการให้การยกย่องสมาชิกหรือผู้รับบริการที่มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นต้น
- (4) องค์กรชุมชนควรมีการจัดการเพื่อสร้างความผูกพัน ความจงใจ ความมุ่งมั่นต่อการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของผู้รับบริการ
- (5) องค์กรชุมชนควรมีการใช้ประโยชน์ จากสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อจัดการ และยกระดับการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ให้เข้าถึงผู้รับบริการ สังคม โดยความสะดวก

2) การจัดการกับข้อร้องเรียนด้านคุณธรรม จริยธรรมจากผู้รับบริการ (10 คะแนน)

มีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาองค์กรชุมชนให้เป็นองค์กรคุณธรรม และแนวทางการให้คะแนน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังนี้

(1) องค์กรชุมชนควรมีการจัดการข้อร้องเรียนของผู้รับบริการในด้านคุณธรรม จริยธรรม หรือการดำเนินการที่ไม่เป็นไปตามระเบียบปฏิบัติขององค์กรชุมชน เช่น

- มีระเบียบปฏิบัติที่ชัดเจนในการปฏิบัติเมื่อมีข้อร้องเรียนถึงการไม่มีคุณธรรมของประธานคณะกรรมการ คณะกรรมการ หรือสมาชิกขององค์กรชุมชน หรือมีการลงโทษอย่างเหมาะสมแก่สมาชิกที่ทำผิดระเบียบปฏิบัติทางด้านคุณธรรม จริยธรรมขององค์กรชุมชน

(2) องค์กรชุมชนควรมีการดำเนินการให้ข้อร้องเรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม และได้รับการแก้ไข อย่างทันท่วงที และมีประสิทธิผล และการจัดการข้อร้องเรียนของผู้รับบริการสามารถเรียกความเชื่อมั่นของผู้รับบริการกลับคืนมา และสร้างเสริมความพึงพอใจ ความผูกพัน ความมุ่งมั่นของผู้รับบริการ และหลีกเลี่ยงไม่ให้ข้อร้องเรียนลักษณะเดียวกันเกิดซ้ำในอนาคตได้ เช่น

- มีระเบียบปฏิบัติอย่างชัดเจน หรือเมื่อมีข้อร้องเรียนเข้ามามีการแต่งตั้งคณะกรรมการมาดำเนินการให้เสร็จสิ้นอย่างรวดเร็ว โปร่งใส ตามมาตรการที่กำหนดไว้

หมวด 4 การควบคุม กำกับ ตรวจสอบ การมีคุณธรรม จริยธรรม ของบุคลากรขององค์กร (100 คะแนน)

ในหมวดการควบคุม กำกับ ตรวจสอบ การมีคุณธรรม จริยธรรมของบุคลากรขององค์กรชุมชน ประเมินว่าองค์กรชุมชนมีวิธีการในการควบคุม กำกับ ตรวจสอบ ความต้องการด้านขีดความสามารถด้านคุณธรรม จริยธรรมของบุคลากรขององค์กรชุมชน และในการสร้างสภาพแวดล้อมของบุคลากรที่ก่อให้เกิดผลการดำเนินงานที่ดี ในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม แก่องค์กรชุมชน และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคม และยังประเมินถึงวิธีการสร้างความผูกพันความมุ่งมั่น แก่บุคลากร คณะกรรมการขององค์กรชุมชน การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม การจัดการและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมแก่บุคลากร เพื่อนำศักยภาพของบุคลากรมาใช้อย่างเต็มที่ในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่องค์กรชุมชน และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคม ให้สอดคล้องไปในทางเดียวกันกับความต้องการตามภารกิจโดยรวมขององค์กรชุมชน โดยองค์กรชุมชนจะต้องตอบคำถาม/อธิบายสิ่งที่องค์กรชุมชนได้ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน ตามประเด็นการประเมินของเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังรายละเอียดตามประเด็นการประเมิน ดังต่อไปนี้

4.1 การเสริมสร้างสภาพแวดล้อมเพื่อการมีคุณธรรม จริยธรรมแก่คณะกรรมการขององค์กรชุมชน (45 คะแนน)

ก. ขีดความสามารถและอัตรากำลังบุคลากร (35 คะแนน)

มีเกณฑ์มาตรฐาน และค่าคะแนน ดังนี้ต่อไปนี้

1) การเสริมสร้างขีดความสามารถและอัตรากำลังของบุคลากรขององค์กรชุมชน ที่ปฏิบัติงานด้านคุณธรรม จริยธรรม (10 คะแนน)

มีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาองค์กรชุมชนให้เป็นองค์กรคุณธรรม และแนวทางการให้คะแนน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังนี้

(1) องค์กรชุมชนควรมีการประเมินความต้องการด้านขีดความสามารถ และอัตรากำลังบุคลากร ขององค์กรชุมชน และจำนวนบุคลากรที่ต้องการในแต่ละระดับ ในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม แก่องค์กรชุมชน และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคม เช่น

- องค์กรมีการวิเคราะห์ว่าควรมีบุคลากรหรือกรรมการหรือสมาชิกที่จะเข้ามาปฏิบัติงานตามแผนการส่งเสริมคุณธรรมขององค์กรชุมชน หรือองค์กรชุมชนมีการจัดสรรบุคลากร หรือกรรมการ มาทำหน้าที่ในการส่งเสริมคุณธรรมในองค์กรชุมชน หรือการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม แก่ชุมชน สังคม โดยองค์กรชุมชนคำนึงถึงความรู้ ความสามารถของผู้ปฏิบัติงาน ว่าจะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล

2) การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่บุคลากรใหม่ (5 คะแนน)

มีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาองค์กรชุมชนให้เป็นองค์กรคุณธรรม และแนวทางการให้คะแนน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังนี้

(1) องค์กรชุมชนควรมีการสรรหา คัดเลือกคณะกรรมการ ในการให้มั่นใจได้ว่าเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม และทำให้มั่นใจได้อย่างไรว่าบุคลากรหรือคณะกรรมการใหม่ที่เข้ามาเป็นตัวแทน ที่สะท้อนให้เห็นถึงความหลากหลายทางมุมมอง ในการเสริมสร้าง และส่งเสริมการมีคุณธรรม จริยธรรมขององค์กรชุมชน สมาชิก และบุคลากรระดับต่างๆ เช่น

- ในกรณีที่มีการสรรหา หรือกรรมการขององค์กรชุมชนลาออก และต้องมีกรรมการใหม่มาทดแทน องค์กรชุมชนได้มีการกำหนดแนวทาง มาตรการ ในการคัดเลือกบุคลากรดังกล่าว เพื่อให้ได้ผู้ที่มีคุณธรรมมาทำงานอย่างแท้จริง

3) การบริหารบุคลากรเพื่อความสำเร็จในงานการเสริมสร้างองค์กรคุณธรรม จริยธรรม

(10 คะแนน)

มีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาองค์กรชุมชนให้เป็นองค์กรคุณธรรม และแนวทางการให้คะแนน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังนี้

(1) องค์กรชุมชนควรมีการวางแผนการเสริมสร้างขีดความสามารถแก่บุคลากรขององค์กรชุมชนให้มีสมรรถนะทางการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่องค์กรชุมชน และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคม ขององค์กรชุมชนให้บรรลุผลสำเร็จ จนเกิดการยอมรับจากองค์กรอื่นๆ

(2) องค์กรชุมชนควรมีการใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่จากสมรรถนะหลักทางด้านคุณธรรม จริยธรรม ขององค์กรชุมชน และคณะกรรมการ ในการนำมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาบุคลากรขององค์กรชุมชน เช่น

- คณะกรรมการขององค์กรชุมชนบางคนมีความชำนาญในการนำหลักธรรมทางศาสนา มาใช้ในการส่งเสริมคุณธรรมแก่ชุมชน องค์กรชุมชนจึงนำบุคลากรดังกล่าวมาทำหน้าที่ในการถ่ายทอดความรู้ ความสามารถแก่บุคลากรคนอื่นขององค์กรชุมชนให้มีศักยภาพเช่นกัน เป็นต้น

(3) องค์กรชุมชนควรมีการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรขององค์กรชุมชนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคม ให้บุคลากรมีผลการดำเนินการที่เหนือกว่าความคาดหวัง เช่น

- องค์กรชุมชนกำหนดมาตรการจูงใจในการจูงใจแก่กรรมการที่มีผลงานการส่งเสริมคุณธรรมแก่สมาชิก หรือการจูงใจสมาชิกในการส่งเสริมคุณธรรมแก่ครอบครัวของสมาชิก และชุมชน เป็นต้น

4) การจัดการการเปลี่ยนแปลงด้านคุณธรรม จริยธรรมของบุคลากร (10 คะแนน)

มีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาองค์กรชุมชนให้เป็นองค์กรคุณธรรม และแนวทางการให้คะแนน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังนี้

(1) องค์กรชุมชนควรมีการดำเนินงานกับบุคลากร สมาชิกขององค์กรชุมชน ที่มีปัญหาทางด้านคุณธรรม จริยธรรม เช่น

- มีการกำหนดนโยบาย แนวปฏิบัติอย่างชัดเจนในการจัดการกับบุคลากร กรรมการสมาชิก ที่มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม หรือไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงทางด้านคุณธรรม จริยธรรมขององค์กรชุมชน

(2) องค์กรชุมชนควรมีการเตรียมการ และบริหารบุคลากรในช่วงที่มีปัญหา วิกฤติทางคุณธรรม จริยธรรม เช่น

- การเตรียมผู้ปฏิบัติงานรองรับกรรมการที่มีปัญหาทางด้านคุณธรรม เนื่องจากมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม หรือลาออกกะทันหัน หรือองค์กรชุมชนมีวิธีการที่ชัดเจนในการบริหารและจัดการกับบุคลากรขององค์กรชุมชนที่ละเมิดหลักปฏิบัติทางคุณธรรม จริยธรรมขององค์กรชุมชน

(3) องค์กรชุมชนควรมีการเตรียมบุคลากรสำหรับการเปลี่ยนแปลง และความต้องการในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในอนาคต เช่น

- องค์กรชุมชนมีนโยบายที่จะนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในองค์กรในอนาคต องค์กรชุมชน จึงมีการเตรียมบุคลากร การพัฒนาศักยภาพกรรมการให้มีความรู้ ความสามารถ ในการสื่อสารหลักปรัชญาแก่สมาชิก ชุมชน เป็นต้น

ข. บรรยากาศการทำงานของบุคลากร (10 คะแนน)

มีเกณฑ์มาตรฐาน และค่าคะแนน ดังนี้ต่อไปนี้

1) การสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการทำงานอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม แก่บุคลากร (5 คะแนน)

มีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาองค์กรชุมชนให้เป็นองค์กรคุณธรรม และแนวทางการให้คะแนน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังนี้

(1) องค์กรชุมชนควรมีการดำเนินการ เพื่อสร้างความมั่นใจว่าสภาพแวดล้อมขององค์กรชุมชน จะเอื้อต่อการดำเนินงานด้านคุณธรรม จริยธรรม และสภาพแวดล้อมในการทำงานตามภารกิจ หรือบริการแต่ละด้านมีความแตกต่าง เช่น

- มีการส่งเสริมบุคลากรที่มีคุณธรรม จริยธรรมเด่นให้ได้รับการยกย่อง เชิดชูเกียรติ การสร้างกิจกรรม เพื่อการส่งเสริมการมีคุณธรรม จริยธรรมแก่บุคลากรอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น

2) การกำหนดนโยบาย และสิทธิประโยชน์แก่บุคลากรในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม (5 คะแนน)

มีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาองค์กรชุมชนให้เป็นองค์กรคุณธรรม และแนวทางการให้คะแนน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังนี้

(1) องค์กรชุมชนควรมีการสนับสนุนคุณธรรม จริยธรรมแก่บุคลากร โดยจัดให้มีการบริการสิทธิประโยชน์ สิ่งจูงใจ และนโยบายในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่บุคลากรขององค์กรชุมชน เช่น

- กรรมการมีผลงานเด่นมีความสามารถในการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมองค์กรชุมชนได้มีการส่งเสริมให้ได้รับการประกาศเกียรติคุณในระดับประเทศ เป็นต้น

4.2 การเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรชุมชนด้านคุณธรรม จริยธรรมที่ยั่งยืน (55 คะแนน)

ก. ความผูกพันและผลการปฏิบัติงานของบุคลากร (25 คะแนน)

มีเกณฑ์มาตรฐาน และค่าคะแนน ดังนี้ต่อไปนี้

1) การเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรชุมชนที่เข้มแข็งในด้านคุณธรรม จริยธรรม (10 คะแนน)

มีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาองค์กรชุมชนให้เป็นองค์กรคุณธรรม และแนวทางการให้คะแนน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังนี้

(1) องค์กรชุมชนควรมีการเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรชุมชน ให้เกิดการสื่อสารด้านคุณธรรม จริยธรรมที่เปิดกว้าง และการทำงานด้านคุณธรรม จริยธรรม ที่ให้ผลการดำเนินการที่ดี และบุคลากรที่มีความผูกพัน มุ่งมั่น เช่น

- มีการกำหนดแนวทางอย่างชัดเจนในการสนับสนุน กรรมการ หรือบุคลากรที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้ที่มีคุณธรรม ให้การยอมรับ มีการสื่อสารให้ชุมชน และสังคมได้รับรู้ถึงเกียรติประวัติของบุคลากรดังกล่าว เป็นต้น

(2) องค์กรชุมชนควรมีความชัดเจนในการทำให้มั่นใจว่าวัฒนธรรมองค์กรชุมชน ในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมได้ใช้ประโยชน์จากความหลากหลายของมุมมอง วัฒนธรรม และวิถีคิดของบุคลากร เช่น

- มีการนำแนวคิดในการเสริมสร้างคุณธรรมแก่สมาชิก ชุมชน มีการระดมสมอง หรือเปิดโอกาสให้กรรมการได้มีส่วนร่วมในการนำเสนอแนวทางการพัฒนาอย่างกว้างขวาง เป็นต้น

2) การจัดการปัจจัยขับเคลื่อนความผูกพัน และความมุ่งมั่นในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่บุคลากร (5 คะแนน)

มีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาองค์กรชุมชนให้เป็นองค์กรคุณธรรม และแนวทางการให้คะแนน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังนี้

(1) องค์กรชุมชนควรมีการกำหนดปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความผูกพัน และความมุ่งมั่นในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ของบุคลากร เช่น

- องค์กรชุมชนมีการวิเคราะห์ว่าจะทำให้กรรมการ มีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงาน หรือการพัฒนาตนเองให้เป็นแบบอย่างของการเป็นผู้ที่มีคุณธรรม อะไรคือสิ่งที่ต้องมีการดำเนินการแก่บุคลากร ดังกล่าว เป็นต้น

3) การประเมินความผูกพัน และความมุ่งมั่นแก่บุคลากรในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม (5 คะแนน)

มีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาองค์กรชุมชนให้เป็นองค์กรคุณธรรม และแนวทางการให้คะแนน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังนี้

(1) องค์กรชุมชนควรมีการประเมินความผูกพัน และความมุ่งมั่น ในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ของบุคลากร และมีวิธีการและตัววัด ทั้งที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการ ที่ใช้ในการประเมินความผูกพัน และความมุ่งมั่นในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ของบุคลากร เช่น

- มีการประเมินความมุ่งมั่นของบุคลากร หรือกรรมการ โดยพิจารณาจากการดำเนินงาน เพื่อส่งเสริมคุณธรรมแก่ชุมชน สังคม जनบรรลุผล หรือการให้สมาชิกประเมินการทำหน้าที่ของบุคลากรว่า มีคุณธรรมหรือไม่ หรือการดำเนินงานแบบไม่เป็นทางการ เช่น การสังเกตการณ์ทำงานว่าได้มีการกระทำอย่างทุ่มเทหรือไม่ เป็นต้น

4) การจัดการผลการปฏิบัติงานของบุคลากรเพื่อสนับสนุนการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ในองค์กรชุมชน (5 คะแนน)

มีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาองค์กรชุมชนให้เป็นองค์กรคุณธรรม และแนวทางการให้คะแนน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังนี้

(1) องค์กรชุมชนควรมีระบบการจัดการผลการปฏิบัติงานของบุคลากรให้เกิดการทำงานที่ ให้ผลการดำเนินการที่ดี มีความผูกพัน และความมุ่งมั่นในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม มีการจัดการผลการ ปฏิบัติงานของบุคลากร โดยพิจารณาถึงการบริหารค่าตอบแทน การให้รางวัล การยกย่องชมเชย และ การสร้าง แรงจูงใจ ระบบการจัดการผลการปฏิบัติงานของบุคลากร เพื่อการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม เช่น

- มีการให้รางวัล ค่าตอบแทน ประโยชน์เกื้อกูลแก่บุคลากรที่มีผลงานเด่นในการส่งเสริม คุณธรรม เป็นต้น

ข. การพัฒนาบุคลากรและผู้นำ (30 คะแนน)

มีเกณฑ์มาตรฐาน และค่าคะแนน ดังนี้ต่อไป

1) การสร้างระบบการเรียนรู้คุณธรรม จริยธรรมเพื่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมใน องค์กรชุมชน (10 คะแนน)

มีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาองค์กรชุมชนให้เป็นองค์กรคุณธรรม และ แนวทางการให้คะแนน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังนี้

(1) องค์กรชุมชนควรมีการพัฒนาความสามารถบุคลากรในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมตามภารกิจหลักขององค์กรชุมชน ความท้าทายเชิงกลยุทธ์ และการบรรลุผลสำเร็จของแผนปฏิบัติการ ในการเสริมสร้างคุณธรรม ขององค์กรชุมชน ทั้งในระยะสั้น และระยะยาว เช่น

- มีการฝึกอบรมในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรม จริยธรรม เป็นต้น

(2) องค์กรชุมชนควรมีการพัฒนาความสามารถสนับสนุนการปรับปรุงผลการดำเนินการ ของบุคลากรขององค์กรชุมชนที่ไม่เกิดผลสัมฤทธิ์ในด้านคุณธรรม จริยธรรม เช่น

- การให้มีพี่เลี้ยงในการสนับสนุนการปฏิบัติงานของบุคลากรที่ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย หรือการมีผู้ให้คำแนะนำแก่กรรมการที่ต้องรับผิดชอบในกิจกรรมการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เป็นต้น

(3) องค์กรชุมชนควรมีการสนับสนุนจริยธรรม และวิธีปฏิบัติการตามภารกิจ การบริการ อย่างมีคุณธรรม จริยธรรมแก่บุคลากรอย่างต่อเนื่อง เช่น

- มีการฝึกอบรม การศึกษาดูงาน เป็นต้น

(4) องค์กรชุมชนควรมีการปรับปรุง พัฒนาบุคลากรในด้านการมุ่งเน้นการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ผู้รับบริการขององค์กรชุมชน เช่น

- บุคลากรขององค์กรชุมชนมีสมาชิกร้องเรียนว่ามีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม หลังจากการ จัดการตามแนวทางที่กำหนดไว้แล้ว องค์กรชุมชนได้มีแนวทางในการพัฒนาบุคลากรดังกล่าวให้มีศักยภาพเพิ่ม มากขึ้น เป็นต้น

(5) องค์กรชุมชนควรมีการพัฒนาความรู้ และทักษะใหม่ในการปฏิบัติงาน เพื่อการเสริมสร้าง คุณธรรม จริยธรรมในองค์กรชุมชน และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคม เช่น

- การนำวิทยากรที่มีความรู้ ความสามารถมาถ่ายทอด การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม แก่สมาชิก และชุมชน เป็นต้น

2) การประเมินประสิทธิผลของการเรียนรู้และการพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรมของบุคลากร

(10 คะแนน)

มีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาองค์กรชุมชนให้เป็นองค์กรคุณธรรม และแนวทางการให้คะแนน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังนี้

(1) องค์กรชุมชนควรมีการประเมินประสิทธิผล และประสิทธิภาพ ของระบบการเรียนรู้ และการพัฒนา ตนเองของบุคลากรในทุกระดับ เพื่อการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมในองค์กรชุมชน และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคม โดยผลการประเมินมีการเชื่อมโยงผลลัพธ์การเรียนรู้และพัฒนา กับ ผลการประเมินความผูกพัน ความมุ่งมั่นของบุคลากรในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และการให้สวัสดิการ ประโยชน์แก่ผู้ดูแล และการนำมาพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมแก่บุคลากรอย่างต่อเนื่อง

3) การเสริมสร้างความก้าวหน้าคุณธรรมแก่บุคลากร (10 คะแนน)

มีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาองค์กรชุมชนให้เป็นองค์กรคุณธรรม และแนวทางการให้คะแนน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังนี้

(1) องค์กรชุมชนควรมีวิธีการ ในการจัดการความก้าวหน้าแก่บุคลากร เช่น

- ให้ความสำคัญกับการมีคุณธรรม จริยธรรมของบุคลากร
- ให้บุคลากรที่สมบูรณ์ด้วยคุณธรรม จริยธรรม ได้รับการพัฒนาและมีความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น

หมวด 5 กระบวนการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม (100 คะแนน)

ในหมวดกระบวนการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ประเมินว่าองค์กรชุมชนมีการออกแบบ จัดการ ปรับปรุง ภารกิจ บริการ และสร้างนวัตกรรมของภารกิจ และบริการให้มีการดำเนินงานเพื่อการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งปรับปรุงประสิทธิภาพ ของการปฏิบัติการ เพื่อส่งมอบคุณค่าแห่งคุณธรรม จริยธรรม แก่ผู้รับบริการ และทำให้องค์กรชุมชนประสบความสำเร็จในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมอย่างต่อเนื่อง โดยองค์กรชุมชนจะต้องตอบคำถาม/อธิบายสิ่งที่้องค์กรชุมชนได้ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน ตามประเด็นการประเมินของเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังรายละเอียดตามประเด็นการประเมิน ดังต่อไปนี้

5.1 กระบวนการดำเนินงานตามภารกิจการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และกระบวนการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคม (55 คะแนน)

ก. การออกแบบภารกิจ บริการและกระบวนการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมในองค์กรชุมชน และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่องค์กรชุมชน (15 คะแนน)

มีเกณฑ์มาตรฐาน และค่าคะแนน ดังนี้ต่อไปนี้

1) การระบุข้อกำหนดสำคัญทางด้านคุณธรรมจริยธรรมในภารกิจขององค์กรชุมชน และกระบวนการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคม (10 คะแนน)

มีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาองค์กรชุมชนให้เป็นองค์กรคุณธรรม และแนวทางการให้คะแนน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังนี้

(1) องค์กรชุมชนควรมีการจัดทำข้อกำหนดที่สำคัญของภารกิจ และกระบวนการทำงาน กระบวนการบริการในการทำงานที่สำคัญขององค์กรชุมชนตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งองค์กรชุมชนและการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมขององค์กรชุมชน เพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรชุมชนยึดคุณธรรม จริยธรรม เป็นฐานการดำเนินงาน เช่น

- การนำหลักคุณธรรมไปเป็นส่วนหนึ่งของการกำหนดเงื่อนไขการให้บริการแก่ผู้รับบริการหรือสมาชิก หรือการกำหนดระเบียบ ข้อบังคับขององค์กรคุณธรรม โดยให้ความสำคัญกับจริยธรรมที่พึงงามของชุมชน

- การกำหนดประเด็นด้านคุณธรรม จริยธรรม ให้เป็นส่วนหนึ่งของภารกิจขององค์กรชุมชน

- เป็นต้น

2) การออกแบบพัฒนาภารกิจ บริการ กระบวนการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมในองค์กรชุมชน (5 คะแนน)

มีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาองค์กรชุมชนให้เป็นองค์กรคุณธรรม และแนวทางการให้คะแนน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังนี้

(1) องค์กรชุมชนควรมีวิธีการในการออกแบบภารกิจ บริการ และกระบวนการทำงานตามภารกิจขององค์กรชุมชนและการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมที่ชัดเจน เพื่อให้เป็นไปตามข้อกำหนดทางคุณธรรม จริยธรรมขององค์กรชุมชน และของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่สำคัญ และองค์กรชุมชน มีวิธีการในการนำเทคโนโลยีใหม่ ความรู้ขององค์กรชุมชนที่โดดเด่นหรือได้รับการยอมรับว่ามีคุณธรรม จริยธรรมมาใช้ในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมหรือนำมาพิจารณาเพื่อพัฒนาในกระบวนการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมเหล่านี้ เช่น

- องค์กรชุมชนนำผลงานเด่นๆ ด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน มาใช้ในการพัฒนากระบวนการทำงาน และการกำหนดให้เป็นหนึ่งในการบริการที่กรรมการ สมาชิก ต้องถือปฏิบัติ

- องค์กรชุมชนนำหลักปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรม จริยธรรม จากหน่วยงานเชิงนโยบายที่เกี่ยวข้องกับองค์กรชุมชน มาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงาน หรือการบริการขององค์กรชุมชน

- เป็นต้น

ข. การจัดการกระบวนการ (30 คะแนน)

มีเกณฑ์มาตรฐาน และค่าคะแนน ดังนี้ต่อไป

1) การนำกระบวนการหรือบริการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมในองค์กรชุมชนไปปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล (10 คะแนน)

มีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาองค์กรชุมชนให้เป็นองค์กรคุณธรรม และแนวทางการให้คะแนน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังนี้

(1) องค์กรชุมชนควรมีวิธีการในการทำให้มั่นใจได้ว่าการปฏิบัติงานประจำวันของกระบวนการต่างๆ ของภารกิจขององค์กรชุมชนกับกระบวนการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคมขององค์กรชุมชน จะเป็นไปตามข้อกำหนดที่สำคัญอย่างสอดคล้องกัน เช่น

- องค์กรชุมชน มีการใช้ตัววัดหรือตัวชี้วัดผลการดำเนินการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมที่สำคัญ และตัววัดในกระบวนการควบคุมการทำงานที่ของกรรมการ สมาชิกอย่างเหมาะสม

- องค์กรชุมชนมีการกำหนดให้มีการรายงานสถานการณ์ดำเนินงานในการเสริมสร้างคุณธรรม หรือการส่งเสริมคุณธรรมแก่ชุมชนอย่างต่อเนื่อง

- เป็นต้น

2) การกำหนดกระบวนการสนับสนุน เพื่อการสนับสนุนการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม

(10 คะแนน)

มีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาองค์กรชุมชนให้เป็นองค์กรคุณธรรม และแนวทางการให้คะแนน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังนี้

(1) องค์กรชุมชนควรมีการกำหนด กระบวนการสนับสนุนที่สำคัญในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ให้เป็นกระบวนการสนับสนุนที่ยึดมั่นในหลักคุณธรรม จริยธรรม และมั่นใจได้ว่าการปฏิบัติงานประจำวันของกระบวนการเหล่านี้จะเป็นไปตามข้อกำหนดทางคุณธรรม จริยธรรมที่สำคัญในการสนับสนุนภารกิจ บริการขององค์กรชุมชน เช่น

- กระบวนการทางบัญชีและการเงินที่ให้ความสำคัญกับการจัดสรรงบประมาณมาดำเนินกิจกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม หรือการตรวจสอบการมีคุณธรรมในการใช้เงินของคณะกรรมการสมาชิก

- กระบวนการด้านบุคลากรที่ให้ความสำคัญกับสรรหา และประเมินการทำงานของกรรมการที่ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม

3) การปรับปรุงภารกิจ บริการ และกระบวนการในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม

อย่างต่อเนื่อง (10 คะแนน)

มีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาองค์กรชุมชนให้เป็นองค์กรคุณธรรม และแนวทางการให้คะแนน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังนี้

(1) องค์กรชุมชนควรมีการปรับปรุงกระบวนการทำงานการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม เพื่อปรับปรุงภารกิจ บริการ และผลการดำเนินการเสริมสร้างความแข็งแกร่งทางคุณธรรม จริยธรรมขององค์กรชุมชน และลดความเสี่ยงทางคุณธรรม จริยธรรมของกระบวนการที่อาจเกิดขึ้นได้ เช่น

- มีการกำหนดเป็นระเบียบหลักขององค์กรชุมชนที่ต้องให้มีการทบทวนแนวปฏิบัติ ระเบียบที่ว่าด้วยคุณธรรม จริยธรรมในทุกๆ 2 ปี หรือการนำประเด็นความเสี่ยงทางด้านคุณธรรม ทั้งในองค์กร ชุมชน ชุมชน สังคมที่พบทันที เพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงแนวทางการดำเนินงาน การบริการขององค์กรชุมชน

ค. การจัดการนวัตกรรม (10 คะแนน)

มีเกณฑ์มาตรฐาน และค่าคะแนน ดังนี้ต่อไปนี้

1) การจัดการนวัตกรรมในกระบวนการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ในองค์กรชุมชน

(10 คะแนน)

มีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาองค์กรชุมชนให้เป็นองค์กรคุณธรรม และแนวทางการให้คะแนน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังนี้

(1) องค์กรชุมชนควรมีการจัดการนวัตกรรมทางด้านคุณธรรม จริยธรรม และการจัดการความเสี่ยงทางด้านคุณธรรม จริยธรรมอย่างเหมาะสมตามลักษณะของภารกิจ และการบริการขององค์กรชุมชน เช่น

- การส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานที่รับผิดชอบในกระบวนการดำเนินงานต่างๆ ในองค์กรชุมชน คิดค้นวิธีการใหม่ๆ ในการสร้างสรรค์ด้านการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมในองค์กรชุมชน เป็นต้น

5.2 ประสิทธิภาพของการดำเนินงานตามภารกิจการเสริมสร้างองค์กรชุมชนที่มีคุณธรรม และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคม (45 คะแนน)

ก. ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคม (15 คะแนน)

มีเกณฑ์มาตรฐาน และค่าคะแนน ดังนี้ต่อไปนี้

1) การควบคุมหลักเกณฑ์ ระเบียบปฏิบัติทางการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ให้เป็นไปตามกระบวนการที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ (15 คะแนน)

มีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาองค์กรชุมชนให้เป็นองค์กรคุณธรรม และแนวทางการให้คะแนน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังนี้

(1) องค์กรชุมชนควรมีการนำเรื่องของระเบียบปฏิบัติ ขั้นตอน วิธีการ ในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคม มาใช้การพิจารณากระบวนการทำงานขององค์กรชุมชนและกระบวนการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมขององค์กรชุมชนให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง เช่น

- มีการนำบทเรียนจากการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างคุณธรรมที่ผ่านมา หรือการนำข้อบกพร่องที่ผ่านมา ที่พบมาพัฒนาการดำเนินงานด้านคุณธรรมให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น

(2) องค์กรชุมชนควรมีการป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหาย ความผิดพลาด ของการดำเนินงานตามภารกิจขององค์กรชุมชนที่กระทบต่อการเสริมสร้างคุณธรรมในองค์กรชุมชน และการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคม เช่น

- องค์กรชุมชนมีระเบียบปฏิบัติการในการคัดเลือกคณะกรรมการอย่างเข้มข้น โดยเน้นการคัดเลือกผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นสำคัญ เป็นต้น

(3) องค์กรชุมชนควรมีการสร้างสมดุลระหว่างความจำเป็น ของการดำเนินการตามภารกิจขององค์กรชุมชนกับการควบคุมความต้องการ ของผู้รับบริการ ให้ดำเนินการไปอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม เช่น

- การพิจารณาอย่างเหมาะสมในการให้บริการแก่สมาชิกในประเด็นที่สมาชิกต้องไม่นำบริการที่ได้จากองค์กรชุมชนไปกระทำการในสิ่งที่ไม่เหมาะสม เสื่อมเสียต่อคุณธรรม จริยธรรม หรือ

- การพิจารณาคำขอของสมาชิกอย่างรอบคอบว่าไม่ขัดกับหลักคุณธรรม จริยธรรมขององค์กรชุมชน หรือจริยธรรมที่พึงามของชุมชน สังคมไทย เป็นต้น

ข. การจัดการห่วงโซ่อุปทาน (15 คะแนน)

มีเกณฑ์มาตรฐาน และค่าคะแนน ดังนี้ต่อไปนี้

1) การจัดการคุณธรรม จริยธรรมตลอดห่วงโซ่อุปทานการบริการตามภารกิจของ องค์กรชุมชน (15 คะแนน)

มีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาองค์กรชุมชนให้เป็นองค์กรคุณธรรม และแนวทางการให้คะแนน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังนี้

(1) องค์กรชุมชนควรมีการเลือกผู้ส่งมอบ และทำให้มั่นใจได้ว่าผู้ส่งมอบที่องค์กรชุมชนเลือกมีคุณสมบัติการเป็นองค์กรชุมชนที่มีคุณธรรม จริยธรรมที่สามารถตอบสนอง ความจำเป็นด้านการปฏิบัติการ เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคม และพร้อมที่จะช่วยยกระดับผลการดำเนินการขององค์กรชุมชน และความพึงพอใจของผู้รับบริการ เช่น

- ในกรณีที่จะมีการจ้างเหมาดำเนินการในกิจกรรมใดๆ ขององค์กรชุมชน ได้มีการกำหนดระเบียบที่ชัดเจนที่เชื่อมโยงกับคุณธรรม จริยธรรมของผู้รับเหมาอย่างชัดเจน เป็นต้น

(2) องค์กรชุมชนควรมีการวัดและประเมินผลการดำเนินการของผู้ส่งมอบว่ามีคุณธรรม จริยธรรม เช่น

- มีการประเมินผลการดำเนินงานเมื่อเสร็จสิ้นของผู้ที่รับช่วงงานจากองค์กรชุมชนว่าได้มีการดำเนินงานอย่างมีคุณธรรมหรือไม่ เป็นต้น

(3) องค์กรชุมชนควรมีการให้ข้อมูลป้อนกลับแก่ผู้ส่งมอบ เพื่อช่วยให้เกิดการปรับปรุงการดำเนินงานที่มีคุณธรรม จริยธรรม เช่น

- มีการรายงานผลการประเมินแก่ผู้รับเหมาช่วงที่ส่งมอบผลงานแก่องค์กรชุมชน เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงต่อไป และอาจจะมีการกำหนดเงื่อนไขในการร่วมดำเนินงานระหว่างกันต่อไป หรือ

- องค์กรชุมชนมีการจัดการกับผู้ส่งมอบที่มีผลการดำเนินงานด้านคุณธรรม จริยธรรมที่ไม่ดี หรือทำให้เกิดความเสียหายทางคุณธรรม จริยธรรมแก่องค์กรชุมชน และสังคมที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

ค. การเตรียมพร้อมด้านความปลอดภัยและภาวะฉุกเฉิน (15 คะแนน)

มีเกณฑ์มาตรฐาน และค่าคะแนน ดังนี้ต่อไปนี้

1) การจัดการความเสี่ยงทางคุณธรรม จริยธรรมจากภายนอกไม่ให้เกิดผลกระทบต่อคุณธรรม จริยธรรมขององค์กรชุมชน (10 คะแนน)

มีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาองค์กรชุมชนให้เป็นองค์กรคุณธรรม และแนวทางการให้คะแนน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังนี้

(1) องค์กรชุมชนควรมีการจัดการให้เกิดสภาพแวดล้อมของการปฏิบัติการที่ปลอดภัยต่อความเสื่อมเสียทางคุณธรรม จริยธรรม และการเฝ้าระวังไม่ให้ความไม่มีคุณธรรม จริยธรรมที่ไม่ดีเข้ามาในองค์กรชุมชน สมาชิก สังคมที่เกี่ยวข้อง เช่น

- มีการติดตามสถานการณ์ความเป็นไปในชุมชน สังคมในภาพกว้างว่ามีเหตุการณ์ใดที่เกิดขึ้นและจะกระทบต่อสมาชิก ขององค์กรชุมชน หากพบว่าเมืองค์กรชุมชนได้มีการดำเนินการอย่างเหมาะสมในการป้องกันภัยคุกคามทางคุณธรรม จริยธรรมดังกล่าว เป็นต้น

2) การเตรียมพร้อมต่อภาวะฉุกเฉินทางด้านคุณธรรม จริยธรรมที่อาจเกิดขึ้น (5 คะแนน)

มีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาองค์กรชุมชนให้เป็นองค์กรคุณธรรม และแนวทางการให้คะแนน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังนี้

(1) องค์กรชุมชนควรมีวิธีการ เพื่อให้มั่นใจว่าองค์กรชุมชนมีการเตรียมพร้อม ต่อปัญหาคุณธรรม จริยธรรมที่อาจเกิดขึ้น มีแผนการรับมือ และแผนการจัดการที่ดี และวิธีการ ดังกล่าวได้คำนึงถึงผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งระบบภารกิจขององค์กรชุมชน เช่น

- การมีระเบียบปฏิบัติที่ชัดเจน หากพบว่าประธานคณะกรรมการ หรือกรรมการ หรือสมาชิก มีปัญหาทางด้านคุณธรรม จริยธรรม เป็นต้น

หมวด 6 การวัดผลทางคุณธรรม การวิเคราะห์ และการจัดการ ความรู้เพื่อการสนับสนุนคุณธรรม จริยธรรม (100 คะแนน)

ในหมวดการวัดผลทางคุณธรรม จริยธรรม การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้เพื่อการสนับสนุนคุณธรรม จริยธรรม เป็นการประเมินว่าองค์กรชุมชน มีการเลือก รวบรวม วิเคราะห์ จัดการ และปรับปรุงข้อมูล สารสนเทศ และสินทรัพย์ทางความรู้ด้านการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม องค์กรชุมชนมีการเรียนรู้ และบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่องค์กรชุมชน และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคม และการใช้ผลการทบทวนเพื่อปรับปรุงผลการดำเนินการ โดยองค์กรชุมชนจะต้องตอบคำถาม/อธิบายสิ่งที่องค์กรชุมชนได้ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน ตามประเด็นการประเมินของเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังรายละเอียดตามประเด็นการประเมิน ดังต่อไปนี้

6.1 การวัดผล การวิเคราะห์ และการปรับปรุงผลการดำเนินการตามภารกิจการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมขององค์กรชุมชนและส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคมอย่างต่อเนื่อง (55 คะแนน)

ก. การวัดผลการดำเนินการในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่องค์กรชุมชน และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคม (30 คะแนน)

มีเกณฑ์มาตรฐาน และค่าคะแนน ดังต่อไปนี้

1) การกำหนดตัวชี้วัดผลการดำเนินการในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ขององค์กรชุมชน (10 คะแนน)

มีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาองค์กรชุมชนให้เป็นองค์กรคุณธรรม และแนวทางการให้คะแนน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังนี้

(1) องค์กรชุมชนควรมีการเลือก รวบรวม ตัวชี้วัด และปรับให้สอดคล้องไปในแนวทางเดียวกัน และบูรณาการข้อมูล และสารสนเทศด้านการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมเพื่อติดตามการปฏิบัติการประจำวัน และผลการดำเนินการโดยรวมขององค์กรชุมชนให้ดำเนินงานอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม เช่น

- การมีตัวชี้วัดด้านการถือปฏิบัติของสมาชิกในการดำเนินงานตามข้อตกลงทางคุณธรรม จริยธรรม ขององค์กรชุมชน หรือการเลือกตัวชี้วัด โดยนำตัวชี้วัดจากหน่วยงานในเชิงนโยบายที่ใช้วัดองค์กรชุมชนมาดำเนินการ เป็นต้น

(2) องค์กรชุมชนควรมีการติดตามความก้าวหน้าในการบรรลุวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่องค์กรชุมชน และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่

ชุมชน สังคม เช่น

- มีการกำหนดระเบียบปฏิบัติในการติดตามตัวชี้วัดในทุกไตรมาส หรือการติดตามแผนการดำเนินงานในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม โดยให้มีกรรมการผู้รับผิดชอบในกิจกรรม หรือโครงการนั้นๆ เป็นผู้ติดตาม เป็นต้น

2) การใช้ข้อมูลเชิงเปรียบเทียบทางด้านคุณธรรม จริยธรรมกับองค์กรชุมชนอื่นที่ปฏิบัติได้ดี (5 คะแนน)

มีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาองค์กรชุมชนให้เป็นองค์กรคุณธรรม และแนวทางการให้คะแนน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังนี้

(1) องค์กรชุมชนควรมีการเลือก และระบุข้อมูล และสารสนเทศเชิงเปรียบเทียบด้านคุณธรรม จริยธรรม กับองค์กรชุมชนอื่น ที่มีผลการดำเนินงานด้านการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมในองค์กรชุมชน และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคมในระดับที่ดีหรือได้รับการยอมรับหรือได้รับรางวัล เกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ เช่น

- มีองค์กรชุมชนที่ผ่านการประเมิน และได้รับการรับรองมาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ แล้ว องค์กรชุมชนจึงนำผลการดำเนินงานขององค์กรชุมชนดังกล่าว มาใช้เป็นฐานในการพัฒนาผลการดำเนินงานขององค์กรชุมชน เป็นต้น

3) การใช้ข้อมูลผู้รับบริการเพื่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม (10 คะแนน)

มีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาองค์กรชุมชนให้เป็นองค์กรคุณธรรม และแนวทางการให้คะแนน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังนี้

(1) องค์กรชุมชนควรมีการเลือกใช้ข้อมูล และสารสนเทศจากเสียงของผู้รับบริการหรือสภาพการณ์ภายนอกที่เกี่ยวข้องกับองค์กรชุมชนหรือตลาดตามภารกิจบริการขององค์กรชุมชน เช่น

- การรวมถึงข้อมูลที่ประมวลผลเกี่ยวกับข้อร้องเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างวัฒนธรรมการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมในองค์กรชุมชน และเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจในการปฏิบัติการของคณะกรรมการองค์กรชุมชน เป็นต้น

(2) องค์กรชุมชนควรมีการใช้ข้อมูล และสารสนเทศทางด้านคุณธรรม จริยธรรมองค์กรชุมชน ที่เก็บรวบรวมผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เช่น

- การมีเว็บไซต์ หรือโซเชียลมีเดียขององค์กรชุมชน และนำข้อร้องเรียน ข้อเสนอแนะ หรือการประเมินความพึงพอใจผ่านระบบดังกล่าวมารวบรวม เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมขององค์กรชุมชน เป็นต้น

4) การวัดผลการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม เพื่อการตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงใน องค์กรชุมชน และปัจจัยภายนอก (5 คะแนน)

มีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาองค์กรชุมชนให้เป็นองค์กรคุณธรรม และแนวทางการให้คะแนน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังนี้

(1) องค์กรชุมชนควรมีระบบการวัดผลการดำเนินการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่ องค์กรชุมชน และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคม ขององค์กรชุมชน ที่สามารถตอบสนองต่อการ เปลี่ยนแปลง ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว หรือที่ไม่ได้คาดคิด ทั้งภายในหรือภายนอกองค์กรชุมชน เช่น

- การรวบรวมข้อมูลในด้านการเพิ่มขึ้นของรายได้ หรือหนี้สินของสมาชิกที่อาจจะ ส่งผลกระทบต่อประเด็นคุณธรรม จริยธรรมของสมาชิก เป็นต้น

ข. การวิเคราะห์ และทบทวนผลการดำเนินการ (10 คะแนน)

มีเกณฑ์มาตรฐาน และค่าคะแนน ดังนี้ต่อไป

1) การใช้ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดมา ทบทวนผลการดำเนินการ และเพิ่มขีด ความสามารถขององค์กรชุมชน ในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม (10 คะแนน)

มีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาองค์กรชุมชนให้เป็นองค์กรคุณธรรม และแนวทางการให้คะแนน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังนี้

(1) องค์กรชุมชนควรมีการประเมินผลความสำเร็จขององค์กรชุมชน ผลการดำเนินการใน การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่องค์กรชุมชน และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคม และ ความก้าวหน้าในการบรรลุวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการ เช่น

- องค์กรชุมชนมีการประเมินผลในด้านพฤติกรรมกรรมที่มีคุณธรรมของคณะกรรมการ สมาชิกผู้ใช้บริการ หรือมีการประเมินปัญหาด้านการขาดคุณธรรม จริยธรรมที่ดีของสมาชิก เป็นต้น

(2) องค์กรชุมชนควรมีการตอบสนองอย่างรวดเร็วต่อความเปลี่ยนแปลงในด้านความ ต้องการขององค์กรชุมชน และความท้าทายในสภาพแวดล้อมที่องค์กรชุมชน ดำเนินงานอยู่ รวมทั้งความ จำเป็นเรื่องการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกโฉมในโครงสร้าง และระบบงานขององค์กรชุมชนในการเสริมสร้าง คุณธรรม จริยธรรมแก่องค์กรชุมชน และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคม เช่น

- มีประเด็นด้านพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของเยาวชนที่กระทบต่อการมีคุณธรรม จริยธรรมของลูกหลานของสมาชิกผู้ใช้บริการขององค์กรชุมชน เข้ามาหรือเกิดขึ้นในชุมชนองค์กรชุมชน จึงร่วมกับสมาชิกขององค์กรชุมชนในการยับยั้ง หรือป้องกันภัยดังกล่าวไม่ให้เกิดขึ้น หรือกระทบต่อลูกหลาน ของสมาชิก ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อคุณธรรมของสมาชิกในอนาคตได้

(3) องค์กรชุมชนควรมีการกำกับดูแลองค์กรชุมชน ในด้านการทบทวนผลการดำเนินการ ขององค์กรชุมชน และความก้าวหน้าการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม เมื่อเทียบกับวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์

และแผนปฏิบัติการ เพื่อการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมอย่างชัดเจน เช่น

- มีแผนปฏิบัติการในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการส่งเสริมสมาชิกหรือผู้ให้บริการที่มีหนี้สิน องค์กรชุมชนจึงมีการทบทวนผลการดำเนินงานของกิจกรรมดังกล่าวว่าบรรลุเป้าหมายมากน้อยเพียงใด และมีผลต่อการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมของสมาชิกอย่างไร เป็นต้น

ค. การปรับปรุงผลการดำเนินการ (15 คะแนน)

มีเกณฑ์มาตรฐาน และค่าคะแนน ดังนี้ต่อไปนี้

1) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมกับองค์กรชุมชนหรือองค์กรอื่นๆ ที่มีแนวปฏิบัติที่ดีด้านคุณธรรม จริยธรรม (5 คะแนน)

มีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาองค์กรชุมชนให้เป็นองค์กรคุณธรรม และแนวทางการให้คะแนน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังนี้

(1) องค์กรชุมชนควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศในองค์กรชุมชนอื่นๆ ในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่องค์กรชุมชน และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคม เช่น

- มีการลงนามความร่วมมือระหว่างกัน เพื่อการร่วมพัฒนากิจกรรมการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมขององค์กรชุมชน หรือ

- มีการศึกษาดูงานของคณะกรรมการในการศึกษาเรียนรู้แนวทางในการจัดการปัญหาทางด้านคุณธรรมจริยธรรม เป็นต้น

2) มีการคาดการณ์ผลการดำเนินการในอนาคตในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่องค์กรชุมชน และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคม (5 คะแนน) เช่น องค์กรชุมชนคาดการณ์ในอนาคตว่าความสามารถในการชำระหนี้สินค้ำของสมาชิกอาจจะลดลง เนื่องจากการตกต่ำของผลผลิตทางการเกษตร ซึ่งสมาชิกส่วนใหญ่ของชุมชนเป็นเกษตรกร หรือคาดการณ์ว่าสมาชิกอาจจะเพิ่มขึ้น เนื่องจากการส่งเสริมของภาครัฐในการให้ชุมชนรวมกลุ่มสร้างระบบสวัสดิการชุมชน เป็นต้น

3) มีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง และมีนวัตกรรม การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่องค์กรชุมชน และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคม (5 คะแนน)

มีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาองค์กรชุมชนให้เป็นองค์กรคุณธรรม และแนวทางการให้คะแนน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังนี้

(1) องค์กรชุมชนควรมีการจัดลำดับความสำคัญของเรื่องการเสริมสร้างคุณธรรมที่ต้องนำไปปรับปรุง อย่างต่อเนื่อง และนำไปเป็นโอกาส ในการสร้างนวัตกรรมการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมขององค์กรชุมชน เช่น

- หากพบว่ามีข้อบกพร่องทางด้านคุณธรรมที่พบในองค์กรชุมชนมีหลากหลายเรื่อง องค์กรชุมชนจึงมีการจัดลำดับความสำคัญ โดยพิจารณาว่าเรื่องไหนที่สำคัญ เร่งด่วน และจะกระทบต่อการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมในองค์กร เป็นลำดับแรก เป็นต้น

(2) องค์กรชุมชนควรมีการถ่ายทอดลำดับความสำคัญ และโอกาสในการปรับปรุงไปสู่การปฏิบัติไปยังการปฏิบัติการของคณะกรรมการ สมาชิก บุคลากร พันธมิตร และผู้ให้ความร่วมมือขององค์กรชุมชน เพื่อให้มั่นใจว่ามีความสอดคล้องไปในแนวทางเดียวกันกับองค์กรชุมชนในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่องค์กรชุมชน และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคม เช่น

- หากพบว่า เรื่องสมาชิกบางคนมีข้อบกพร่องทางประเด็นคุณธรรม องค์กรชุมชนจึงนำเรื่องดังกล่าวมาเป็นประเด็นการพัฒนาในองค์กรชุมชน (ทั้งนี้พึงระวังถึงการไม่ให้กระทบต่อบุคคลหรือสมาชิกดังกล่าว ต้องมีการดำเนินการอย่างเหมาะสม เน้นประเด็นทางคุณธรรมมากกว่าบุคคล) เป็นต้น

6.2 การจัดการความรู้ และสารสนเทศ เพื่อการเสริมสร้างคุณธรรมในองค์กรชุมชน และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคม (45 คะแนน)

ก. การจัดการความรู้ขององค์กรชุมชนเพื่อการเสริมสร้างคุณธรรม (25 คะแนน)

มีเกณฑ์มาตรฐาน และค่าคะแนน ดังนี้ต่อไปนี้

1) การจัดการความรู้เพื่อการขับเคลื่อนการเสริมสร้างคุณธรรม ในองค์กรชุมชน และการจัดการความรู้เพื่อการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคม (20 คะแนน)

มีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาองค์กรชุมชนให้เป็นองค์กรคุณธรรม และแนวทางการให้คะแนน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังนี้

(1) องค์กรชุมชนควรมีการรวบรวม และถ่ายทอดความรู้ การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่องค์กรชุมชน และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคม เช่น

- การรวบรวมองค์ความรู้ที่จำเป็นต่อการจัดบริการขององค์กรชุมชนอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม เช่น องค์ความรู้ด้านการบริการ องค์ความรู้ด้านกฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้อง องค์ความรู้ในกระบวนการจัดการกิจกรรมการเสริมสร้างคุณธรรมแก่เด็ก เยาวชน เป็นต้น

(2) องค์กรชุมชนควรมีการผลาน และหาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรม จริยธรรม จากแหล่งต่างๆ เพื่อสร้างความรู้ใหม่การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่องค์กรชุมชน และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคม เช่น

- ข้อมูล ชุดองค์ความรู้จากองค์กรชุมชนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี ข้อมูลความล้มเหลวขององค์กรชุมชนที่เกิดจากการไม่มีคุณธรรม จริยธรรมของคณะกรรมการสมาชิก เป็นต้น

(3) องค์กรชุมชนควรมีการถ่ายทอดความรู้ที่เกี่ยวข้องระหว่างองค์กรชุมชนกับผู้รับบริการ ผู้ส่งมอบ พันธมิตร และผู้ให้ความร่วมมือ ในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่องค์กรชุมชน และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคม เช่น

- องค์กรชุมชนจัดให้มีการเสวนาของผู้ที่เกี่ยวข้องในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชุมชน ครอบครัว การจัดให้มีการแลกเปลี่ยนของสมาชิกที่โดดเด่นทางด้านคุณธรรม เป็นต้น

(4) องค์กรชุมชนควรมีการรวบรวม และถ่ายทอดความรู้ที่เกี่ยวข้องกับ การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่องค์กรชุมชน และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคม เพื่อใช้ในการสร้างนวัตกรรมและกระบวนการ วางแผนเชิงกลยุทธ์การสร้างองค์กรชุมชนที่เป็นเลิศด้านคุณธรรม จริยธรรม เช่น

- มีการรวบรวมผลการดำเนินงานในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิกที่พัฒนาจนประสบความสำเร็จจากฐานของการมีคุณธรรมในครอบครัว เพื่อนำมาคิดค้นแนวทางใหม่ในการส่งเสริมคุณธรรมที่จะเป็นประโยชน์ในวงกว้างมากขึ้น เป็นต้น

2) การเรียนรู้คุณธรรม จริยธรรม เพื่อสร้างวิถีองค์กรชุมชนที่มีคุณธรรมที่เข้มแข็ง (5 คะแนน)

มีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาองค์กรชุมชนให้เป็นองค์กรคุณธรรม และแนวทางการให้คะแนน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังนี้

(1) องค์กรชุมชนควรมีการใช้องค์ความรู้และทรัพยากรต่างๆ เพื่อให้การเรียนรู้ทางด้านคุณธรรม จริยธรรม ฝังลึกลงไปในชีวิตวิถีการปฏิบัติงาน การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่องค์กรชุมชน และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคม เช่น

- การใช้องค์ความรู้ที่ได้จากความสำเร็จในการพัฒนาคุณธรรมแก่สมาชิกมาใช้ในการดำเนินการกับสมาชิกอื่นๆ ทั้งทั้งองค์กรชุมชน หรือการพัฒนาการบริการขององค์กรชุมชน ตามความสำเร็จของการส่งเสริมคุณธรรมที่ผ่านมาอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น

ข. การจัดการข้อมูล สารสนเทศ และเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเสริมสร้างคุณธรรมในองค์กรชุมชน และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคม (20 คะแนน)

มีเกณฑ์มาตรฐาน และค่าคะแนน ดังนี้ต่อไปนี้

1) การจัดการคุณภาพของข้อมูลและสารสนเทศด้านคุณธรรม จริยธรรม (5 คะแนน)

มีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาองค์กรชุมชนให้เป็นองค์กรคุณธรรม และแนวทางการให้คะแนน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังนี้

(1) องค์กรชุมชนควรมีการตรวจสอบ และทำให้มั่นใจถึงคุณภาพของข้อมูล และสารสนเทศ การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมขององค์กรชุมชน เช่น

- มีการกำหนดแนวทางปฏิบัติ หรือการให้คณะกรรมการตรวจสอบข้อมูลการดำเนินงานในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมทุกปี เพื่อทำให้มั่นใจว่าข้อมูล และสารสนเทศในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ และรูปแบบอื่นๆ มีความแม่นยำ ถูกต้อง คงสภาพ เชื่อถือได้

- หรือให้มีการทบทวนข้อมูลจากสารสนเทศการจัดบริการแก่สมาชิกที่เกี่ยวข้องกับประเด็นคุณธรรม จริยธรรมให้เป็นปัจจุบัน ที่สอดคล้องกับการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่องค์กรชุมชน และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคม เป็นต้น

2) การจัดการความปลอดภัยของข้อมูลและสารสนเทศด้านคุณธรรม จริยธรรม (5 คะแนน)

มีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาองค์กรชุมชนให้เป็นองค์กรคุณธรรม และแนวทางการให้คะแนน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังนี้

(1) องค์กรชุมชนควรมีกระบวนการทำให้มั่นใจว่าข้อมูลและสารสนเทศการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ที่อ่อนไหวหรือสำคัญต่อประเด็นทางด้านคุณธรรม จริยธรรมที่จะเกิดขึ้น เช่น

- มีวิธีการในการทำให้มั่นใจว่าข้อมูล และสารสนเทศเฉพาะบุคคลของสมาชิกในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์และรูปแบบอื่น เป็นความลับและสามารถเข้าถึงได้ตามสิทธิที่เหมาะสม
- องค์กรชุมชน เช่น มีวิธีการในการเฝ้าระวังความปลอดภัยของระบบสารสนเทศบนไซเบอร์เพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อคุณธรรม จริยธรรม ทั้งในองค์กรชุมชนและสังคมภายนอก

3) การเสริมสร้างความพร้อมใช้งานของข้อมูลและสารสนเทศด้านคุณธรรม จริยธรรม (5 คะแนน)

มีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาองค์กรชุมชนให้เป็นองค์กรคุณธรรม และแนวทางการให้คะแนน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังนี้

(1) องค์กรชุมชนควรมีการทำให้มั่นใจว่าข้อมูล และสารสนเทศขององค์กรชุมชนมีความพร้อมใช้งาน ในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่องค์กรชุมชน และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคม เช่น

- องค์กรชุมชนมีวิธีการ เพื่อให้ข้อมูล และสารสนเทศในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมที่จำเป็นมีความพร้อมใช้งาน สมาชิกเข้าถึง เข้าใจได้ง่ายด้วยรูปแบบที่ใช้งานง่าย และทันกาลสำหรับบุคลากรผู้ส่งมอบ พันธมิตร ผู้ให้ความร่วมมือ รวมทั้งผู้รับบริการ

4) การกำหนดคุณลักษณะของฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ รองรับงานคุณธรรม จริยธรรม (2 คะแนน)

มีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาองค์กรชุมชนให้เป็นองค์กรคุณธรรม และแนวทางการให้คะแนน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังนี้

(1) องค์กรชุมชนควรมีการทำให้มั่นใจว่าฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์มีความเชื่อถือได้ ปลอดภัย และใช้งานง่าย จะไม่มีการเข้ามาเพื่อใช้ในการบิดเบือนข้อมูลที่จะเบี่ยงเบน หรือทำให้เกิดความเสียหายต่อคุณธรรม จริยธรรม ตามภารกิจ หรือบริการขององค์กรชุมชน เช่น

- มีระบบรหัสในการป้องกันการเข้ามาแก้ไขข้อมูลของสมาชิก การเข้ามาบิดเบือนข้อมูลที่ไม่เหมาะสม และผิดหลักคุณธรรม จริยธรรม เป็นต้น

5) การเตรียมความพร้อมใช้งานของข้อมูลสารสนเทศ และเทคโนโลยีสารสนเทศในภาวะฉุกเฉิน เพื่อรองรับงานด้านคุณธรรม จริยธรรม (3 คะแนน)

มีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาองค์กรชุมชนให้เป็นองค์กรคุณธรรม และแนวทางการให้คะแนน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังนี้

(1) องค์กรชุมชนควรมีวิธีการในการจัดการในกรณีฉุกเฉินที่จะกระทบต่อข้อมูลสารสนเทศในด้านคุณธรรม จริยธรรม องค์กรชุมชนควรมีวิธีการในการทำให้มั่นใจว่าระบบฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ รวมทั้งข้อมูลและสารสนเทศ มีความปลอดภัยและพร้อมใช้งานอย่างต่อเนื่อง เพื่อตอบสนองผู้รับบริการ และความจำเป็นทางภารกิจการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น

- มีระบบการป้องกันเมื่อการล่มของระบบข้อมูลสารสนเทศ และทำให้สารสนเทศที่สำคัญทางด้านคุณธรรม จริยธรรมที่จัดเก็บไว้ไม่สูญหาย

- การมีแนวทางในการจัดการเมื่อมีข้อมูลแปลกปลอมจากภายนอกที่กระทบต่อด้านคุณธรรม จริยธรรม เข้ามาในองค์กรชุมชนผ่านระบบอินเทอร์เน็ต หรือโซเชียลมีเดีย

- เป็นต้น

หมวด 7 ผลลัพธ์ทางคุณธรรม จริยธรรม (400 คะแนน)

ในหมวดผลลัพธ์ทางคุณธรรม จริยธรรม เกณฑ์จะประเมินถามว่าองค์กรชุมชนว่ามีวิธีการ ในการ ประเมินผล การดำเนินการ และการปรับปรุงในด้านคุณธรรม จริยธรรมที่สำคัญทุกด้านขององค์กรชุมชนตั้งแต่ หมวด 1-6 ที่ผ่านมาจนบรรลุซึ่งผลลัพธ์ของการดำเนินงานขององค์กรชุมชน นอกจากนี้ยังประเมินถึงระดับผล การดำเนินการด้านการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม ขององค์กรชุมชนเปรียบเทียบกับองค์กรชุมชนอื่นๆ และ องค์กรชุมชนอื่นที่คล้ายคลึงกัน โดยองค์กรชุมชนจะต้องตอบคำถาม/อธิบายสิ่งที่องค์กรชุมชนได้ดำเนินการอยู่ ในปัจจุบัน ตามประเด็นการประเมินของเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังรายละเอียดตามประเด็นการ ประเมิน ดังต่อไปนี้

7.1 ผลลัพธ์ด้านภารกิจหลักขององค์กรชุมชนบนฐานคุณธรรม จริยธรรม : (120 คะแนน)

มีแนวทางในการดำเนินงานในการจัดการให้บรรลุผลลัพธ์เพื่อการพัฒนาองค์กรชุมชนให้เป็นองค์กร คุณธรรม และแนวทางการให้คะแนน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังนี้

- (1) ผลลัพธ์ด้านภารกิจหลักขององค์กรชุมชนเป็นอย่างไร (60 คะแนน)
- (2) ระดับปัจจุบันและแนวโน้ม ของตัววัดหรือตัวชี้วัดที่สำคัญของผลการดำเนินการด้านภารกิจ และ บริการที่มีความสำคัญ และตอบสนองโดยตรงต่อการเสริมสร้างคุณธรรม เป็นอย่างไร (40 คะแนน)
- (3) ผลลัพธ์เหล่านี้เมื่อเปรียบเทียบกับผลการดำเนินการ ขององค์กรชุมชน และองค์กรชุมชนอื่นที่มี ภารกิจ บริการที่คล้ายคลึงกันเป็นอย่างไร ผลลัพธ์เหล่านี้แตกต่างกัน ตามภารกิจ กลุ่มผู้รับบริการ และบริการ องค์กรชุมชน (20 คะแนน)

7.2 ผลลัพธ์ด้านการเสริมสร้างคุณธรรมแก่ประชาชน และสังคม (75 คะแนน)

มีแนวทางในการดำเนินงานในการจัดการให้บรรลุผลลัพธ์เพื่อเพื่อการพัฒนาองค์กรชุมชนให้เป็น องค์กรคุณธรรม และแนวทางการให้คะแนน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังนี้

- (1) ผลลัพธ์ด้านการเสริมสร้างคุณธรรมแก่ประชาชน และสังคม ขององค์กรชุมชน เป็นอย่างไร (40 คะแนน)
- (2) ระดับปัจจุบัน และแนวโน้ม ของตัววัดหรือตัวชี้วัดที่สำคัญของผลการดำเนินการด้านภารกิจ และ บริการที่มีความสำคัญ และตอบสนอง โดยตรงต่อการเสริมสร้างคุณธรรม เป็นอย่างไร (20 คะแนน)
- (3) ผลลัพธ์เหล่านี้เมื่อเปรียบเทียบกับผลการดำเนินการขององค์กรชุมชน และองค์กรชุมชนอื่นที่มี

ภารกิจบริการที่คล้ายคลึงกันเป็นอย่างไร ผลลัพธ์เหล่านี้แตกต่างกัน ตามภารกิจ กลุ่มผู้รับบริการ และบริการ องค์กรชุมชน (15 คะแนน)

7.3 ผลลัพธ์ด้านการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่คณะกรรมการ สมาชิก และบุคลากรขององค์กรชุมชน (75 คะแนน)

มีแนวทางในการดำเนินงานในการจัดการให้บรรลุผลลัพธ์เพื่อเพื่อการพัฒนาองค์กรชุมชนให้เป็น องค์กรคุณธรรม และแนวทางการให้คะแนน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังนี้

(1) ผลลัพธ์ด้านประสิทธิผล และประสิทธิภาพของกระบวนการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่ คณะกรรมการ สมาชิกและบุคลากรเป็นอย่างไร (40 คะแนน)

(2) ระดับปัจจุบัน และแนวโน้มของตัวชี้วัดหรือตัวชี้วัดที่สำคัญของผลการดำเนินการ เป็นอย่างไร (20 คะแนน)

(3) ผลลัพธ์เหล่านี้เมื่อเปรียบเทียบกับผลการดำเนินการขององค์กรชุมชน และองค์กรชุมชนอื่นที่มี ภารกิจบริการที่คล้ายคลึงกันเป็นอย่างไร ผลลัพธ์เหล่านี้แตกต่างกัน ตามภารกิจ กลุ่มผู้รับบริการ และบริการ องค์กรชุมชน (15 คะแนน)

7.4 ผลลัพธ์ด้านการนำองค์กรชุมชนที่มีคุณธรรม และการกำกับดูแลองค์กรชุมชนของผู้บริหาร องค์กรชุมชน (65 คะแนน)

มีแนวทางในการดำเนินงานในการจัดการให้บรรลุผลลัพธ์เพื่อเพื่อการพัฒนาองค์กรชุมชนให้เป็น องค์กรคุณธรรม และแนวทางการให้คะแนน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังนี้

(1) ผลลัพธ์ด้านประสิทธิผล และประสิทธิภาพของกระบวนการในการนำองค์กรชุมชนที่มีคุณธรรม และการกำกับดูแลองค์กรชุมชนของผู้บริหารองค์กรชุมชนที่มีศักยภาพเป็นอย่างไร (40 คะแนน)

(2) ระดับปัจจุบัน และแนวโน้มของตัวชี้วัดหรือตัวชี้วัดที่สำคัญของผลการดำเนินการ เป็นอย่างไร (15 คะแนน)

(3) ผลลัพธ์เหล่านี้เมื่อเปรียบเทียบกับผลการดำเนินการขององค์กรชุมชน และองค์กรชุมชนอื่นที่มี ภารกิจ บริการที่คล้ายคลึงกันเป็นอย่างไร ผลลัพธ์เหล่านี้แตกต่างกัน ตามภารกิจ กลุ่มผู้รับบริการ และบริการ องค์กรชุมชน (10 คะแนน)

7.5 ผลลัพธ์ด้านการสร้างสรรค์การพัฒนา และนวัตกรรมทางด้านคุณธรรม จริยธรรม (65 คะแนน)

มีแนวทางในการดำเนินงานในการจัดการให้บรรลุผลลัพธ์เพื่อเพื่อการพัฒนาองค์กรชุมชนให้เป็นองค์กรคุณธรรม และแนวทางการให้คะแนน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังนี้

(1) ผลลัพธ์ด้านประสิทธิผล และประสิทธิภาพของกระบวนการ การสร้างสรรค์การพัฒนา และนวัตกรรมทางด้านคุณธรรม จริยธรรม (40 คะแนน)

(2) ระดับปัจจุบัน และแนวโน้มของตัวชี้วัดหรือตัวชี้วัดที่สำคัญของผลการดำเนินการเป็นอย่างไร (15 คะแนน)

(3) ผลลัพธ์เหล่านี้เมื่อเปรียบเทียบกับผลการดำเนินการขององค์กรชุมชน และองค์กรชุมชนอื่นที่มีภารกิจ บริการที่คล้ายคลึงกันเป็นอย่างไร ผลลัพธ์เหล่านี้แตกต่างกัน ตามภารกิจ กลุ่มผู้รับบริการ และบริการองค์กรชุมชน (10 คะแนน)

การให้คะแนนตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ

รูปแบบของการให้คะแนนตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ใช้กรอบแนวคิดและแนวทางการให้คะแนนของเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (Thailand Quality Award: TQA) โดยมีการกำหนดระบบการให้คะแนน หัวข้อและมิติการให้คะแนน การให้คะแนนในการตรวจประเมิน ขั้นตอนของความสมบูรณ์ในแนวทางการพัฒนา และหลักเกณฑ์การให้คะแนน แนวทางและการนำไปปฏิบัติ เพื่อให้ผู้ประเมิน และผู้รับการประเมินได้ใช้เป็นแนวทาง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ระบบการให้คะแนน

การให้คะแนนเกณฑ์การประเมินในแต่ละหัวข้อ และข้อมูลป้อนกลับให้แก่องค์กรที่สมัครเข้ารับการตรวจประเมินให้การรับรองตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ จะขึ้นอยู่กับ การประเมินในสามมิติคือ แนวทางการนำไปปฏิบัติ และผลลัพธ์ ผู้ที่นำเกณฑ์ไปใช้ทั้งองค์กร ผู้ตรวจประเมิน ผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องให้ข้อมูลในมิติเหล่านี้ ปัจจัยของแต่ละมิติมีดังนี้

1) แนวทาง

“แนวทาง” หมายถึง วิธีที่องค์กรดำเนินการตามข้อกำหนดในหัวข้อต่างๆ ในเกณฑ์มาตรฐานโดยปัจจัยที่ใช้ประเมินแนวทางประกอบด้วย

- ความเหมาะสมของวิธีการที่องค์กรมีและได้ใช้ในการดำเนินงานต่อข้อกำหนดของเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ
- ความมีประสิทธิภาพของการใช้วิธีการต่างๆ และระดับความมากน้อยที่วิธีการนั้น
  - ความสม่ำเสมอ และความต่อเนื่องในการดำเนินการ การบูรณาการการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม
  - การดำเนินงานตามเกณฑ์ในข้อต่างๆ ตามเกณฑ์มาตรฐานฯ ได้ดำเนินงานอย่างครบวงจร นั่นคือมีการรวมวงจรวางแผน การปฏิบัติ การประเมิน การปรับปรุง หรือการเรียนรู้
  - การปฏิบัติงาน การดำเนินงานขององค์กร ของการมีและการดำเนินการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมโดยสามารถแสดงข้อมูล และสารสนเทศที่เชื่อถือได้
- การมุ่งไปในแนวทางเดียวกันกับความต้องการขององค์กรในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม
- มีหลักฐานที่บ่งถึงนวัตกรรม และการเปลี่ยนแปลงที่ก่อให้เกิดประโยชน์ ในการดำเนินการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมขององค์กร

2) การนำไปปฏิบัติ

“การนำไปปฏิบัติ” หมายถึง ขอบเขตซึ่งองค์กรนำแนวทางไปใช้ ปัจจัยที่ใช้ประเมินการนำแนวทางการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมไปปฏิบัติประกอบด้วย

- การใช้แนวทางในการดำเนินการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมตามข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง และมีความสำคัญต่อองค์กร
- การใช้แนวทางเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมในทุกส่วนงาน หรือภารกิจขององค์กรที่ควรใช้

3) ผลลัพธ์

“ผลลัพธ์” หมายถึง ผลของการบรรลุวัตถุประสงค์ในหมวดที่ 7 ปัจจัยที่ใช้ประเมินผลลัพธ์ประกอบด้วย

- ผลการดำเนินการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมในปัจจุบันขององค์กร
- ผลการดำเนินการในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมขององค์กรเปรียบเทียบกับตัวเปรียบเทียบ และ/หรือเกณฑ์เปรียบเทียบที่เหมาะสม
- อัตรา และความมากมายของการปรับปรุงผลการดำเนินการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมขององค์กร
- การเชื่อมโยงการวัดผลลัพธ์กับข้อกำหนดด้านผู้รับบริการหลัก และสภาพแวดล้อมการบริการ กระบวนการ และผลของแผนปฏิบัติการในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมที่สำคัญๆ ตามที่ระบุไว้ในโครงสร้างพื้นฐานขององค์กร รวมทั้งแนวทาง และการนำไปปฏิบัติการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมในแต่ละหัวข้อ

การจำแนกหัวข้อ และมิติการให้คะแนน

หัวข้อต่างๆ จำแนกตามประเภทของสารสนเทศ และ/หรือข้อมูลเพื่อการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมที่องค์กรต้องเสนอตามมิติการประเมินทั้งสามมิติดังกล่าวข้างต้น หัวข้อแบ่งเป็นสองประเภทคือ แนวทาง และการนำไปปฏิบัติ และผลลัพธ์

แนวทาง และการนำไปปฏิบัติเพื่อการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม มีความเชื่อมโยงกันเพื่อเน้นว่า คำอธิบาย แนวทาง ควรระบุ การนำไปปฏิบัติ ด้วยซึ่งเป็นไปตามข้อกำหนดเฉพาะของหัวข้อนั้น ถึงแม้ว่าแนวทางจะเชื่อมโยงกับการนำไปปฏิบัติก็ตามรายงานป้อนกลับที่ส่งให้แก่องค์กรที่ขอรับการตรวจประเมินให้การรับรองการเป็นองค์กรที่ผ่านการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ จะสะท้อนจุดแข็ง และ/หรือโอกาสที่จะปรับปรุง แนวทาง และการนำไปปฏิบัติ หรืออย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้

ผลลัพธ์ต้องมีข้อมูลที่แสดงระดับของผลการดำเนินการ การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมข้อมูลเปรียบเทียบที่เกี่ยวข้อง และแนวโน้มการปรับปรุงของตัวชี้วัดหรือดัชนีชี้วัดผลการดำเนินการในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมขององค์กร รวมถึงข้อมูลที่แสดงความครอบคลุมของการปรับปรุงผลการดำเนินการด้านคุณธรรม จริยธรรมในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม เช่น ผลลัพธ์ของการปรับปรุงแพร่กระจายไปเพียงใด ข้อมูลนี้เกี่ยวข้องโดยตรงกับการนำไปปฏิบัติ ถ้ามีการปรับปรุงกระบวนการอย่างกว้างขวาง ก็ควรจะมีผลลัพธ์ที่สอดคล้องกัน คะแนนของผลลัพธ์ นี้จึงเป็นส่วนประกอบของผลการดำเนินการโดยรวม โดยพิจารณาถึงอัตรา

ความครอบคลุม และความสำคัญของการปรับปรุงดังกล่าว

การประเมินใน 3 มิติดังที่กล่าวมาแล้วมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการประเมิน และการป้อนข้อมูลกลับ อย่างไรก็ตามความสำคัญของแนวทางการนำไปปฏิบัติ และผลลัพธ์ขององค์กร จะเกิดขึ้นจากกระบวนการในการค้นหาหลักฐานเชิงประจักษ์การตรวจประเมินองค์กร ณ พื้นที่จริงเป็นสำคัญ และอาจหมายความรวมถึงการทวนสอบกับความต้องการหลักของผู้รับบริการ วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการเพื่อการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม หรือปัจจัยอื่นๆ ก็นับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง

การให้คะแนนในการตรวจประเมิน

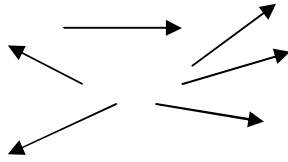
การให้คะแนนคำตอบแต่ละหัวข้อ ผู้ตรวจประเมินควรยึดแนวทางดังต่อไปนี้

- ในการค้นหาคำตอบของแต่ละหัวข้อขณะตรวจประเมิน ผู้ตรวจประเมินควรอธิบาย ประเด็นที่ควรพิจารณาทั้งหมด และควรสะท้อนสิ่งที่สำคัญต่อองค์กร
- ในการให้คะแนนแต่ละหัวข้อต้องเริ่มด้วยการกำหนดช่วงคะแนน (เช่น ร้อยละ 50 ถึง 60) ที่เหมาะสมที่สุดกับคำตอบ โดยรวมของแต่ละประเด็นการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานในแต่ละหัวข้อ ซึ่งผลของการค้นหาหลักฐานเชิงประจักษ์จนได้มาซึ่งคำตอบการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมอย่างมีประสิทธิภาพดังกล่าวไม่จำเป็นต้องตรงกับข้อความทั้งหมดที่ระบุไว้ในช่วงคะแนนนั้นๆ การที่จะตัดสินใจว่าจะให้คะแนนจริงเท่าไร ต้องอาศัยการประเมินว่าคำตอบในหัวข้อนั้นๆ ใกล้เคียงกับข้อความในช่วงคะแนนที่สูงขึ้นไปหรือต่ำลงมา
- แนวทาง และการนำไปปฏิบัติ ที่ได้คะแนนร้อยละ 50 แสดงว่าแนวทางนั้นบรรลุวัตถุประสงค์การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมโดยรวมของหัวข้อนั้นๆ และมีการนำไปปฏิบัติในกิจกรรมหลัก และในหน่วยงานต่างๆ ภายใต้อำนาจนั้นๆ ถ้าได้คะแนนสูงกว่านี้แสดงว่ามีการนำไปปฏิบัติอย่างสมบูรณ์ (มีวงจรของการปรับปรุง) มีการบูรณาการ และอย่างกว้างขวาง
- ผลลัพธ์ ที่ได้คะแนนร้อยละ 50 แสดงว่ามีการบ่งชี้ที่ชัดเจนถึงแนวโน้ม ในการปรับปรุง และ/หรือมีผลการดำเนินการที่ดีในผลลัพธ์หลักที่กำหนดไว้ในหัวข้อนั้นๆ ถ้าได้คะแนนสูงกว่าแสดงว่ามีอัตราการปรับปรุง และ/หรือระดับการปฏิบัติงานการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมกว่า มีผลการดำเนินการ เปรียบเทียบที่ดีกว่า มีความครอบคลุมที่กว้างกว่า และมีการบูรณาการการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมกับความต้องการขององค์กรที่ดีกว่า

ขั้นตอนสู่ความสมบูรณ์แบบของ “แนวทาง”

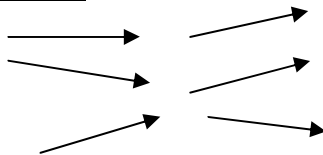
สิ่งที่ช่วยผู้ตรวจประเมินองค์กรในการให้คะแนนหัวข้อประเภท แนวทาง และการปฏิบัติเพื่อการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม

1. มีลักษณะแบบแก้ปัญหา (0-25%)

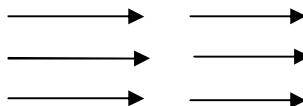
การปฏิบัติงานการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมขององค์กรมีลักษณะเป็นกิจกรรมมากกว่าเป็นกระบวนการ และส่วนใหญ่ตอบสนองความต้องการหรือปัญหาเฉพาะหน้า

2. แนวทางเริ่มเป็นระบบ (30-45%)

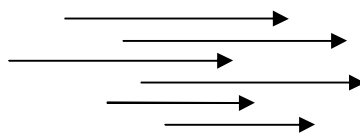
องค์กรอยู่ในระยะต้นของการปฏิบัติงานการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมอย่างเป็นทางการที่สามารถทำซ้ำได้ มีการประเมินผล การปรับปรุง และมีการประสานงานบ้างระหว่างส่วนงานต่างๆ ในองค์กร

3. แนวทางมุ่งไปในทิศทางเดียวกัน (50-65%)

การปฏิบัติงานการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมมีลักษณะเป็นกระบวนการที่ทำซ้ำได้ และมีการประเมินผลอย่างสม่ำเสมอเพื่อการปรับปรุง รวมถึงการแลกเปลี่ยนความรู้กัน และการประสานงานระหว่างหน่วยงานต่างๆ ในองค์กร

4. แนวทางที่มีบูรณาการกัน (70-100%)

การปฏิบัติงานการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมมีลักษณะเป็นกระบวนการ และที่ทำซ้ำได้ และมีการประเมินผลอย่างสม่ำเสมอเพื่อการเปลี่ยนแปลง และปรับปรุงด้วยความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นๆ ที่ได้รับผลกระทบซึ่งต้องอาศัยการทำงานข้ามหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพ

การให้คะแนน

1) การให้คะแนนแนวทาง และการนำไปปฏิบัติ (หมวด 1-6)

คะแนน	แนวทาง และการนำไปปฏิบัติ
0%	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่มีแนวทางอย่างเป็นระบบในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมมีข้อมูลหรือสารสนเทศน้อย และไม่ชัดเจน
1-20%	<ul style="list-style-type: none"> - เริ่มมีแนวทางอย่างเป็นระบบที่ตอบสนองต่อจุดประสงค์พื้นฐานของหัวข้อ - การนำไปปฏิบัติยังมีข้อบกพร่องอยู่มาก ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อความคืบหน้าที่จะบรรลุจุดประสงค์พื้นฐานของหัวข้อ - เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงจากการแก้ไขปัญหา เป็นการปรับปรุงทั่วไป
21-40%	<ul style="list-style-type: none"> - มีแนวทางการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมที่เป็นระบบ และมีประสิทธิผลในการตอบสนองต่อจุดประสงค์พื้นฐานของหัวข้อ - มีการนำแนวทางการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมไปปฏิบัติ ถึงแม้ว่าบางส่วนจะเพิ่งเริ่มดำเนินการปฏิบัติก็ตาม - เริ่มมีแนวทางการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมอย่างเป็นระบบในการประเมิน และปรับปรุงของกระบวนการพื้นฐานของหัวข้อ
41 –60 %	<ul style="list-style-type: none"> - มีแนวทางการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมเป็นระบบ และมีประสิทธิผลในการสนองตอบต่อจุดประสงค์โดยรวมของหัวข้อ และความต้องการที่สำคัญขององค์กร - มีการนำแนวทางการไปปฏิบัติอย่างดี ถึงแม้ว่าการนำไปปฏิบัติอาจแตกต่างกันในบางครั้ง บางพื้นที่ บางส่วนงาน - มีการประเมิน และการปรับปรุงกระบวนการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมอย่างเป็นระบบโดยใช้ข้อมูลจริง เพื่อการปรับปรุงประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของกระบวนการหลักแนวทางสอดคล้องกับความต้องการพื้นฐานขององค์กรที่ระบุไว้ในเกณฑ์ต่างๆ
61 -80%	<ul style="list-style-type: none"> - มีแนวทางการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมที่เป็นระบบ และมีประสิทธิผลตอบสนองต่อมาตรฐานในหัวข้อนั้นๆ และความต้องการที่สำคัญขององค์กรในปัจจุบัน และความเปลี่ยนแปลง - มีการนำแนวทางการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมไปปฏิบัติอย่างดีโดยไม่มีจุดอ่อนหรือข้อบกพร่องที่สำคัญ - มีการใช้การประเมิน และการปรับปรุงกระบวนการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมที่เป็นระบบ โดยใช้ข้อมูลจริง รวมทั้งการใช้การเรียนรู้หรือการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในองค์กรเป็นเครื่องมือหลักในการจัดการ การวิเคราะห์ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในระดับองค์กร และนำมาซึ่งการบูรณาการที่กลมกลืน และดีขึ้น

คะแนน	แนวทาง และการนำไปปฏิบัติ
	<ul style="list-style-type: none"> - มีการบูรณาการของแนวทางการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมกับความต้องการขององค์กรอย่างดี ตามที่ระบุไว้ในเกณฑ์มาตรฐานหมวดอื่นๆ
81 -100%	<ul style="list-style-type: none"> - มีแนวทางการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมที่เป็นระบบ และมีประสิทธิผลตอบสนองต่อมาตรฐานในหัวข้ออื่นๆ และความต้องการที่สำคัญขององค์กรในปัจจุบัน และความเปลี่ยนแปลง - มีการนำแนวทางการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมไปปฏิบัติอย่างดีโดยไม่มีจุดอ่อนหรือข้อบกพร่องที่สำคัญ - มีการใช้การประเมิน และการปรับปรุงกระบวนการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมที่เป็นระบบโดยใช้ข้อมูลจริง รวมทั้ง การใช้การเรียนรู้หรือการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในองค์กรเป็นเครื่องมือหลักในการจัดการ การวิเคราะห์ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในระดับองค์กรที่ประสบความสำเร็จ และนำมาซึ่งการบูรณาการที่กลมกลืน และเป็นเลิศ - มีการบูรณาการของแนวทางการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมกับความต้องการขององค์กรอย่างสมบูรณ์ ตามที่ระบุไว้ในเกณฑ์มาตรฐานหมวดอื่นๆ

2) การให้คะแนนผลลัพธ์ (หมวด 7)

คะแนน	แนวทาง และการนำไปปฏิบัติ
0%	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่มีผลลัพธ์ หรือมีผลลัพธ์การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมที่ไม่ดี
1-20%	<ul style="list-style-type: none"> - มีการปรับปรุงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมบ้าง และ/หรือเริ่มมีผลการดำเนินงานที่ดีเพียงบางหัวข้อ - ไม่มีการรายงานผลลัพธ์การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมในหลายหัวข้อ ไปจนถึงหัวข้อส่วนใหญ่ที่มีความสำคัญต่อความต้องการหลักของการดำเนินงานองค์กร
21-40%	<ul style="list-style-type: none"> - มีรายงานถึงการปรับปรุงต่างๆ และ/หรือมีผลการดำเนินงานการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมในหลายหัวข้อที่มีความสำคัญต่อความต้องการหลักของการดำเนินงานองค์กร - เริ่มมีการพัฒนาแนวโน้ม และการหาข้อมูลเชิงเปรียบเทียบในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม - มีการรายงานผลลัพธ์การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมในหลายหัวข้อไปจนถึงหัวข้อส่วนใหญ่ที่มีความสำคัญต่อความต้องการหลักของการดำเนินงานองค์กร
41 –60 %	<ul style="list-style-type: none"> - มีรายงานถึงการปรับปรุงต่างๆ และ/หรือมีผลการดำเนินงานที่ดีในหลายหัวข้อที่มีความสำคัญต่อความต้องการหลักของการดำเนินงานองค์กร

คะแนน	แนวทาง และการนำไปปฏิบัติ
	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่มีลักษณะแนวโน้มการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมในทางลบ และไม่มีผลการดำเนินงานที่ไม่ดีในหัวข้อที่มีความสำคัญต่อความต้องการหลักของการดำเนินงานองค์กร - มีแนวโน้ม และ/หรือผลการดำเนินงานการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมในปัจจุบันที่แสดงจุดแข็ง และ/หรือผลการดำเนินงานที่ดีถึงดีมาก เมื่อประเมินโดยการเปรียบเทียบกับตัวเปรียบเทียบ หรือเกณฑ์เปรียบเทียบ - ผลลัพธ์การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมขององค์กรตอบสนองต่อความต้องการของผู้รับบริการ และกระบวนการหลักเกือบทุกข้อ
61 -80%	<ul style="list-style-type: none"> - มีผลการดำเนินงานการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมถึงดีเยี่ยมในหัวข้อที่มีความสำคัญต่อความต้องการหลักของการดำเนินงานองค์กร - สามารถรักษาแนวโน้มการปรับปรุง และ/หรือผลการดำเนินงานหลักการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมโดยส่วนใหญ่ในปัจจุบันไว้ได้ - มีแนวโน้ม และหรือผลการดำเนินงานการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมโดยส่วนใหญ่ในปัจจุบันที่แสดงถึงภาวะผู้นำ และผลการดำเนินงานที่ดีมาก เมื่อเปรียบเทียบกับตัวเปรียบเทียบ หรือเกณฑ์เปรียบเทียบ - ผลลัพธ์ของการดำเนินงานการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมขององค์กรตอบสนองต่อความต้องการของผู้รับบริการ กระบวนการหลัก และแผนปฏิบัติการเกือบทุกข้อ
81 -100%	<ul style="list-style-type: none"> - มีผลการดำเนินงานการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมถึงดีเยี่ยมในหัวข้อที่มีความสำคัญต่อความต้องการหลักของการดำเนินงานองค์กร - สามารถรักษาแนวโน้มการปรับปรุง และ/หรือผลการดำเนินงานหลักในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมโดยส่วนใหญ่ในปัจจุบันไว้ได้เกือบทุกข้อ - มีหลักฐานว่าเป็นองค์กรที่มีแนวปฏิบัติที่ดีในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม เป็นแหล่งเรียนรู้แก่องค์กรอื่นๆ ในด้านการยึดคุณธรรม จริยธรรมเป็นหลัก - ผลลัพธ์ของการดำเนินงานการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมขององค์กรตอบสนองต่อความต้องการของผู้รับบริการ กระบวนการหลัก และแผนปฏิบัติการเกือบทุกข้อ

ตัวอย่างการใช้เกณฑ์

1. ประเมินองค์กรตามโครงสร้างองค์กรของเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติให้สมบูรณ์ ก่อนเตรียมเข้าสู่การประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ (ตามแบบฟอร์มของศูนย์คุณธรรม (องค์กรมหาชน)
2. เข้าสู่เกณฑ์การประเมิน แบ่งเป็น 7 หมวด ซึ่งมีหัวข้อเกณฑ์ประเมินหมวดที่ 1-6 รวมทั้งสิ้น 69 ข้อ หมวดที่ 7 รวมทั้งสิ้น 5 ข้อ
3. หัวข้อเกณฑ์ประเมินแต่ละข้อจะมีแนวทาง/วิธีการดำเนินงานที่อธิบายตามเกณฑ์ประเมินที่แตกต่างกันไป
4. เกณฑ์ในแต่ละหมวดจะมี “หัวข้อเกณฑ์ประเมิน” ซึ่งคณะกรรมการประเมินจะต้องประเมินเป็น ๒ ขั้นตอน ดังนี้
  - 4.1 คณะกรรมาธิการพิจารณา “หัวข้อเกณฑ์ประเมิน” ของแต่ละด้าน ดังนี้
    - 2 - ให้พิจารณาตาม “หัวข้อเกณฑ์ประเมิน” ที่องค์กรมีคุณสมบัติตรงตามแนวทางการดำเนินงาน หรือตามบริบทขององค์กรนั้นๆ
    - 3 - ให้พิจารณาการให้คะแนนแนวทาง และการนำไปสู่ปฏิบัติ หน้า 64-66 และทำเครื่องหมาย ✓ พร้อมระบุคะแนนที่ได้ ในช่องการให้คะแนนที่ตรงกับคุณสมบัติขององค์กร โดยพิจารณาตาม “เกณฑ์การให้คะแนน” ของแต่ละข้อที่แตกต่างกัน
  - 4.2 คณะกรรมาธิการให้ความคิดเห็นเชิงคุณภาพต่อเกณฑ์แต่ละข้อที่ประเมิน เพื่อประโยชน์ของการนำไปพัฒนาองค์กรต่อไป
5. เจ้าหน้าที่ศูนย์คุณธรรม รวมคะแนนของเกณฑ์แต่ละข้อ
6. เมื่อกรอกข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ศูนย์คุณธรรม สรุปคะแนนการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ในแบบฟอร์มสรุปผล

ตัวอย่างการประเมินโครงสร้างองค์กร

โครงสร้างองค์กรที่มีคุณธรรม จริยธรรม					
1	ข้อกำหนดของเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ	สามารถระบุได้/ มีการ ดำเนินการอย่าง สมบูรณ์	สามารถระบุได้/ มีการ ดำเนินการแต่ ยังไม่สมบูรณ์	ไม่สามารถระบุ ได้/ ไม่มีการ ดำเนินการ	หลักฐานเชิงประจักษ์
1. ลักษณะองค์กรชุมชน					
ก. สภาพแวดล้อมขององค์กรที่มีคุณธรรม					
1) ภารกิจหลัก บริการหลักขององค์กร กับมิติทางการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม			✓		
- ภารกิจหลัก หรือบริการหลักขององค์กรตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งองค์กรคืออะไร					
- ปัจจัยที่ความสำคัญที่มีผลต่อความสำเร็จของแต่ละภารกิจ หรือบริการขององค์กร คืออะไร			✓		
- กลไก วิธีการ ช่องทางที่องค์กรใช้ในการส่งมอบภารกิจ หรือบริการไปยังสมาชิก หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง คืออะไร		✓			
- อะไรคือคุณธรรม จริยธรรม ที่สำคัญที่องค์กรต้องปฏิบัติต่อสมาชิก ในแต่ละภารกิจ หรือบริการ			✓		
2) วิสัยทัศน์ ค่านิยม และพันธกิจทางด้านคุณธรรม จริยธรรม				✓	
- วิสัยทัศน์ และค่านิยม ที่องค์กรประกาศไว้กับสมาชิก คืออะไร					
- องค์กรที่กำกับดูแลองค์กร คือหน่วยงานใด และหน่วยงานดังกล่าวคาดหวังอะไรจากองค์กร				✓	
- ความสามารถหลักขององค์กร และคณะกรรมการบริหารขององค์กร คืออะไร และมีความเกี่ยวข้อง อย่างไรกับภารกิจขององค์กร และการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ขององค์กร และการส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคม				✓	

หมวด 1 การนำองค์กรอย่างมีคุณธรรมอย่างรับผิดชอบ (110 คะแนน)								
2 เกณฑ์การประเมิน	3 ระดับคะแนน						หลักฐานเชิงประจักษ์	4 ความคิดเห็นเพิ่มเติม (เชิงคุณภาพ)
	0%	1-20%	21-40 %	41-60%	61-80%	81-100%		
1.1 การนำองค์กรโดยผู้นำที่มีคุณธรรม (60 คะแนน)								
ก. วิสัยทัศน์ ค่านิยม และพันธกิจ (35 คะแนน)								
1) การกำหนดวิสัยทัศน์และค่านิยมด้านคุณธรรม จริยธรรม (10 คะแนน)								
2) การส่งเสริมการประพฤติปฏิบัติ ตามกฎหมายและการประพฤติปฏิบัติอย่างมีจริยธรรม (10 คะแนน)								
3) การดำเนินการสร้างองค์กรชุมชนให้ประสบความสำเร็จด้านคุณธรรม จริยธรรมในปัจจุบันและอนาคต (15 คะแนน)								
ข. การสื่อสารคุณธรรม จริยธรรม และผลการดำเนินการขององค์กรชุมชน (25 คะแนน)								
1) การสื่อสารคุณธรรม จริยธรรมในองค์กรชุมชน (10 คะแนน)								
2) การทำให้เกิดการปฏิบัติอย่างจริงจังในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมในองค์กรชุมชน และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคม (15 คะแนน)								
1.2 การกำกับดูแลองค์กรชุมชน และความรับผิดชอบต่อชุมชน สังคมอย่างมีคุณธรรม (50 คะแนน)								
ก. การกำกับดูแลองค์กรชุมชน (20 คะแนน)								
1) ระบบการกำกับดูแลองค์กรชุมชน อย่างมีคุณธรรม จริยธรรม								

หมวด 1 การนำองค์กรอย่างมีคุณธรรมอย่างรับผิดชอบ (110 คะแนน)								
2 เกณฑ์การประเมิน	3 ระดับคะแนน						หลักฐานเชิงประจักษ์	4 ความคิดเห็นเพิ่มเติม (เชิงคุณภาพ)
	0%	1-20%	21-40 %	41-60%	61-80%	81-100%		
(15 คะแนน)								
2) การประเมินผลการดำเนินการ ในการมีคุณธรรม จริยธรรม ขององค์กรชุมชน (5 คะแนน)								
ข. การประพฤติปฏิบัติตามกฎหมายและมีจริยธรรม (20 คะแนน)								
1) การปฏิบัติตามกฎหมายและกฎระเบียบขององค์กรชุมชน (15 คะแนน)								
2) การประพฤติปฏิบัติอย่างมีจริยธรรม ในการส่งเสริม และสร้างความมั่นใจว่ากิจกรรม บริการในทุกด้านขององค์กรชุมชนเป็นไปอย่างมีจริยธรรม (5 คะแนน)								
ค. ความรับผิดชอบต่อสังคม (10 คะแนน)								
1) การมีส่วนร่วมขององค์กรชุมชนในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เพื่อความผาสุกของสังคม (5 คะแนน)								
2) องค์กรชุมชนให้การสนับสนุน การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในชุมชน (5 คะแนน)								
รวมคะแนนของเกณฑ์ (คะแนนรวม)								

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ค่านิยมและแนวคิดหลักขององค์กรที่มีคุณธรรม จริยธรรม

ค่านิยมและแนวคิดหลักขององค์กรที่มีคุณธรรม

เกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ได้กำหนดค่านิยม และแนวคิดหลักของเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ โดยใช้แนวทางของเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติและบริบทของคุณธรรม จริยธรรมงามของสังคมของประเทศไทยเป็นฐาน และพัฒนาจาก ความเชื่อ และพฤติกรรมที่พบว่าฝังลึกอยู่ในองค์กร ที่มีผลการดำเนินการในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมในองค์กร และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และสังคม ค่านิยมและแนวคิดหลักจึงเป็นรากฐานที่ก่อให้เกิดการปฏิบัติ ที่เกี่ยวเนื่องกันระหว่างผลการดำเนินการทางคุณธรรม จริยธรรม ที่สำคัญและข้อกำหนดของการปฏิบัติการภายใต้กรอบการจัดการที่เน้นผลลัพธ์เชิงคุณธรรม ซึ่งนำไปสู่การปฏิบัติการ การให้ข้อมูลป้อนกลับ และความสำเร็จอย่างต่อเนื่อง เกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ จัดทำขึ้นโดยอาศัยค่านิยมและแนวคิดหลักต่างๆ 11 ประเด็น ดังนี้

- มุมมองการเสริมสร้างองค์กร และการส่งเสริมคุณธรรมเชิงระบบ
- การนำองค์กรอย่างมีวิสัยทัศน์เชิงคุณธรรม
- ความสำเร็จในการที่สร้างคุณธรรม จริยธรรมมุ่งเน้นผู้รับบริการ ประชาชน ชุมชน
- การให้ความสำคัญกับคุณธรรม จริยธรรมของบุคลากรขององค์กร
- การเรียนรู้ การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมอย่างต่อเนื่อง
- การมุ่งเน้นความสำเร็จในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมในองค์กร
- การจัดการเพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรมทางด้านคุณธรรม จริยธรรม
- การจัดการการเสริมสร้าง - คุณธรรม จริยธรรมโดยใช้ข้อมูลจริง
- การแสดงความรับผิดชอบต่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน และสังคม
- การมีจริยธรรมและความโปร่งใสขององค์กร
- การส่งมอบคุณค่าและผลลัพธ์ทางคุณธรรม จริยธรรมแก่สมาชิก ประชาชน ชุมชน และสังคมในภาพกว้าง

ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. มุมมองการเสริมสร้างองค์กร และการส่งเสริมคุณธรรมเชิงระบบ

❖ **มุมมองในเชิงระบบ** หมายถึง การจัดการกับองค์ประกอบทุกส่วนขององค์กรให้เป็นองค์กรหนึ่งเดียว เพื่อบรรลุพันธกิจ ความสำเร็จการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมอย่างต่อเนื่อง และผลการดำเนินการที่เป็นเลิศในการพัฒนาเป็นองค์กรที่มีคุณธรรม จริยธรรม

การจัดการผลการดำเนินการด้านการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมโดยรวมขององค์กรจะประสบความสำเร็จได้ ต้องอาศัยการตระหนักรู้ว่าเป็นระบบที่มีการปฏิบัติการที่เชื่อมโยงกัน การสังเคราะห์ใน

ประเด็นเฉพาะของแต่ละภารกิจขององค์กรสอดคล้องไปในแนวทางเดียวกัน และการบูรณาการเป็นสิ่งที่ทำให้ระบบประสบความสำเร็จ

❖ **การสังเคราะห์** หมายถึง การมองภาพรวมขององค์กร โดยใช้ความต้องการที่สำคัญของภารกิจ และการบริการขององค์กร รวมถึง สมรรถนะหลักขององค์กร และของคณะกรรมการองค์กร รวมทั้ง วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการ และระบบงานในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมในองค์กร

❖ **ความสอดคล้องไปในแนวทางเดียวกัน** หมายถึง การปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกันระดับองค์กร เพื่อให้มั่นใจว่าแผนงาน กระบวนการ ตัววัด และการปฏิบัติต่างๆ ในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในองค์กรมี ความสอดคล้องไปในแนวทางเดียวกัน

การบูรณาการเป็นการต่อยอดจาก ความสอดคล้องไปในแนวทางเดียวกัน เพื่อให้องค์ประกอบแต่ละส่วนของระบบการจัดการ ผลการดำเนินการขององค์กร มีการปฏิบัติอย่างเชื่อมโยงกันเต็มที่แบบครบวงจร และเป็นประโยชน์ร่วมกัน เพื่อให้เกิดผลลัพธ์เชิงคุณธรรมที่ต้องการ

มุมมองเชิงระบบครอบคลุมถึงการที่ผู้นำระดับสูงขององค์กร ให้ความสำคัญต่อทิศทางเชิงกลยุทธ์ในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมในองค์กร และการมุ่งเน้นผู้รับบริการ ซึ่งหมายความว่า ผู้นำระดับสูงขององค์กรต้องตรวจติดตาม ปรับปรุงแก้ไข และจัดการผลการดำเนินการขององค์กร และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่สังคม โดยอาศัยผลลัพธ์เป็นพื้นฐาน

2. การนำองค์กรอย่างมีวิสัยทัศน์เชิงคุณธรรม

ผู้นำระดับสูงขององค์กรควรกำหนด วิสัยทัศน์ด้านคุณธรรม จริยธรรม และสร้างบรรยากาศที่มุ่งเน้นผู้รับบริการอย่างมีคุณธรรม สร้างค่านิยมทางคุณธรรม และจริยธรรมขององค์กร ที่มีความชัดเจน และเป็นรูปธรรม รวมทั้งกำหนดความคาดหวังที่สูงสำหรับบุคลากร วิสัยทัศน์ ค่านิยม และความคาดหวังในด้านคุณธรรม จริยธรรมขององค์กร ควรมีความสมดุล ระหว่างความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทุกกลุ่ม ผู้นำองค์กรต้องทำให้มั่นใจว่าการสร้างกลยุทธ์ ระบบ และวิธีการต่างๆ เพื่อการสร้างความรู้ และขีดความสามารถในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมในองค์กร มีการกระตุ้นให้เกิดการสร้างนวัตกรรม มีภาวะความรับผิดชอบ บรรลุผลการดำเนินการในการเสริมสร้างองค์กรที่มีคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จอย่างต่อเนื่องขององค์กร ค่านิยมและกลยุทธ์ทางด้านคุณธรรมจริยธรรมที่ผู้นำได้กำหนดไว้ ควรช่วยชี้แจงการดำเนินการ และการตัดสินใจขององค์กร ผู้นำระดับสูงต้องสร้างแรงบันดาลใจ กระตุ้น และส่งเสริมให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วม ในการทำให้องค์กรประสบความสำเร็จในด้านคุณธรรม จริยธรรม มีการพัฒนา และเรียนรู้ มีนวัตกรรมในด้านการเสริมสร้างองค์กรที่มีคุณธรรม และการส่งเสริมคุณธรรมแก่ผู้รับบริการ และสังคม

นอกจากนี้มุมมองเชิงระบบยังหมายรวมถึงการใช้ตัวชี้วัด สมรรถนะหลักทางด้านคุณธรรมขององค์กร และความรู้ขององค์กร เพื่อสร้างกลยุทธ์ที่สำคัญ และเชื่อมโยงกลยุทธ์ในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม เหล่านั้นเข้ากับระบบงาน และกระบวนการตามภารกิจ บริการที่สำคัญ อีกทั้งจัดสรรทรัพยากรให้มีความสอดคล้องไปในแนวทางเดียวกัน เพื่อปรับปรุงผลการดำเนินการด้านคุณธรรม จริยธรรมโดยรวม และทำให้ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียพึงพอใจ

ผู้นำระดับสูงต้องมีความรับผิดชอบ ต่อการปฏิบัติ และผลการดำเนินการของคณะกรรมการและบุคลากรกำกับดูแลองค์กร โดยคณะกรรมการขององค์กรต้องรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม ทั้งในด้านคุณธรรม จริยธรรมการปฏิบัติ รวมทั้งผลการดำเนินการขององค์กรและของผู้นำระดับสูงด้วย

ผู้นำระดับสูงควรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี โดยการประพฤติปฏิบัติอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และมีส่วนร่วมด้วยตนเองในเรื่องดังต่อไปนี้ ทั้งการวางแผนงานด้านคุณธรรม จริยธรรม การสร้างสภาพแวดล้อมที่เกื้อหนุนต่อการสร้างนวัตกรรมทางด้านคุณธรรม จริยธรรม การสื่อสาร การสอนงาน และสร้างแรงจูงใจให้แก่บุคลากรในการพัฒนาเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม การพัฒนาผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม ในอนาคต การทบทวนผลการดำเนินการด้านคุณธรรม จริยธรรมขององค์กร และการยกย่องชมเชยบุคลากรที่มีคุณธรรม จริยธรรมงาม นอกจากนี้ในเรื่องการเป็นแบบอย่างที่ดี ผู้นำระดับสูงสามารถเสริมสร้าง จริยธรรม ค่านิยม และความคาดหวังขององค์กร ไปพร้อมๆกับการสร้างภาวะผู้นำ ความมุ่งมั่น และความศรัทธาเริ่มเชิงคุณธรรม จริยธรรมให้เกิดขึ้นทั่วทั้งองค์กร

3. ความสำเร็จในการสร้างคุณธรรม จริยธรรมที่มุ่งเน้นผู้รับบริการ

เนื่องจากผู้รับบริการขององค์กรจะเป็นผู้ตัดสิน ผลการดำเนินการ และคุณภาพของภารกิจ และบริการ ว่ามีคุณธรรม จริยธรรมหรือไม่ ดังนั้นองค์กรจึงต้องคำนึงถึง คุณลักษณะ และลักษณะทั้งหมดของภารกิจ และบริการ รวมทั้งช่องทางในการเข้าถึง และสนับสนุนผู้รับบริการ เพื่อเป็นการส่งมอบคุณค่าที่สมบูรณ์ด้วยการมีคุณธรรม จริยธรรมให้แก่ผู้รับบริการเหล่านี้ ซึ่งจะนำไปสู่การได้ผู้รับบริการใหม่ ความพึงพอใจ ความนิยม ความเชื่อมั่น และความไว้วางใจของผู้รับบริการ การกล่าวถึงในทางที่ดี รวมทั้งความสำเร็จอย่างต่อเนื่องของภารกิจขององค์กรในที่สุด ความเป็นเลิศที่มุ่งเน้นผู้รับบริการ ประกอบด้วยส่วนที่เป็นปัจจุบัน และอนาคต คือ การเข้าใจถึงความปรารถนาทางคุณธรรม จริยธรรมของผู้รับบริการในปัจจุบัน และการคาดการณ์ ถึงความปรารถนาทางคุณธรรม จริยธรรมของผู้รับบริการ และโอกาสขององค์กรในอนาคตด้วย

คุณค่า และความพึงพอใจต่อการมีคุณธรรม จริยธรรมของผู้รับบริการอาจได้รับอิทธิพลจากปัจจัยต่างๆ ที่มาจากประสบการณ์ ทั้งหมดที่ผู้รับบริการมีกับองค์กร ปัจจัยดังกล่าว รวมถึงการจัดการความสัมพันธ์ระหว่าง องค์กรกับผู้รับบริการ ซึ่งช่วยสร้างความไว้วางใจ ความเชื่อมั่นและความยอมรับของผู้รับบริการว่า องค์กร เป็นองค์กรที่มีคุณธรรม จริยธรรมที่ถึงพร้อม

ความสำเร็จในการสร้างคุณธรรม จริยธรรมที่มุ่งเน้นผู้รับบริการ มีความหมายมากกว่าการลดขั้นตอน การสร้างความพึงพอใจ การทำตามที่ผู้รับบริการต้องการ หรือการลดข้อร้องเรียนจากผู้รับบริการ อย่างไรก็ตาม ปัจจัยเหล่านี้ เป็นสิ่งที่มีผลต่อมุมมองของทางคุณธรรม จริยธรรมของผู้รับบริการที่มีต่อองค์กร และเป็นสิ่งสำคัญในเรื่องความเป็นเลิศทางคุณธรรมที่มุ่งเน้นการส่งเสริมการมีคุณธรรมแก่ผู้รับบริการอีกด้วย นอกจากนี้ ความสำเร็จขององค์กรในการแก้ปัญหาความผิดพลาดจากการไม่มีคุณธรรม จริยธรรมที่เกิดขึ้น ทั้งขององค์กร และผู้รับบริการ สมาชิกขององค์กร เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการรักษาความเชื่อมั่น ศรัทธาของผู้รับบริการ และการสร้างความสัมพันธ์กับผู้รับบริการในระยะยาว

ความสำเร็จในการที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมมุ่งเน้นผู้รับบริการ ไม่เพียงแต่ให้ความสำคัญต่อ

ลักษณะของภารกิจ และบริการที่ตอบสนองความต้องการพื้นฐานของผู้รับบริการเท่านั้น แต่ยังต้องให้ความสำคัญต่อคุณลักษณะ และลักษณะที่ทำให้องค์กรแตกต่างจากองค์กรหรือองค์กรอื่นๆ ความแตกต่างนี้อาจเกิดจากการที่องค์กรนำเสนอสิ่งใหม่หรือสิ่งที่ปรับปรุงใหม่ให้แก่การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ผู้รับบริการ การนำเสนอภารกิจ พร้อมบริการที่มาพร้อมกับการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมตามความต้องการของผู้รับบริการ เฉพาะราย กลไกที่หลากหลายในการเข้าถึงของผู้รับบริการ และการสื่อสารถึงผู้รับบริการ การตอบสนองอย่างรวดเร็ว หรือความสัมพันธ์พิเศษกับผู้รับบริการ

ความสำเร็จในการที่สร้างคุณธรรม จริยธรรมมุ่งเน้นผู้รับบริการ จึงเป็นแนวคิดเชิงกลยุทธ์ที่มุ่งเน้นการให้ได้ผู้รับบริการใหม่ที่มีคุณธรรม การรักษาผู้รับบริการเดิมที่มีคุณธรรม และการทำให้ผู้รับบริการมีคุณธรรม จริยธรรม มีระดับการรับรู้ต่อการมีคุณธรรม จริยธรรมขององค์กร นอกจากนี้องค์กรต้องมีความไวต่อความต้องการทางคุณธรรม จริยธรรมของผู้รับบริการ ที่เปลี่ยนแปลงและเกิดขึ้นใหม่ รวมทั้งปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อความมีคุณธรรม จริยธรรมของผู้รับบริการ องค์กรต้องรับฟังเสียงของผู้รับบริการอย่างตั้งใจ และต้องคาดการณ์ความเปลี่ยนแปลงในภารกิจ ในด้านคุณธรรม จริยธรรมได้อย่างแม่นยำ

4. การให้ความสำคัญกับคุณธรรม จริยธรรมของบุคลากรขององค์กร

ความสำเร็จขององค์กรขึ้นกับบุคลากรหรือกรรมการที่มีความผูกพัน มุ่งมั่น ศรัทธาต่อการมีคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งเกิดจากการได้ทำงานที่มีความหมายต่อตนเอง ทิศทางการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมขององค์กรที่ชัดเจน โอกาสในการเรียนรู้ ความรับผิดชอบในผลการดำเนินการที่มีคุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีคุณธรรม จริยธรรม มีความทุ่มเท และให้ความร่วมมือซึ่งกันและกันในการพัฒนาองค์กรให้มีคุณธรรม จริยธรรม องค์กรที่ประสบผลสำเร็จจะต้องมีวัฒนธรรม ที่ใช้ประโยชน์จาก ความหลากหลาย ของภูมิหลัง ความรู้ ทักษะ ความคิดสร้างสรรค์ และแรงจูงใจ ของบุคลากรหรือกรรมการ และ พันธมิตร์ต่างๆ ขององค์กร สิ่งเหล่านี้มีความสำคัญมากต่อความสำเร็จทางด้านคุณธรรม จริยธรรมขององค์กร

องค์กรที่ประสบความสำเร็จจะให้ความสำคัญแก่บุคลากรหรือกรรมการทุกคนที่มีส่วนร่วมในองค์กร เช่นเดียวกับที่ให้ความสำคัญแก่ผู้รับบริการ สังคม และคนอื่นๆ ที่ได้รับผลประโยชน์จากการดำเนินงานขององค์กร

การให้ความสำคัญต่อการเสริมสร้างการมีคุณธรรม จริยธรรมแก่บุคลากรหรือกรรมการ หมายถึงความมุ่งมั่นต่อการสร้างความผูกพัน ความศรัทธา ในการพัฒนาตนเองให้มีคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งอาจต้องอาศัย การออกแบบวิธีปฏิบัติในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมที่มีความยืดหยุ่น และมีผลการดำเนินการในด้านคุณธรรม จริยธรรมที่เหมาะสมกับความต้องการ ความท้าทายที่สำคัญในการให้ความสำคัญกับ การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่บุคลากร มีดังนี้

- 1) การแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นของผู้นำองค์กร ที่มีต่อความสำเร็จในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมของบุคลากรหรือกรรมการ
- 2) การสร้างระบบจูงใจ และยกย่องชมเชยหรือให้รางวัลที่นอกเหนือไปจากระบบการให้ผลตอบแทนตามปกติแก่บุคลากรที่มีคุณธรรม จริยธรรม
- 3) ข้อเสนอแนะด้านการพัฒนาตนเอง และความก้าวหน้าทางคุณธรรม จริยธรรม ของบุคลากรที่มีในองค์กร

4) การแบ่งปันความรู้ขององค์กร เพื่อให้บุคลากรหรือกรรมการ สามารถให้บริการหรือร่วมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ผู้รับบริการ และช่วยให้องค์กรมีการบรรลุวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ทางคุณธรรม จริยธรรมได้ดียิ่งขึ้น

5) การสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้บุคลากรหรือกรรมการมีความกล้าในการยื่นหยัดถึงการมีคุณธรรม จริยธรรม

6) การสร้างระบบความรับผิดชอบต่อผลการดำเนินการของบุคลากรหรือกรรมการ และองค์กร และการสร้างสภาพแวดล้อมที่เกื้อหนุนบุคลากร ที่มีความหลากหลายทางการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ความสำเร็จของบุคลากรหรือกรรมการรวมทั้งผู้นำขึ้นอยู่กับการทำงานที่บุคลากรหรือกรรมการมีโอกาสที่จะเรียนรู้ในการพัฒนาตนเองให้มีคุณธรรม จริยธรรม การเรียนรู้ หมายรวมถึง การเตรียมบุคลากร หรือกรรมการสำหรับสมรรถนะหลักทางคุณธรรม จริยธรรมในอนาคตขององค์กรด้วยการสอนงานที่จะหนุนนำการมีคุณธรรม จริยธรรมในขณะปฏิบัติงานเป็นวิธีการพัฒนาบุคลากรหรือกรรมการที่มีความคุ้มค่า โดยเชื่อมโยงกับเรื่องการฝึกอบรบทางคุณธรรม จริยธรรม ในองค์กรที่มีอาสาสมัคร การพัฒนาตนเอง และการเรียนรู้ทางคุณธรรม จริยธรรมของอาสาสมัครแต่ละคนถือเป็นสิ่งสำคัญที่ควรพิจารณาเช่นกัน องค์กรต้องสร้างความร่วมมือทั้งภายใน และภายนอกทั้งกับบุคลากร และองค์กรอื่น เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าประสงค์ทางคุณธรรม จริยธรรมโดยรวมได้ดีขึ้น ความร่วมมือเพื่อการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมภายในองค์กร อาจรวมถึงความร่วมมือระหว่างบุคลากรหรือกรรมการ และผู้บริหาร การสร้างความร่วมมือภายในองค์กร อาจเกี่ยวข้องกับการสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรหรือกรรมการแต่ละคนขององค์กร หรือกับอาสาสมัครต่างๆ เพื่อทำให้เกิดความยืดหยุ่นมากขึ้น การตอบสนอง และการแบ่งปันความรู้ ความร่วมมือภายนอกองค์กร อาจเป็นความร่วมมือกับผู้รับบริการ ผู้ส่งมอบ สถาบันการศึกษา หรือองค์กรต่างๆ คนเหล่านี้ทั้งหมดสามารถทำให้องค์กรประสบความสำเร็จทางคุณธรรม จริยธรรมอย่างต่อเนื่อง

5. การเรียนรู้ การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมอย่างต่อเนื่อง

ความสำเร็จในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมในองค์กร และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม สังคมในภาวะปัจจุบัน ที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา และมีการเกิดขึ้นของภาวะคุกคามต่อคุณธรรม จริยธรรม จำเป็นต้องอาศัยการเรียนรู้ระดับองค์กรอย่างต่อเนื่อง และมีความคล่องตัว ซึ่งหมายถึงขีดความสามารถในการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับไว และความยืดหยุ่นในการปฏิบัติการ หลายองค์กรต้องลดระยะเวลาในการนำภารกิจ หรือบริการใหม่หรือที่ปรับปรุงรูปแบบการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมใหม่ๆ เข้าสู่บริการและการดำเนินงาน ที่ต้องตอบสนองอย่างรวดเร็ว ต่อประเด็นปัญหาสังคมใหม่ๆ หรือเหตุการณ์ที่ทำให้เกิดภาวะชะงักทางคุณธรรม จริยธรรมบ่อยครั้ง ซึ่งอาจสืบเนื่องมาจากการเกิดขึ้นของนวัตกรรม เทคโนโลยีหรือการเกิดภารกิจ บริการใหม่ขององค์กร วิกฤตเศรษฐกิจ เหตุการณ์รุนแรงทางสังคม เหตุการณ์จากสภาพภูมิอากาศ หรือเสียงเรียกร้องจากสังคม ดังนั้นองค์กรจึงต้องมีความสามารถในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกโฉมที่กระทบต่อคุณธรรม จริยธรรม ด้วยรอบเวลาที่สั้นลง

การปรับปรุงเรื่องเวลาในการตอบสนองการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม มักต้องอาศัยระบบงาน

ใหม่ การปรับโครงสร้าง ของกระบวนการทำงานให้เรียบง่ายขึ้น หรือความสามารถในการปรับเปลี่ยนจากกระบวนการหนึ่งไปสู่อีกกระบวนการหนึ่ง หรือ จากสถานที่หนึ่งไปสู่อีกสถานที่หนึ่งได้อย่าง รวดเร็ว

ดังนั้น บุคลากรหรือกรรมการที่ได้รับการอบรมอย่างสม่ำเสมอ และได้รับการเอื้ออำนาจในการตัดสินใจอย่างเหมาะสม ในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งการจัดการองค์ความรู้ทางด้านคุณธรรม จริยธรรมขององค์กร ให้ทันสมัยและมีประสิทธิผล จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในบรรยากาศการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวการเรียนรู้ระดับองค์กรประกอบด้วย การ ปรับปรุงแนวทางที่มีอยู่แล้วอย่างต่อเนื่องและการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญหรือการสร้างนวัตกรรมทางด้านคุณธรรม จริยธรรม

ที่นำไปสู่จุดประสงค์ใหม่ แนวทางใหม่ ภารกิจ และผู้รับบริการใหม่ ในการเรียนรู้ทางคุณธรรม จริยธรรมที่ต้องถูกปลูกฝังลงไป ในวิถีการปฏิบัติงานขององค์กร ซึ่งหมายความว่า การเรียนรู้ทางคุณธรรม จริยธรรมควรเป็น

- 1) การเรียนรู้ที่เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำวันที่ทำ จนเป็นกิจวัตร
- 2) การเรียนรู้ในสิ่งที่ส่งผลต่อการแก้ปัญหาที่ต้นเหตุของการไม่มีคุณธรรม จริยธรรมโดยตรง
- 3) การเรียนรู้ในการเน้นการสร้างองค์ความรู้และแบ่งปัน ความรู้ทางคุณธรรม จริยธรรมทั่วทั้งองค์กร
- 4) การเรียนรู้ในสิ่งที่เกิดจากการมองเห็นโอกาสที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญทางด้านคุณธรรม จริยธรรม และมีความหมาย รวมทั้งการสร้างนวัตกรรมในการเสริมสร้างองค์กรให้มีคุณธรรม จริยธรรม

แหล่งการเรียนรู้ทางด้านคุณธรรม จริยธรรมในองค์กร ได้แก่ ความคิดของกรรมการ ผู้บริหาร บุคลากรทุกระดับ และอาสาสมัคร ผลการวิจัย และพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรม หรือข้อมูลจากผู้รับบริการ หรือการแบ่งปันวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมกับองค์กรอื่นๆ การเรียนรู้ทางคุณธรรม จริยธรรมในระดับองค์กร ส่งผลดังนี้

- 1) การเพิ่มมูลค่าให้แก่ผู้รับบริการ สมาชิกผ่านภารกิจ บริการใหม่เพื่อการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมที่เข้มแข็ง
- 2) การสร้างโอกาสใหม่ๆ ทางภารกิจในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม
- 3) การสร้าง และปรับปรุงกระบวนการใหม่ หรือรูปแบบทางภารกิจใหม่ๆ หรือที่ปรับปรุงขึ้นใหม่เพื่อการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม
- 4) การลดความผิดพลาด ความสูญเสียที่เกี่ยวข้องการไม่มีคุณธรรม จริยธรรม
- 5) การปรับปรุงความสามารถในการตอบสนองผู้รับบริการ และการลดปัญหาการทำงานที่จะทำให้เกิดความเสียหายต่อคุณธรรม จริยธรรมงาม
- 6) การเพิ่มผลิตภาพ และประสิทธิผลในการใช้ทรัพยากรทั้งหมดขององค์กร เพื่อการขับเคลื่อนองค์กรที่มีคุณธรรม
- 7) การเพิ่มความสามารถในการดำเนินการขององค์กร เพื่อให้บรรลุผลในด้านความรับผิดชอบต่อสังคม
- 8) มีความคล่องตัวอย่างสูงในการจัดการการเปลี่ยนแปลง และภาวะชะงักงัน ที่เป็นผลเสียทางคุณธรรม

6. การมุ่งเน้นความสำเร็จในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมในองค์กร

การสร้างองค์กรที่ประสบความสำเร็จในปัจจุบัน และอนาคตต้องอาศัยความเข้าใจ ปัจจัยต่างๆ ทั้งในระยะสั้น และระยะยาวที่มีผลกระทบต่อ การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมขององค์กร และภารกิจ

เพื่อให้เกิดความสำเร็จอย่างต่อเนื่อง องค์กรต้องจัดการกับความไม่แน่นอนของสภาพแวดล้อมที่จะกระทบต่อคุณธรรม จริยธรรมขององค์กร รวมถึงการสร้างสมดุล ระหว่างความต้องการระยะสั้นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียบางกลุ่มกับความจำเป็นขององค์กร และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ในการดำเนินงานตามภารกิจ บริการ ในระยะยาว เพื่อความสำเร็จสำคัญอื่นๆ เช่น การปรับปรุงการดำเนินงานจะส่งผลต่อการปรับปรุงหรือ การเปลี่ยนแปลงระบบงานทางด้านคุณธรรม จริยธรรมขององค์กร คุณภาพ ภารกิจ คุณภาพบริการ และ ความสำเร็จอย่างต่อเนื่องของการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่สังคม ที่ทำหายไปพร้อมๆ กัน

การเรียนรู้ระดับองค์กรด้านคุณธรรม จริยธรรม สามารถประสบความสำเร็จ โดยผ่านพันธมิตร จาก หน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง ซึ่งอาจมีสมรรถนะหลักที่เติมเต็มให้แก่องค์กร ส่งผลให้องค์กรสามารถเข้าสู่การ เป็นองค์กรที่มีคุณธรรมในระดับประเทศ หรือในระดับแนวปฏิบัติที่ดี

นอกจากนี้ การเป็นพันธมิตรจะช่วยผสมผสาน และเสริมความแข็งแกร่ง และสมรรถนะหลักทาง คุณธรรม จริยธรรมขององค์กรหรือขีดความสามารถของผู้นำของทั้งสององค์กรในประเด็นคุณธรรม จริยธรรม ที่เป็นความสนใจร่วมกัน ความร่วมมือเช่นนี้นำมาซึ่งความได้เปรียบเชิงกลยุทธ์ใหม่ๆ ในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ขององค์กรอีกด้วยใน การสร้างความยั่งยืน และเป็นผู้นำด้านผลการดำเนินการสร้างองค์กรที่มี คุณธรรม จริยธรรม โดยต้องมีแนวทางที่มุ่งเน้นอนาคตอย่างชัดเจน และมีความมุ่งมั่นที่จะสร้างพันธมิตรระยะยาว กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญ ได้แก่ ผู้รับบริการ บุคลากร กรรมการ ประชาชน ผู้ส่งมอบ พันมิตร สาธารณชน ขององค์กร ซึ่งต้องอาศัยความมุ่งมั่น และความศรัทธาต่อการมีคุณธรรม จริยธรรมในการ ปรับเปลี่ยนแผนเมื่อสถานการณ์ที่คุกคามต่อคุณธรรม จริยธรรม

การวางแผนงานขององค์กร และการจัดสรรทรัพยากร เพื่อการเสริมสร้าง และส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม จึงควรคาดการณ์ล่วงหน้าถึงปัจจัยต่างๆ กล่าวคือ ความคาดหวังของผู้รับบริการ สมาชิก องค์กรทั้งใน ระยะสั้นและระยะยาว โอกาสในการสร้างภารกิจ บริการใหม่ที่จะไม่เป็นการทำให้สูญเสียความมีคุณธรรม จริยธรรมในองค์กร และความร่วมมือทางภารกิจด้านภาวะวิกฤติทางคุณธรรม จริยธรรม ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

การมุ่งเน้นความสำเร็จในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมในองค์กร ครอบคลุมถึงการพัฒนาผู้นำ กรรมการ หรือบุคลากรแต่ละประเภทขององค์กร และผู้ส่งมอบ การวางแผนสืบทอดตำแหน่งที่มีคุณธรรม จริยธรรมที่มีประสิทธิผล โดยเฉพาะกรรมการหรือผู้นำ รวมทั้งการสร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนความกล้า เสี่ยง กล้ายืนหยัดในความถูกต้อง ที่ผ่านการประเมินผลได้ผลเสียอย่างรอบด้าน และการกระตุ้นให้เกิด นวัตกรรมในการเสริมสร้างและส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ตลอดทั้งการคาดการณ์ถึงความรับผิดชอบและ ความกังวลของสังคม

7. การจัดการเพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรมทางด้านคุณธรรม จริยธรรม

❖ **นวัตกรรม** หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญเพื่อปรับปรุงภารกิจ บริการ แผนงาน กระบวนการ การปฏิบัติการ และรูปแบบทางการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมขององค์กร เพื่อสร้างคุณค่าใหม่ให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย นวัตกรรมทางคุณธรรม จริยธรรม ควรนำองค์กรไปสู่มิติใหม่ในการดำเนินการ การสร้างนวัตกรรมจำเป็นต้องมีสภาพแวดล้อมที่เกื้อหนุน กระบวนการในการระบุโอกาสท้าทายจากภายนอก และความกล้าเสี่ยงที่จะยืนหยัดอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม ผ่านการประเมินผลได้ผลเสีย อย่างรอบด้าน นวัตกรรม และการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เป็นแนวคิดที่แตกต่างกันแต่เสริมซึ่งกันและกัน องค์กรที่ประสบความสำเร็จ ใช้ทั้ง 2 แนวทางในการปรับปรุงผลการดำเนินการในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และผู้นำองค์กร เพื่อทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างก้าวกระโดด

นวัตกรรมทางคุณธรรม จริยธรรมเกิดจากการสั่งสมความรู้ขององค์กร และบุคลากร และนวัตกรรมขององค์กรอื่นๆ นวัตกรรมทางคุณธรรมอาจเป็นความร่วมมือระหว่างบุคลากร ซึ่งปกติไม่ได้ทำงานด้วยกันและอยู่ในหน่วยงานที่แตกต่างกันในองค์กร

ดังนั้น ความสามารถในการเผยแพร่ และใช้ประโยชน์จากความรู้ใหม่ที่จะส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและที่สั่งสมมาเหล่านี้ อย่างรวดเร็ว จึงมีความสำคัญต่อการผลักดัน นวัตกรรมคุณธรรม จริยธรรมขององค์กร

8. การจัดการการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมโดยใช้ข้อมูลจริง

การจัดการการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมโดยใช้ข้อมูลจริง ต้องมีการวัด และการวิเคราะห์ผลการดำเนินการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมขององค์กร และการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่สังคม

การวัดผลควรพัฒนามาจากความต้องการ และแผนงานการพัฒนาทางภารกิจ และควรสื่อถึงข้อมูลและสารสนเทศที่สำคัญอย่างยิ่งเกี่ยวกับกระบวนการในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลสัมฤทธิ์สำคัญ ขององค์กร รวมทั้งผลการดำเนินการขององค์กรอื่นๆ การบริหารผล การดำเนินการขององค์กร อย่างมีประสิทธิภาพเชิงคุณธรรมต้องอาศัยข้อมูลและสารสนเทศ หลากหลายรูปแบบประกอบกัน

ข้อมูลและสารสนเทศทางคุณธรรม จริยธรรมอาจอยู่ในหลาย รูปแบบ เช่น ตัวเลข กราฟ หรือข้อมูลเชิงคุณภาพ และมาจากหลายแหล่ง ทั้งกระบวนการ ภายใน ผลสำรวจ และสื่อสังคมออนไลน์ระบบการวัดผลการดำเนินการควรครอบคลุมถึง

- 1) ผลลัพธ์ด้านภารกิจหลักขององค์กรบนฐานคุณธรรม จริยธรรม
- 2) ผลลัพธ์ด้านการเสริมสร้างคุณธรรมแก่ประชาชน และสังคม
- 3) ผลลัพธ์ด้านการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่คณะกรรมการ สมาชิกและบุคลากร
- 4) ผลลัพธ์ด้านการนำองค์กรที่มีคุณธรรม และการกำกับดูแลองค์กรของผู้บริหารองค์กร
- 5) ผลลัพธ์ด้านการสร้างสรรค์การพัฒนา และนวัตกรรมทางด้านคุณธรรม จริยธรรม

ในการปรับปรุงผลการดำเนินการ และการจัดการการเปลี่ยนแปลง องค์กรควรให้ความสำคัญกับการเลือก และใช้ตัววัดหรือตัวชี้วัด ผลการดำเนินการในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม

ทั้งนี้ ตัววัดหรือตัวชี้วัดที่เลือกมาต้องเป็นตัวที่ดีที่สุดในการสะท้อนถึงปัจจัยที่นำไปสู่ผลการดำเนินการทางคุณธรรม จริยธรรมขึ้นในด้านผู้รับบริการ การปฏิบัติการ การเงิน และสังคม กลุ่มตัววัด หรือตัวชี้วัดควรผ่านการคัดเลือกอย่างรอบคอบ โดยต้องเชื่อมโยงกับความต้องการของผู้รับบริการ และผลการดำเนินการขององค์กรจึงจะช่วยให้กระบวนการทั้งหมด สอดคล้องไปในแนวทางเดียวกันกับเป้าประสงค์ขององค์กร และสอดคล้องกับระดับนโยบายที่เกี่ยวกับองค์กรนั้นๆ

องค์กรอาจจำเป็นต้องใช้ตัววัดและตัวชี้วัด เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจทางด้านคุณธรรม จริยธรรม ในสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การวิเคราะห์ ข้อมูลที่ได้จากกระบวนการติดตามจะทำให้ องค์กรสามารถประเมิน และปรับเปลี่ยนตัววัด หรือตัวชี้วัดเหล่านั้น เพื่อให้สนับสนุนเป้าประสงค์ ขององค์กร ได้ดียิ่งขึ้น

❖ **การวิเคราะห์** หมายถึง การสกัดสาระสำคัญของข้อมูล และสารสนเทศออกมา เพื่อใช้สนับสนุน การประเมินผล การตัดสินใจ การปรับปรุง และการสร้างนวัตกรรม ในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่ องค์กร ในการวิเคราะห์องค์กร จำเป็นต้องใช้ข้อมูล เพื่อกำหนดแนวโน้ม การคาดการณ์ ตลอดจนความเป็น เหตุเป็นผลกัน ซึ่งโดยปกติแล้วอาจไม่เห็นเด่นชัด การวิเคราะห์จะสนับสนุนจุดมุ่งหมายหลายประการ เช่น การวางแผน การทบทวนผลการดำเนินการโดยรวม การปรับปรุงการปฏิบัติการ การบรรลุผล การจัดการ การเปลี่ยนแปลง และการเปรียบเทียบผลการดำเนินการกับระดับเทียบเคียงขององค์กรอื่นๆ หรือของวิธี ปฏิบัติที่เป็นเลิศ

9. การแสดงความรับผิดชอบต่อการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่สังคม

ผู้นำองค์กรควรให้ความสำคัญต่อความรับผิดชอบต่อที่มีต่อการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่ สังคม และการคำนึงถึงความผาสุก และประโยชน์ของประชาชนในสังคม ผู้นำองค์กรควรเป็นแบบอย่าง ที่ดีทางคุณธรรม จริยธรรมแก่องค์กรและบุคลากรในการคุ้มครองป้องกันการไม่มีคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งครอบคลุมถึงผลกระทบจากการปฏิบัติการขององค์กร และวงจรราชการ หรือการบริการ นอกจากนี้ องค์กร ควรให้ความสำคัญต่อการอนุรักษ์ สิ่งที่ดีงามทางคุณธรรม จริยธรรม ประเพณี สิ่งที่มีคุณค่าขององค์กร ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การร่วมลด หรือป้องกันมิให้เกิดปัญหาทางคุณธรรม จริยธรรม และการ แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น อย่างตรงไปตรงมา และจัดให้มีสารสนเทศและการสนับสนุนที่จำเป็นเพื่อให้สาธารณชนมี ความตระหนักในเรื่องดังกล่าวอยู่เสมอ รวมทั้งรักษาความมีคุณธรรม จริยธรรม และความเชื่อมั่นของ สาธารณะ

องค์กรควรปฏิบัติตามกฎหมาย และกฎระเบียบข้อบังคับของท้องถิ่น จังหวัด หรือประเทศหรือ อารยะประเทศที่เกี่ยวข้องกับบริบทขององค์กรหรือหน่วยงานในเชิงนโยบาย และควรถือเอาข้อบังคับเหล่านั้น เป็นโอกาสในการทำให้การดำเนินการเหนือกว่าสิ่งที่จำเป็น ต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบ

❖ **การคำนึงถึงความผาสุกและประโยชน์ของสังคม** หมายถึง การแสดงภาวะผู้นำ รวมทั้งการ สนับสนุนความต้องการที่สำคัญเพื่อการร่วมเสริมสร้างสังคมคุณธรรมแก่ประเทศไทย (เท่าที่ทำได้ ตาม ข้อจำกัดทางทรัพยากรขององค์กร) ในเรื่อง สิ่งแวดล้อม สังคม และเศรษฐกิจในขอบข่ายที่องค์กรสามารถ

สร้างการเปลี่ยนแปลงได้ ภาวะผู้นำ และการสนับสนุนคุณธรรม จริยธรรมงามแก่สังคมและประเทศดังกล่าว อาจรวมถึงการปรับปรุง ด้านการศึกษา การรักษาพยาบาล การดูแลองค์กร และบริการอื่นขององค์กร การสร้างความเป็นเลิศด้านสิ่งแวดล้อม การเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคมในประเด็นที่มีความสำคัญ การอนุรักษ์ทรัพยากร การให้บริการองค์กร และกิจกรรมเพื่อการกุศล ทั้งนี้การแสดงภาวะผู้นำ ในฐานะที่เป็นองค์กรที่มีคุณธรรมต้นแบบสามารถส่งผลต่อองค์กรอื่น ทั้งภาครัฐและเอกชน ในการสร้างความร่วมมือ เพื่อให้บรรลุเจตจำนงดังกล่าวด้วย

ในการจัดการความรับผิดชอบต่อคุณธรรม จริยธรรมของสังคม องค์กรต้องใช้ตัววัดที่เหมาะสม และผู้นำต้อง รับผิดชอบต่อตัววัดดังกล่าว

10. การมีจริยธรรมและความโปร่งใสขององค์กร

องค์กรควรแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการประพฤติปฏิบัติอย่างมีจริยธรรมต่อการทำธุรกรรม การดำเนินภารกิจ การบริการ และการปฏิสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทุกกลุ่ม คณะกรรมการ องค์กรต้องมีจริยธรรมสูง และตรวจติดตามการดำเนินการทั้งหมด ผู้นำระดับสูงควรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของการประพฤติปฏิบัติอย่างมีจริยธรรม และแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนถึงความคาดหวังต่อบุคลากรในเรื่องดังกล่าว

แนวปฏิบัติเรื่องการประพฤติปฏิบัติอย่างมี จริยธรรมขององค์กรเป็นพื้นฐานสำหรับวัฒนธรรมและค่านิยมขององค์กร ซึ่งเป็นสิ่งที่แยกแยะ "ความถูกต้อง" ออกจาก "ความไม่ถูกต้อง"

11. การส่งมอบคุณค่าและผลลัพธ์ทางคุณธรรม จริยธรรม

การส่งมอบคุณค่าทางคุณธรรม จริยธรรมให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ที่สำคัญจะช่วยให้เรื่องการสร้างความรัก ความศรัทธา ความเชื่อมั่นต่อองค์กร มีส่วนร่วมในการเติบโตทางภารกิจหรือตามเจตนารมณ์การจัดตั้งองค์กร และช่วยเหลือสังคมด้วย ในการตอบสนองต่อเป้าหมายทางคุณธรรม จริยธรรมที่เปลี่ยนแปลงและขัดแย้งกันในบางครั้ง เพื่อสร้างความสมดุลระหว่างคุณค่าของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย อาจหมายถึงว่ากลยุทธ์หรือแผนงานหรือมาตรการขององค์กร ต้องระบุความต้องการทางคุณธรรม จริยธรรมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียไว้ให้ชัดเจน เพื่อช่วยให้มั่นใจได้ว่าแผน และการปฏิบัติต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การเสริมสร้าง และส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม สามารถสนองความต้องการของทุกฝ่าย โดยหลีกเลี่ยงการเกิดผลกระทบด้านลบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

การสื่อสารถึงจุดเน้นสำคัญในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมในระยะสั้น และระยะยาวขององค์กร การตรวจติดตามผลการดำเนินการจริง และเป็นพื้นฐานเพื่อการปรับปรุงผลลัพธ์ การวัดผล การดำเนินการในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมขององค์กร จำเป็นต้องมุ่งเน้นผลลัพธ์ที่สำคัญ ซึ่งนำไปใช้เพื่อสร้างคุณค่า และรักษาความสมดุลของคุณค่าทางภารกิจคุณธรรม จริยธรรมให้แก่ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญ ได้แก่ ผู้รับบริการ บุคลากร ผู้ส่งมอบ พันธมิตร สาธารณะ เป็นต้น

ดังนั้น ผลลัพธ์จึงต้องประกอบด้วยตัววัดต่างๆ ที่ไม่ใช่ตัววัดเฉพาะด้านความสำเร็จเชิงภารกิจ แต่รวมถึงด้านการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมด้วยนั่นเอง

ภาคผนวก ข

อภิธานศัพท์

อภิธานศัพท์

เป็นคำจำกัดความและคำอธิบายอย่างย่อของคำต่างๆ ที่ได้กล่าวไว้ในเกณฑ์ ซึ่งมีความสำคัญต่อการจัดการผลการดำเนินการขององค์กร ผู้อ่านอาจสังเกตเห็นถึงคำศัพท์ที่สำคัญซึ่งปรากฏในหมวดต่างๆ ของเกณฑ์นี้ได้ง่ายขึ้น เนื่องจากคำศัพท์เหล่านี้จะมีการขีดเส้นใต้ เพื่อเป็นการระบุว่าคำศัพท์ดังกล่าวมีสารสนเทศเพิ่มเติมซึ่งสามารถดูเพิ่มเติมได้ในอภิธานศัพท์

แผนปฏิบัติการ Action Plans

“แผนปฏิบัติการ” หมายถึง แผนการดำเนินการที่เฉพาะเจาะจง ซึ่งตอบสนองวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ ทั้งระยะสั้น และระยะยาวในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมในองค์กรชุมชน แผนปฏิบัติการต้องระบุรายละเอียดของทรัพยากรที่ต้องใช้และกรอบเวลาที่ต้องทำให้สำเร็จการจัดทำแผนปฏิบัติการถือว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญอย่างยิ่งในการวางแผนหลังจากที่มีการกำหนดวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ และเป้าประสงค์อย่างชัดเจนแล้ว เพื่อให้บุคลากรทั่วทั้งองค์กรมีความเข้าใจ และนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพในเกณฑ์นี้การถ่ายทอดแผนปฏิบัติการสู่การปฏิบัติครอบคลุมถึงการสร้างตัววัดให้สอดคล้องไปในแนวทางเดียวกันระหว่างหน่วยงานต่างๆ ในการถ่ายทอดสู่การปฏิบัติอาจจำเป็นต้องให้การฝึกอบรมที่เฉพาะเจาะจงแก่พนักงานบางคน หรือคณะกรรมการองค์กรชุมชน หรือมีการสรรหาบุคลากรใหม่ขององค์กรชุมชนด้วย

ความสอดคล้องไปในแนวทางเดียวกัน : Alignment

“ความสอดคล้องไปในแนวทางเดียวกัน” หมายถึง ความสอดคล้องของแผนงานกระบวนการสารสนเทศการตัดสินใจที่เกี่ยวกับทรัพยากรการปฏิบัติการ ผลลัพธ์และการวิเคราะห์เพื่อสนับสนุนเป้าประสงค์ที่สำคัญขององค์กร ความสอดคล้องไปในแนวทางเดียวกันอย่างมีประสิทธิภาพจำเป็นต้องมีความเข้าใจร่วมกันในเจตจำนง และเป้าประสงค์รวมทั้งต้องใช้ตัววัด และสารสนเทศที่เสริมกัน เพื่อช่วยในการวางแผนการติดตามการวิเคราะห์และการปรับปรุงใน 3 ระดับ คือ ระดับองค์กรชุมชน ระดับกระบวนการที่สำคัญในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และระดับกิจกรรมหรือภารกิจย่อยๆ ขององค์กรชุมชน

การวิเคราะห์ : Analysis

“การวิเคราะห์” หมายถึง การสกัดสาระสำคัญของข้อมูล และสารสนเทศออกมา เพื่อใช้สนับสนุนการประเมินผล การตัดสินใจ การปรับปรุง และการสร้างนวัตกรรม ในการเสริมสร้างคุณธรรมแก่องค์กรชุมชน ในการวิเคราะห์องค์กร จำเป็นต้องใช้ข้อมูล เพื่อกำหนดแนวโน้ม การคาดการณ์ ตลอดจนความเป็นเหตุเป็นผลกัน ซึ่งโดยปกติแล้วอาจไม่เห็นเด่นชัด การวิเคราะห์จะสนับสนุนจุดมุ่งหมายหลายประการ เช่น

การวางแผน การทบทวนผลการดำเนินการ

โดยรวม การปรับปรุงการปฏิบัติการ การบรรลุผล การจัดการการเปลี่ยนแปลง และการเปรียบเทียบผลการดำเนินการกับระดับเทียบเคียงขององค์กรชุมชนอื่นๆ หรือของวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ

แนวทาง : Approach

“แนวทาง” หมายถึง การออกแบบ และการเลือกกระบวนการ วิธีการในการส่งเสริมคุณธรรมขององค์กรชุมชน และตัววัดที่มีประสิทธิผลของการดำเนินงานขององค์กรชุมชน

ระดับเทียบเคียง : Benchmarks

“ระดับเทียบเคียง” หมายถึง กระบวนการ และผลลัพธ์ ซึ่งมีผลการดำเนินการด้านการส่งเสริมคุณธรรม และวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศของกิจกรรมที่คล้ายคลึงกันจากภายในหรือภายนอกองค์กรเข้าร่วมการจัดระดับเทียบเคียง เพื่อให้เข้าใจถึงผลการดำเนินการระดับที่เป็นเลิศในปัจจุบัน และเพื่อให้บรรลุผลการปรับปรุงอย่างก้าวกระโดด ระดับเทียบเคียงเป็นรูปแบบหนึ่งของข้อมูลเชิงเปรียบเทียบข้อมูลเชิงเปรียบเทียบอื่นๆ รวมถึงข้อมูลธุรกิจ ซึ่งรวบรวมโดยบุคคลที่สามข้อมูลผลการดำเนินการของคู่แข่ง และการเปรียบเทียบกับองค์กรที่คล้ายคลึงกันที่อยู่ในพื้นที่ภูมิศาสตร์เดียวกันหรือนำเสนอผลิตภัณฑ์ และบริการคล้ายกันในพื้นที่ภูมิศาสตร์อื่น

การเปรียบเทียบ : comparison

“การเปรียบเทียบ” หมายถึง ผลการดำเนินการขององค์กรชุมชน เมื่อเทียบกับองค์กรชุมชนอื่นที่เหมาะสม เช่น องค์กรอื่นๆ หรือองค์กรที่คล้ายคลึงกัน และองค์กรชุมชนอื่นๆ ที่ได้รับการยอมรับจากสังคมว่าโดดเด่นทางด้านส่งเสริมสร้างคุณธรรมในองค์กร

ผู้ให้ความร่วมมือ: Collaborators

“ผู้ให้ความร่วมมือ” หมายถึง หน่วยงานหรือบุคคลที่มีความร่วมมือในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมในองค์กรชุมชน หรือการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน สังคมกับองค์กรที่จะสนับสนุนในการจัดงานหรือกิจกรรมบางส่วนหรือผู้ที่ร่วมดำเนินการเป็นครั้งคราวเมื่อมีเป้าหมายระยะสั้นที่สอดคล้องกันหรือเหมือนกันโดยทั่วไปความร่วมมือในลักษณะนี้มักไม่มีข้อตกลงหรือรูปแบบที่เป็นทางการ เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน ภาคประชาชน ภาคประชาสังคม หน่วยงานรัฐ-เอกชน ที่ให้ความร่วมมือกับองค์กรชุมชน เป็นต้น

สมรรถนะหลักขององค์กร : Core Competency

“สมรรถนะหลักขององค์กร” หมายถึง เรื่องที่องค์กรชุมชนมีความชำนาญที่สุดสมรรถนะหลักขององค์กรชุมชนเป็นขีดความสามารถที่สำคัญเชิงกลยุทธ์เป็นแกนหลักที่ทำให้องค์กรบรรลุพันธกิจ ซึ่งสร้างความได้เปรียบในการดำเนินงาน เพื่อการเสริมสร้างคุณธรรมให้แก่องค์กรชุมชนหรือสภาพแวดล้อมของการบริการ สมรรถนะหลักขององค์กรชุมชน มักเป็นสิ่งที่คู่แข่งหรือผู้ส่งมอบและพันธมิตรลอกเลียนแบบได้ยาก และสมรรถนะหลักขององค์กรชุมชน อาจสร้างความได้เปรียบที่ยั่งยืนในการแข่งขันการไม่กำหนดสมรรถนะหลักที่ต้องการขององค์กรชุมชน อาจส่งผลกระทบต่อความท้าทายเชิงกลยุทธ์ที่สำคัญหรือการเสียเปรียบในการบริการ สมรรถนะหลักขององค์กรอาจเกี่ยวข้องกับสมรรถนะหลักในเทคโนโลยีการเสนอบริการที่ไม่เหมือนใคร การดำเนินงานขององค์กรชุมชนที่เหมาะสมของตนเอง

ผู้รับบริการ : Client

“ผู้รับบริการ” หมายถึง บุคคลที่เข้ารับบริการขององค์กรเกณฑ์นี้กล่าวถึงผู้รับบริการอย่างกว้างๆ ครอบคลุมถึงผู้รับบริการในปัจจุบันผู้รับบริการในอนาคต เช่น สมาชิกขององค์กรชุมชน ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการในภารกิจขององค์กรชุมชน และผู้รับบริการของคู่แข่งด้วยความเป็นเลิศที่มุ่งเน้นผู้รับบริการ เป็นค่านิยมหลักประการหนึ่งของเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติที่ฝังอยู่ในความเชื่อและพฤติกรรมองค์กรที่มีผลการดำเนินการที่ดีการมุ่งเน้นลูกค้ามีผลกระทบและควรบูรณาการในทิศทางเชิงกลยุทธ์ขององค์กรระบบงานและกระบวนการทำงาน และผลลัพธ์ขององค์กร เพื่อให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้รับบริการ และบุคคลอื่นที่อาจได้รับผลกระทบจากผลิตภัณฑ์ (สินค้า บริการ ภารกิจ) โปรแกรมหรือบริการขององค์กร

การถ่ายทอดสู่การปฏิบัติ : Deployment

“การถ่ายทอดสู่การปฏิบัติ” หมายถึงการนำแนวทางการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ไปปฏิบัติอย่างคงเส้นคงวา ทั่วทั้งองค์กรชุมชน

ความหลากหลาย : Diversity

“ความหลากหลาย” หมายถึงการให้คุณค่า และการใช้ประโยชน์จากความแตกต่างของบุคลากร สมาชิกขององค์กรชุมชน ซึ่งครอบคลุมถึงตัวแปรต่างๆ รวมทั้งความแตกต่างทางความคิดความเห็น และทางมุมมอง ในเกณฑ์นี้ความหลากหลายยังหมายถึงชุมชนของคณะกรรมการหรือประชาชนในชุมชนที่องค์กรชุมชนตั้งอยู่ หรือดำเนินการ การใช้ประโยชน์จากความหลากหลายของทั้งสองเรื่องนี้จะเพิ่มโอกาสในการมีผลการดำเนินการที่ดีสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้รับบริการ บุคลากร และชุมชนรวมทั้งสร้างความผูกพันกับผู้รับบริการและบุคลากรขององค์กรชุมชน

ประสิทธิผล : Effective

“ประสิทธิผล” หมายถึงการประเมินว่ากระบวนการหรือมาตรการที่ใช้ในการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมสามารถตอบสนองเจตจำนงที่ตั้งไว้ได้ดีเพียงใดการประเมินประสิทธิผลต้องประเมินว่า

(1) แนวทางนั้นมีความสอดคล้องไปในแนวทางเดียวกันกับความต้องการขององค์กรชุมชนและองค์กรชุมชนสามารถถ่ายทอดเพื่อนำแนวทางสู่การปฏิบัติได้ดีเพียงใด

(2) ประเมินผลลัพธ์ของมาตรการที่ใช้

จริยธรรม : Ethical

“จริยธรรม” หมายถึง กรอบหรือแนวทางอันดีงามที่พึงปฏิบัติ ซึ่งกำหนดไว้สำหรับสังคม เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยงดงาม ความสงบร่มเย็นเป็นสุข ความรักสามัคคี ความอบอุ่น มั่นคง และปลอดภัยในการดำรงชีวิต

การประพฤติปฏิบัติอย่างมีจริยธรรม : Ethical Behavior

“การประพฤติปฏิบัติอย่างมีจริยธรรม” หมายถึง วิธีการที่องค์กรชุมชนทำให้มั่นใจว่าทุกการตัดสินใจ การปฏิบัติการ และการปฏิสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นไปตามหลักจรรยาบรรณขององค์กรชุมชน และหลักการด้านภารกิจที่ตั้งองค์กรชุมชนขึ้นมา หลักการเหล่านี้ควรสนับสนุนกฎหมาย และกฎระเบียบข้อบังคับที่บังคับใช้ทั้งหมดขององค์กรชุมชน รวมทั้งเป็นพื้นฐานสำหรับค่านิยม และวัฒนธรรมองค์กรซึ่งจะตัดสิน “ความถูก” และ “ความผิด” ผู้นำระดับสูงควรประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของการประพฤติปฏิบัติอย่างมีจริยธรรม หลักการนี้ประยุกต์ใช้กับทุกคนที่เกี่ยวข้องในองค์กรชุมชนตั้งแต่บุคลากรชั่วคราว พนักงาน คณะกรรมการ สมาชิก จนถึงคณะกรรมการบริหาร และจำเป็นต้องมีการสื่อสาร และส่งเสริมอย่างสม่ำเสมอ แม้ว่าเกณฑ์ไม่ได้กำหนดว่าทุกองค์กรชุมชนควรใช้รูปแบบเดียวกัน เพื่อให้มั่นใจว่ามีพฤติกรรมที่มีจริยธรรม ผู้นำระดับสูงควรทำให้มั่นใจว่าวิสัยทัศน์ และพันธกิจขององค์กรชุมชนสอดคล้องไปในแนวทางเดียวกันกับหลักจริยธรรมมีการปฏิบัติอย่างมีจริยธรรมต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมดรวมทั้งบุคลากร สมาชิกขององค์กรชุมชน พันธมิตร ผู้ส่งมอบ และชุมชนท้องถิ่นที่องค์กรชุมชนตั้งอยู่การกำหนดหลักจริยธรรมที่ออกแบบเป็นอย่างดี และชัดเจนจะเอื้ออำนาจในการตัดสินใจแก่บุคลากร เพื่อให้สามารถตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพด้วยความมั่นใจยิ่งขึ้น บางองค์กรชุมชนอาจมองว่าหลักจริยธรรมเป็นกรอบที่ทำให้มีการจำกัดพฤติกรรมแต่ในทางตรงกันข้ามการไม่มีหลักจริยธรรมอาจทำให้เกิดผลกระทบทางลบต่อองค์กรชุมชนและ/หรือชุมชน สังคม

เป้าประสงค์ : Goals

“เป้าประสงค์” หมายถึง สภาพในอนาคตหรือระดับผลของการดำเนินการในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมที่องค์กรชุมชนต้องการหรือปรารถนาที่จะบรรลุเป้าประสงค์เป็นได้ทั้งระยะสั้นและระยะยาว เป้าประสงค์เป็นจุดหมายปลายทางที่ชี้้นำการปฏิบัติการเป้าประสงค์เชิงปริมาณที่แสดงค่าเป็นจุดหรือเป็นช่วงที่เป็นตัวเลขมักเรียกว่า “เป้าหมาย” เป้าหมายอาจเป็นการคาดการณ์จากข้อมูลเชิงเปรียบเทียบหรือข้อมูลเชิงแข่งขัน “เป้าหมายที่ท้าทายอย่างยิ่ง (Stretch Goals)” หมายถึง การปรับปรุงที่สำคัญหรือการปรับปรุงอย่าง “ก้าวกระโดด” ในเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จในอนาคตขององค์กรประโยชน์ของเป้าประสงค์รวมถึง

- การทำให้วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมมีความชัดเจน เพื่อให้สามารถวัดความสำเร็จได้
- การสนับสนุนการทำงานด้านเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม เป็นทีมด้วยการมุ่งเน้นจุดหมายปลายทางร่วมกัน
- การสนับสนุนให้มีความคิดนอกกรอบ (Out-of-the-box) (นวัตกรรม) เพื่อบรรลุเป้าหมายที่ท้าทายอย่างยิ่งในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม
- การเป็นพื้นฐานสำหรับวัดความก้าวหน้าและเร่งให้บรรลุผลการเป็นองค์กรคุณธรรม

การกำกับดูแลองค์กร : Governance

“การกำกับดูแลองค์กร” หมายถึง ระบบของการบริหารจัดการ และการควบคุมต่างๆ ในการปกครององค์กรชุมชนรวมทั้งความรับผิดชอบในด้านต่างๆ ของคณะกรรมการบริหารและผู้นำระดับสูงขององค์กรชุมชน กฎบัตรองค์กร (Corporate Charters) กฎระเบียบที่บังคับใช้ (By-laws) และนโยบายขององค์กรชุมชนจะระบุเป็นลายลักษณ์อักษรถึงสิทธิและความรับผิดชอบของผู้ที่เกี่ยวข้องแต่ละกลุ่มรวมทั้งอธิบายถึงวิธีการกำหนดทิศทางและการควบคุมเพื่อสร้างหลักประกันในด้าน

- (1) ความรับผิดชอบต่อภารกิจ สมาชิก และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น
- (2) ความโปร่งใสของการปฏิบัติการและ
- (3) การปฏิบัติอย่างยุติธรรมต่อผู้ใช้บริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม

กระบวนการต่างๆ ด้านการกำกับดูแลองค์กรชุมชนอาจรวมถึงการอนุมัติทิศทางเชิงกลยุทธ์ การตรวจติดตามและประเมินผลการดำเนินการของผู้บริหารสูงสุดขององค์กร การกำหนดค่าตอบแทนและผลประโยชน์ของระดับบริหาร การวางแผนการสืบทอดตำแหน่ง การตรวจสอบทางการเงิน การจัดการความเสี่ยง การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารรวมทั้งการรายงานการดำเนินการแก่หน่วยงานรัฐที่รับผิดชอบการทำให้มั่นใจว่าการกำกับดูแลองค์กรชุมชนมีประสิทธิผลมีความสำคัญต่อความเชื่อถือของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและสังคมโดยรวมตลอดจนต่อประสิทธิผลขององค์กร

นวัตกรรมด้านการเสริมสร้างคุณธรรม : Innovation

“นวัตกรรมด้านการเสริมสร้างคุณธรรม” หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญเพื่อปรับปรุงผลิตภัณ์

หรือบริการ หรือกระบวนการหรือประสิทธิผลขององค์กรชุมชน รวมทั้งสร้างมูลค่าใหม่ให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย นวัตกรรมด้านการเสริมสร้างคุณธรรมเป็นการรับเอาความคิดกระบวนการหรือแนวทางในการดำเนินการในการส่งเสริมคุณธรรมขององค์กรชุมชน ซึ่งอาจเป็นของใหม่หรือนำมาปรับใช้เพื่อการใช้เป็นรูปแบบในการได้มาเพื่อผลลัพธ์ที่เป็นเลิศ นวัตกรรมด้านการเสริมสร้างคุณธรรมเป็นการฉีกแนวหรือการเปลี่ยนอย่างก้าวกระโดดในด้านผลลัพธ์ผลิตภัณฑ์หรือกระบวนการ นวัตกรรมที่ประสบความสำเร็จในระดับองค์กรชุมชน เป็นกระบวนการที่ประกอบด้วยหลายขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและการแบ่งปันความรู้การตัดสินใจที่จะดำเนินการ การดำเนินการ การประเมินผลและการเรียนรู้ แม้ว่านวัตกรรมมักเกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีแต่นวัตกรรมสามารถเกิดได้ในทุกกระบวนการที่สำคัญขององค์กรชุมชน ซึ่งอาจได้ประโยชน์จากการเปลี่ยนแปลง ไม่ว่าจะเป็นการปรับปรุงอย่างก้าวกระโดดหรือการเปลี่ยนแปลงแนวทางหรือผลผลิตนวัตกรรมอาจรวมถึงการเปลี่ยนแปลงพื้นฐานของโครงสร้างองค์กรชุมชนหรือรูปแบบบริการเพื่อให้บรรลุงานขององค์กรชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เช่น การสร้างนวัตกรรมในการติดตามการชำระเงินของสมาชิกโดยใช้ Internet หรือ Social Media เป็นต้น

การบูรณาการ : Integration

“การบูรณาการ” หมายถึงความสอดคล้องระหว่างแนวทางกับความจำเป็นขององค์กรชุมชนการทำให้มั่นใจว่าการวัดผลสำเร็จ ของการดำเนินงานด้านการเสริมสร้างคุณธรรมขององค์กรชุมชน การมีสารสนเทศและระบบการปรับปรุง เพื่อการเสริมสร้างการมีคุณธรรมขององค์กรชุมชน เสริมซึ่งกันและกันระหว่างกระบวนการในแต่ละกระบวนการหรือในแต่ละกิจกรรมขององค์กรชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในองค์กรชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายนอก ได้สร้างความสอดคล้องระหว่างกระบวนการและการปฏิบัติการทั่วทั้งองค์กร เพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ของการมีคุณธรรม และคุณธรรมเป็นส่วนหนึ่งในวิถีการปฏิบัติขององค์กรชุมชน

ระบบการนำองค์กร : Leadership System

“ระบบการนำองค์กร” หมายถึงวิธีการบริหารที่ผู้นำระดับสูงนำมาใช้ทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการทั่วทั้งองค์กรชุมชน ซึ่งเป็นพื้นฐานในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและวิถีที่ใช้ตัดสินใจที่สำคัญการสื่อสารและการนำไปปฏิบัติรวมถึงโครงสร้างและกลไกในการตัดสินใจการสื่อสาร 2 ทิศทางการเลือกและการพัฒนาผู้นำและผู้จัดการรวมทั้งการหนุนเสริมค่านิยมการประพฤติปฏิบัติอย่างมีจริยธรรม ทิศทางและความคาดหวังต่อผลการดำเนินการระบบการนำองค์กรที่มีประสิทธิผลต้องคำนึงถึงความสามารถและความต้องการของบุคลากรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นและต้องตั้งความคาดหวังต่อผลการดำเนินการและการปรับปรุงผลการดำเนินการให้สูง ระบบการนำองค์กรชุมชนสร้างความรักดีและการทำงานเป็นทีมโดยขึ้นอยู่กับวิสัยทัศน์และค่านิยมรวมทั้งการมุ่งไปสู่เป้าประสงค์ร่วมขององค์กร ระบบการนำองค์กรชุมชนกระตุ้นและสนับสนุนความคิดริเริ่มในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและการจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสมต่อความเสียหายแก่คุณธรรมและจริยธรรมที่ถึงาม ระบบการนำองค์กรชุมชนที่มีประสิทธิผลต้องมีกลไกที่ผู้นำใช้ในการตรวจประเมินตนเอง

การรับข้อมูลป้อนกลับและการปรับปรุง

การเรียนรู้ : Learning

“การเรียนรู้” หมายถึงการประเมินความก้าวหน้าในการเสริมสร้างการมีคุณธรรม และการได้มาซึ่งความรู้ใหม่ในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งการเสาะหาโอกาส สำหรับการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ หรือนวัตกรรม หรือสิ่งที่เป็นการริเริ่มในการส่งเสริมคุณธรรมที่สอดคล้องกับบริบทขององค์กร บริบทภารกิจ และสภาพการณ์ขององค์กรชุมชน

ตัววัดและตัวชี้วัด : Measures and Indicators

“ตัววัดและตัวชี้วัด” หมายถึงสารสนเทศเชิงตัวเลขที่บอกผลการดำเนินการการส่งเสริมคุณธรรมของกระบวนการโครงการบริการและผลการดำเนินการขององค์กรชุมชน โดยรวมตัววัดและตัวชี้วัดอาจเป็นแบบง่ายๆ (ได้จากการวัดแต่ละครั้ง) หรือแบบหลายตัวประกอบกันเกณฑ์ไม่ได้แบ่งแยกอย่างชัดเจนระหว่างตัววัดและตัวชี้วัดอย่างไรก็ตามบางคนชอบใช้คำว่า “ตัวชี้วัด” เช่น จำนวนครั้งในการจัดกิจกรรมด้านคุณธรรมขององค์กรชุมชน ร้อยละของสมาชิกขององค์กรชุมชนที่ปฏิบัติตนอย่างมีจริยธรรมตามจรรยาบรรณขององค์กรชุมชน

(1) เมื่อการวัดนั้นมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินการแต่ไม่ใช่ตัววัดโดยตรงของผลการดำเนินการนั้น (เช่นจำนวนข้อร้องเรียนเป็นตัวชี้วัดของความไม่พึงพอใจในการบริหารคณะกรรมการองค์กรชุมชนแต่ไม่ใช่ตัววัดโดยตรงของความไม่พึงพอใจต่อองค์กรชุมชน)

(2) เมื่อการวัดนั้นเป็นตัวทำนาย (ตัวชี้วัดนำ - Leading Indicator) ของผลการดำเนินการด้านอื่นๆที่มีนัยสำคัญมากกว่า (เช่นความพึงพอใจของผู้รับบริการที่เพิ่มขึ้นอาจเป็นตัวชี้วัดนำของการเพิ่มความเชื่อมั่นต่อการบริหารองค์กรคุณธรรมของคณะกรรมการ)

พันธกิจ : Mission

“พันธกิจ” หมายถึงหน้าที่โดยรวมขององค์กรพันธกิจเป็นการตอบคำถามว่า “องค์กรพยายามบรรลุอะไร”พันธกิจอาจกำหนดผู้รับบริการหรือภารกิจที่องค์กรให้บริการ สมรรถนะหลักขององค์กรชุมชน (core competencies) หรือเทคโนโลยีที่องค์กรชุมชนใช้

คุณธรรม : Moral

“คุณธรรม” หมายถึง สิ่งที่มีคุณค่า มีประโยชน์ เป็นความดีงาม เป็นมโนธรรม เป็นเครื่องประดับประดาใจให้เกลียดความชั่วกลัวบาป ใฝ่ความดี เป็นเครื่องกระตุ้นผลักดันให้เกิดความรู้สึกรับผิดชอบ เกิดจิตสำนึกที่ดีมีความสงบเย็นภายใน เป็นสิ่งที่ต้องปลูกฝังโดยเฉพาะเพื่อให้เกิดขึ้นและเหมาะสมกับความต้องการในสังคมไทย

พันธมิตร : Partners

“พันธมิตร” หมายถึงองค์กรหรือกลุ่มบุคคลที่สำคัญที่ตกลงทำงานร่วมกับองค์กรชุมชน เพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ร่วมกันหรือเพื่อปรับปรุงผลการดำเนินการในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมโดยทั่วไปมักเป็นความร่วมมือในลักษณะที่เป็นทางการเพื่อจุดมุ่งหมายหรือเจตจำนงเฉพาะเจาะจงเช่นเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่สมาชิกหรือเพื่อส่งมอบผลิตภัณฑ์ที่เฉพาะอย่างโดยปกติพันธมิตรมักมีกำหนดช่วงเวลาและพันธมิตรมีความเข้าใจอย่างชัดเจนในบทบาทและผลประโยชน์ที่มีร่วมกัน

ผลการดำเนินการ : Performance

“ผลการดำเนินการ” หมายถึงผลผลิตและผลลัพธ์ที่ได้จากกระบวนการส่งเสริมคุณธรรมขององค์กร ซึ่งทำให้สามารถประเมินและเปรียบเทียบผลลัพธ์กับการคาดการณ์ผลการดำเนินการมาตรฐานผลลัพธ์ที่ผ่านมาเป้าประสงค์และผลลัพธ์ขององค์กรอื่นๆ

การคาดการณ์ผลการดำเนินการ : Performance Projections

“การคาดการณ์ผลการดำเนินการ” หมายถึงการคาดคะเนผลการดำเนินการเสริมคุณธรรมขององค์กรชุมชนในอนาคต การคาดการณ์ควรอยู่บนพื้นฐานความเข้าใจถึงผลการดำเนินการที่ผ่านมาอัตราการปรับปรุงและสมมติฐานเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงภายในและนวัตกรรมในอนาคตรวมทั้งสมมติฐานเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมภายนอก ซึ่งส่งผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงภายใน ดังนั้นการคาดการณ์ผลการดำเนินการสามารถใช้เป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างหนึ่งในการบริหารจัดการ ทั้งการปฏิบัติการและการพัฒนา และการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ การคาดการณ์ผลการดำเนินการด้านคุณธรรมเป็นการแปลงถึงผลการดำเนินการในอนาคตที่คาดหวังไว้เป้าประสงค์เป็นการแปลงผลการดำเนินการในอนาคตที่ปรารถนา การคาดการณ์ผลการดำเนินการของคู่แข่งหรือองค์กรชุมชน ในระดับที่เทียบเคียงกันได้อาจชี้ให้เห็นถึงความท้าทายที่องค์กรเผชิญอยู่และเรื่องที่ต้องมีผลการดำเนินการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมที่ก้าวกระโดดหรือนวัตกรรมเมื่อมุ่งหวังผลการดำเนินการที่ก้าวกระโดดหรือนวัตกรรมคาดการณ์ผลการดำเนินการและเป้าประสงค์อาจเหลื่อมซ้อนกันได้

บุคลากร : Personnel

“บุคลากร” หมายถึง ประธานองค์กรชุมชน รองประธานองค์กรชุมชน คณะกรรมการ และบุคคลที่องค์กรชุมชนว่าจ้างให้มาปฏิบัติงานในชุมชน และที่ปรึกษา ทั้งนี้ตามที่ระบุไว้ในโครงสร้างขององค์กรชุมชน

กระบวนการ : Process

“กระบวนการ” หมายถึงกิจกรรมที่เชื่อมโยงกันโดยมีเจตจำนงเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรมให้แก่องค์กรชุมชน กระบวนการเป็นขั้นตอนหรือกิจกรรมในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมที่มีลำดับชัดเจนซึ่งเกิดจากการผสมผสานระหว่างคนและการปรับปรุงมาทำงานร่วมกัน แทบจะไม่มีกระบวนการใดเลยที่สามารถดำเนินงานได้โดยลำพังดังนั้นจึงต้องพิจารณาความสัมพันธ์กับกระบวนการอื่นที่ส่งผลกระทบกัน รวมทั้งการวัดและขั้นตอนการควบคุมที่ชัดเจน ในกรณีที่เป็นบริการโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อผู้รับบริการเกี่ยวข้องโดยตรงกับการให้บริการนั้นคำว่า“กระบวนการ” จะมีความหมายที่กว้างมากขึ้น (เช่นอาจต้องขยายความว่าต้องทำอะไรซึ่งรวมถึงลำดับขั้นตอนก่อนหลังที่พึงประสงค์หรือคาดหวังไว้)

การส่งเสริม : Promote

“การส่งเสริม” หมายถึง การกำหนดทิศทางหรือนโยบายร่วมกัน และร่วมมือกันอำนวยความสะดวกหรือผลักดันให้เกิดการดำเนินการหรือการปฏิบัติอย่างจริงจัง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน

เจตจำนง : Purpose

“เจตจำนง” หมายถึง เหตุผลพื้นฐานที่ทำให้องค์กรชุมชนดำรงอยู่ บทบาทหลักของเจตจำนงคือการกระตุ้นและชี้นำองค์กรชุมชน ในการกำหนดค่านิยม และการดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ โดยปกติเจตจำนงมักจะกว้างและไม่ค่อยเปลี่ยนแปลง องค์กรชุมชนต่างกันอาจมีเจตจำนงคล้ายคลึงกันในขณะที่องค์กรเดียวกันอาจมีเจตจำนงต่างกัน

ผลลัพธ์ : Results

“ผลลัพธ์” หมายถึงผลผลิต และผลลัพธ์ขององค์กรชุมชนที่ได้จากการดำเนินการตามข้อกำหนดของหัวข้อในเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ การประเมินผลลัพธ์จะพิจารณาจากผลการดำเนินการเสริมสร้างคุณธรรมในปัจจุบันผลการดำเนินการเสริมสร้างคุณธรรม เมื่อเปรียบเทียบกับตัวเปรียบเทียบที่เหมาะสมรวมทั้งอัตราความครอบคลุม และความสำคัญของการปรับปรุงผลการดำเนินการรวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัววัดผลลัพธ์กับข้อกำหนดด้านผลการดำเนินการที่สำคัญขององค์กรชุมชน

ผู้นำระดับสูง : Senior Leaders

“ผู้นำระดับสูง” หมายถึง กลุ่มหรือทีมผู้บริหารระดับสูงขององค์กรชุมชน ในหลายๆองค์กรผู้นำระดับสูงประกอบด้วยผู้บริหารสูงสุดขององค์กรชุมชน และผู้ที่รายงานตรงต่อผู้บริหารสูงสุด เช่น ประธานองค์กรชุมชน รองประธานองค์กรชุมชน เป็นต้น

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย: Stakeholders

“ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย” หมายถึงกลุ่มทุกกลุ่มที่ได้รับผลกระทบหรืออาจได้รับผลกระทบจากการปฏิบัติการและความสำเร็จขององค์กรชุมชน ตัวอย่างของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญรวมถึงผู้รับบริการ บุคลากรพันธมิตร สมาชิก ผู้ให้ความร่วมมือ คณะกรรมการกำกับดูแลองค์กรชุมชน ผู้ส่งมอบ ผู้กำหนดนโยบาย ผู้ให้ทุนดำเนินงานและชุมชนหรือประชาชนในท้องถิ่น

วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ : Strategic Objectives

“วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์” หมายถึง จุดมุ่งหมายที่ชัดเจนขององค์กรชุมชน หรือการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงหรือการปรับปรุงที่สำคัญความสามารถในการดำเนินงานในการเสริมสร้างคุณธรรมหรือประเด็นทางสังคมโดยทั่วไปวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์จะมุ่งเน้นทั้งภายในและภายนอกองค์กรชุมชน และเกี่ยวข้องกับโอกาสและความท้าทายที่สำคัญในด้านการส่งเสริมคุณธรรม วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์จะกำหนดทิศทางระยะยาวขององค์กรชุมชนและชี้แนะในการจัดสรรทรัพยากรและปรับเปลี่ยนการจัดสรรทรัพยากร เพื่อการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมภายในองค์กรชุมชน และส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม แก่ชุมชน สังคม

แนวโน้ม : Trends

“แนวโน้ม” หมายถึง สารสนเทศที่เป็นตัวเลขที่แสดงให้เห็นทิศทาง และอัตราการเปลี่ยนแปลงของผลลัพธ์ขององค์กรชุมชนหรือความคงเส้นคงวาของผลการดำเนินงานการเสริมสร้างคุณธรรม ในช่วงเวลาหนึ่ง แนวโน้มแสดงผลการดำเนินงานขององค์กรชุมชน ตามลำดับช่วงเวลาที่ผ่านมา โดยทั่วไปการแสดงผลแนวโน้มต้องมีข้อมูลในอดีตอย่างน้อยสามจุด (ที่มีใช้การคาดการณ์) ทั้งนี้อาจจำเป็นต้องแสดงข้อมูลเพิ่มเติมขึ้น เพื่อยืนยันผลในเชิงสถิติช่วงเวลาที่ใช้ เพื่อให้เห็นแนวโน้มจะสามารถกำหนดได้จากรอบเวลาในการวัดกระบวนการรอบเวลาที่สั้นขึ้นทำให้ต้องมีการวัดบ่อยขึ้น ในขณะที่รอบเวลาที่ยาวกว่าอาจต้องใช้ช่วงเวลานานกว่าจึงจะทราบแนวโน้มที่สื่อความหมายได้ชัดเจนตัวอย่างของแนวโน้มที่ต้องตอบในเกณฑ์ได้แก่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านการส่งเสริมคุณธรรม ผลลัพธ์ด้านความพึงพอใจ และไม่พึงพอใจของผู้รับบริการ และบุคลากร เช่น แนวโน้มของการไม่ประพฤติปฏิบัติตามจรรยาบรรณ และจริยธรรมที่ติงามของสมาชิกขององค์กรชุมชน ไม่ชำระเงินกู้ตามระบบเวลาจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 20 เพราะปัญหาการตกต่ำของสินค้าเกษตรของชุมชน แนวโน้มการลาออกจากสมาชิกขององค์กรชุมชนเพราะความไม่มีคุณธรรมของคณะกรรมการบริหารเพิ่มสูงขึ้นร้อยละ 10 เป็นต้น

ค่านิยม : Values

“ค่านิยม” หมายถึง หลักการและพฤติกรรมซึ่งนำไปสู่ถึงความคาดหวังให้องค์กรชุมชน และบุคลากรปฏิบัติค่านิยมสะท้อน และหนุนเสริมวัฒนธรรมที่พึงประสงค์ขององค์กรชุมชน ค่านิยมสนับสนุน และชี้แนะการตัดสินใจของบุคลากรทุกคนและช่วยให้องค์กรบรรลุพันธกิจ และวิสัยทัศน์ทางด้านคุณธรรม จริยธรรมด้วยวิธีการที่เหมาะสมตัวอย่างของค่านิยมอาจรวมถึงการแสดงให้เห็นถึงความมีคุณธรรม และความยุติธรรมในการ

ปฏิสัมพันธ์ในทุกกรณี การทำให้เหนือกว่าความคาดหวังของผู้รับบริการ การให้คุณค่าต่อแต่ละบุคคลและต่อความหลากหลายของบุคลากร การพิทักษ์สิ่งแวดล้อมและความมานะบากบั่นให้มีผลการดำเนินการที่เป็นเลิศด้านคุณธรรม จริยธรรมในทุกวัน

วิสัยทัศน์ : Vision

“วิสัยทัศน์” หมายถึง สภาวะทางคุณธรรม จริยธรรมที่องค์กรชุมชนต้องการเป็นในอนาคต วิสัยทัศน์อธิบายถึงทิศทางที่องค์กรจะมุ่งไป สิ่งที่องค์กรชุมชนต้องการจะเป็นหรือภาพลักษณ์ที่องค์กรต้องการให้ผู้อื่นรับรู้ในอนาคตถึงการเป็นองค์กรคุณธรรม เช่น กำหนดวิสัยทัศน์ว่ากองทุนหมู่บ้านคุณธรรม สมาชิกมีคุณธรรม ดำเนินกิจกรรมบนฐานคุณธรรมจนเป็นต้นแบบที่ดีระดับประเทศ เป็นต้น

กระบวนการทำงาน : Work Processes

“กระบวนการทำงาน” หมายถึง กระบวนการสร้างคุณค่าที่สำคัญที่สุดภายในองค์กรชุมชน ซึ่งอาจรวมถึงการออกแบบผลิตภัณฑ์ (สินค้า บริการ ภารกิจด้านการเสริมสร้างคุณธรรม) และการส่งมอบการสนับสนุนและปรับปรุงกระบวนการทำงานการเสริมสร้างคุณธรรม การนำเทคโนโลยีใหม่ ความรู้ขององค์กรชุมชนที่โดดเด่นหรือได้รับการยอมรับว่ามีคุณธรรมมาใช้ในการเสริมสร้างคุณธรรม เพื่อปรับปรุงภารกิจบริการและผลการดำเนินการเสริมสร้างความแข็งแกร่งทางคุณธรรมขององค์กรชุมชน และกำหนดวิธีการลดความเสี่ยงทางคุณธรรมของกระบวนการที่อาจจะเกิดขึ้นได้

ระบบงาน : Work System

“ระบบงาน” หมายถึง วิธีการที่องค์กรชุมชนใช้ในการทำงานในการเสริมสร้างคุณธรรมให้สำเร็จซึ่งเกี่ยวข้องกับบุคลากรขององค์กรผู้ส่ง มอบและพันธมิตรที่สำคัญ คู่สัญญา ผู้ให้ความร่วมมือ และส่วนอื่นๆ ในห่วงโซ่อุปทานที่จำเป็นต่อการผลิต และส่งมอบผลิตภัณฑ์ (สินค้า บริการ ภารกิจ) รวมทั้งกระบวนการสนับสนุนระบบ งานจะประสานกระบวนการทำงานภายในกับแหล่งทรัพยากรต่างๆ จากภายนอกที่จำเป็นต่อการพัฒนาส่งมอบผลิตภัณฑ์ (สินค้า บริการ ภารกิจ) ให้แก่ผู้รับบริการและทำให้องค์กรได้ประสบความสำเร็จการตัดสินใจเกี่ยวกับระบบงานเป็นเรื่องเชิงกลยุทธ์ ซึ่งครอบคลุมถึงการปกป้อง และใช้ประโยชน์จากสมรรถนะหลักขององค์กรชุมชน (Core competencies) และการตัดสินใจว่าสิ่งใดที่องค์กรชุมชนไม่ต้องดำเนินงานเองหรือให้หน่วยงานภายนอกเข้ามาดำเนินงาน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ และความยั่งยืนในการเป็นองค์กรคุณธรรม

ขีดความสามารถ : Workforce Capability

“ขีดความสามารถ” หมายถึง ความสามารถขององค์กรชุมชนที่จะทำงานให้สำเร็จตามกระบวนการทำงานการเสริมสร้างคุณธรรมด้วยความรู้ทักษะความสามารถ และสมรรถนะ (Competencies) ของบุคลากร ขีดความสามารถอาจรวมถึงความสามารถในการสร้างและรักษาความสัมพันธ์กับผู้รับบริการ การสร้างนวัตกรรมและการปรับเปลี่ยนสู่เทคโนโลยีใหม่ การพัฒนาความรู้ เพื่อใช้ในการเสริมสร้างคุณธรรม รวมทั้งการตอบสนองการศึกษาภารกิจและความต้องการของกฎระเบียบข้อบังคับที่เปลี่ยนแปลงไปที่จะกระทบต่อการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม

อัตรากำลังบุคลากร : Workforce Capacity

“อัตรากำลังบุคลากร” หมายถึง ความสามารถขององค์กรชุมชนที่จะทำให้มั่นใจได้ว่าองค์กรชุมชนมีจำนวนผู้ปฏิบัติงานที่เพียงพอต่อการทำให้กระบวนการทำงานสำเร็จ และสามารถส่งมอบผลิตภัณฑ์ (สินค้า บริการภารกิจ) ไปสู่ผู้รับบริการได้สำเร็จรวมทั้งความสามารถในการตอบสนองในแต่ละระดับ ในการเสริมสร้างคุณธรรมแก่องค์กรชุมชน และการส่งเสริมคุณธรรมแก่ชุมชน สังคม

สื่อสังคมออนไลน์ : Social Network

“สื่อสังคมออนไลน์” หมายถึง สื่อหรือช่องทางในการติดต่อในลักษณะของการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ที่สามารถนำเสนอ และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางด้านคุณธรรม จริยธรรมขององค์กรชุมชนออกสู่สาธารณะโดยใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์สื่อสารประเภทต่างๆ โดยในปัจจุบันมีแหล่งให้บริการเครือข่ายทางสังคมเกิดขึ้นบนระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นจำนวนมาก ตัวอย่างเช่น Facebook, Twitter, LinkedIn, Google ,YouTube, Line ฯลฯ เพื่อรับฟังผู้รับบริการถึงการมีคุณธรรมขององค์กรชุมชน และองค์กรชุมชนมีวิธีการในการค้นหาข้อมูล ป้อนกลับจากผู้รับบริการอย่างทันท่วงทีและสามารถนำไปใช้ต่อได้ในเรื่องการเสริมสร้างคุณธรรมของภารกิจ การบริการ การสนับสนุนผู้รับบริการ และการเสริมสร้างคุณธรรมแก่องค์กรชุมชน และการส่งเสริมคุณธรรมแก่ชุมชน สังคม

การจัดการความเสี่ยง : Risk Management

“การจัดการความเสี่ยง” หมายถึง กระบวนการในการระบุ วิเคราะห์ ประเมินดูแล ตรวจสอบ และควบคุมความเสี่ยงที่จะกระทบต่อการเสื่อมเสียทางคุณธรรม จริยธรรมที่สัมพันธ์กับกิจกรรมหน้าที่และกระบวนการทำงาน เพื่อให้องค์กรลดความเสียหายจากความเสี่ยงทางด้านคุณธรรมอย่างเหมาะสม อันเนื่องมาจากภัยที่องค์กรชุมชนต้องเผชิญในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง หรือเรียกว่า อุบัติภัย (Accident) เช่น ความเสี่ยงจากการที่คณะกรรมการเก็บเงินจากสมาชิกแล้วไม่นำส่ง การทุจริตเงินส่วนกลาง เป็นต้น

การเสริมสร้าง : Strengthening

“การเสริมสร้าง” หมายถึง กระบวนการปฏิบัติงานร่วมกันเพื่อให้เกิดคุณธรรม โดยการที่ทุกคนทุกฝ่ายสามารถดำเนินการได้และร่วมมือกันดำเนินการได้ ในขณะที่บางคนหรือบางฝ่ายไม่สามารถดำเนินการได้เพียงลำพังจึงต้องอาศัยการส่งเสริมจากคนอื่นหรือฝ่ายอื่นด้วย

การวางแผนสืบทอดตำแหน่ง : Succession Planning

“การวางแผนสืบทอดตำแหน่ง” หมายถึง แผนที่องค์กรชุมชนจัดทำขึ้นอย่างเป็นระบบ เพื่อความมั่นใจในความต่อเนื่องของผู้นำในตำแหน่งสำคัญทุกตำแหน่ง โดยการพัฒนากิจกรรมต่างๆ เพื่อสร้างบุคลากรที่มีความสามารถโดยเฉพาะกรรมการหรือผู้นำ เป็นกระบวนการในการทำแผนสืบทอดตำแหน่ง ภายในองค์กร ซึ่งแต่ละขั้นตอนจะต้องใช้ทักษะ ความรู้ ความสามารถเชิงการบริหาร และการมีคุณธรรม ที่จะต้องสร้างระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานการประเมินศักยภาพ และการหาตำแหน่งงานหลัก ภายในองค์กร จากโครงสร้างขององค์กร ในแต่ละขั้นตอนจะต้องมีการวางแผนงาน และมีผู้เชี่ยวชาญคอยให้คำปรึกษา ในกรณีที่จะต้องหาผู้สืบทอดที่มีคุณธรรม เพื่อดำรงตำแหน่งจริงๆ ถ้าองค์กรชุมชนได้มีการพัฒนา และวางแผนองค์กรชุมชนไว้ทั้งหมด ก็จะสามารถบอกบุคลากรได้อย่างเป็นระบบ ซึ่งเชื่อได้ว่าการทำการวางแผนสืบทอดตำแหน่งผู้บริหารที่มีคุณธรรมนั้น จะต้องใช้เวลา และอาศัยความร่วมมือคณะกรรมการสมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนด้วยเช่นกัน จะทำให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อองค์กรมากขึ้น

ห่วงโซ่อุปทาน : Supply Chain Management

“ห่วงโซ่อุปทาน” หมายถึง ในการเชื่อมโยงการทำงานทางด้านการเสริมสร้างคุณธรรมขององค์กรชุมชนต่างๆ เข้าด้วยกันนั้น เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งในการจัดการห่วงโซ่อุปทาน นั่นคือความร่วมมือระหว่างกัน ซึ่งหมายความรวมถึงความร่วมมือทั้งภายในและภายนอกองค์กร ซึ่งถ้ามีการร่วมมือกันทั้งภายในองค์กรและนอกองค์กรแล้ว จะทำให้เกิดความสามารถทางการเสริมสร้างองค์กรคุณธรรมเชิงยุทธศาสตร์มาก ทำให้การดำเนินงานทางด้านคุณธรรมขององค์กรเป็นไปอย่างราบรื่น ความล่าช้าความเสื่อมทางคุณธรรมและความไม่แน่นอนลดน้อยลง ดังนั้นการที่จะจัดการห่วงโซ่อุปทาน และกิจกรรมดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากขึ้น ควรเริ่มจัดการห่วงโซ่อุปทานจากหน่วยย่อยในองค์กรตั้งแต่ระดับเล็กสุด

ผู้ส่งมอบ : Suppliers

“ผู้ส่งมอบภาครัฐ” หมายถึง ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับองค์กรชุมชน เช่น กองทุนออมทรัพย์เพื่อการผลิตก็จะมีกรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

“ผู้ส่งมอบขององค์กรชุมชน” หมายถึง ผู้ที่ส่งมอบงาน/บริการที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการดำเนินงานขององค์กรชุมชน หรืออาจจะเป็นผู้รับจ้างจากองค์กรชุมชนที่ต้องส่งมอบงานตามสัญญาที่ให้ไว้

ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)